

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.07.2015
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2016
Avaldamismärge:	RT I, 23.03.2015, 144

Välisõhu kaitse seadus¹

Vastu võetud 05.05.2004

[RT I 2004, 43, 298](#)

jõustumine 30.09.2004, osaliselt 27.11.2004. a.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.02.2005	RT I 2005, 15, 87	03.04.2005
08.02.2007	RT I 2007, 19, 95	11.03.2007, § 32 lõike 4 osas 30.04.2007, § 120 ² rakendatakse alates 01.01.2009
14.11.2007	RT I 2007, 62, 396	16.12.2007
18.12.2008	RT I 2009, 3, 15	01.02.2009
12.03.2009	RT I 2009, 19, 118	06.04.2009
15.06.2009	RT I 2009, 39, 262	24.07.2009
30.09.2009	RT I 2009, 49, 331	01.01.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
13.05.2010	RT I 2010, 26, 130	05.06.2010
20.05.2010	RT I 2010, 31, 158	01.10.2010
16.06.2010	RT I 2010, 44, 259	19.07.2010
17.06.2010	RT I 2010, 44, 261	01.01.2011, jõustumisaeg muudetud 01.07.2011
27.10.2010	RT I, 18.11.2010, 2	05.12.2010
23.12.2010	RT I, 31.12.2010, 3	01.07.2011, osaliselt 01.01.2011
16.06.2011	RT I, 05.07.2011, 24	15.07.2011
16.06.2011	RT I, 05.07.2011, 25	15.07.2011
06.12.2011	RT I, 21.12.2011, 1	31.12.2011
14.06.2012	RT I, 04.07.2012, 4	15.07.2012, osaliselt 01.01.2013 ja 01.03.2013
07.11.2012	RT I, 15.11.2012, 3	01.01.2013 tekstis asendatud sõnad „saasteallika valdaja” sõnadega „saasteallika käitaja” ning sõnad „põletusseadme valdaja” ja „seadme valdaja” sõnadega „põletusseadme käitaja”
24.04.2013	RT I, 16.05.2013, 1	01.06.2013
20.06.2013	RT I, 12.07.2013, 1	01.08.2013
11.12.2013	RT I, 23.12.2013, 1	01.01.2014, osaliselt 01.01.2020
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014

05.06.2014	RT I, 29.06.2014, 1	01.07.2014
20.06.2014	RT I, 08.07.2014, 3	01.08.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
28.01.2015	RT I, 20.02.2015, 3	02.03.2015
17.02.2015	RT I, 10.03.2015, 2	20.03.2015
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 3	01.07.2015
19.02.2015	RT I, 23.03.2015, 6	01.07.2015

1. peatükk ÜLDSÄTTED

1. jagu Reguleerimisala ja üldsätted

§ 1. Seaduse eesmärk ja reguleerimisala

(1) Käesoleva seaduse põhieesmärk on välisõhu kvaliteedi säilitamine piirkondades, kus see on hea, ja välisõhu kvaliteedi parandamine piirkondades, kus see ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele.

(2) Käesolev seadus reguleerib tegevust, millega kaasneb välisõhu keemiline või füüsikaline mõjutamine, osoonikihi kahjustamine või kliimamuutust põhjustavate tegurite ilmnemine.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Välisõhk

Välisõhk on troposfääri hooneväline õhk, välja arvatud õhk töökeskkonnas.

§ 3. Välisõhu keemiline mõjutamine

Välisõhu keemiline mõjutamine on puhta välisõhu koostise muutmine saasteainete õhku eraldamisega.

§ 4. Saasteaine

Saasteaine on igasugune välisõhus olev aine, mis võib kahjustada inimese tervist või keskkonda. [RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 5. Välisõhu füüsikaline mõjutamine

Välisõhu füüsikaline mõjutamine on mõjutamine müra, ioniseeriva ning ioniseeriva toimeta kiirguse, infra- ja ultraheliga.

§ 6. Ebasoodsad ilmastikutingimused

Ebasoodsad ilmastikutingimused käesoleva seaduse tähenduses on maapinnalähedases õhukihis saasteainete akumulereumist soodustavad tingimused, nagu omavahelises koostoimes temperatuuri inversioon vahetult maapinnalähedases õhukihis, vertikaalse turbulentsi puudumine ja tuulekiirus null kuni kaks meetrit sekundis. [RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 7. Saasteallikas

(1) Saasteallikas käesoleva seaduse tähenduses on saasteaineid, müra, ioniseerivat või ioniseeriva toimeta kiirgust ning infra- või ultraheli välisõhku suunav või eraldav objekt. Saasteallikad jagunevad paikseteks ja liikuvateks saasteallikateks.

(2) Paikne saasteallikas on püsiva asukohaga üksik saasteallikas, kaasa arvatud teatud aja tagant teiseldatav saasteallikas, või ühel tootmisterritooriumil asuvate saasteallikate grupp.

(3) Liikuv saasteallikas on püsiva asukohata saasteallikas, mis samal ajal saasteainete välisõhku eraldamisega võib vahetada asukohta.

§ 7¹. Tootmisterritoorium

Tootmisterritoorium käesoleva seaduse tähenduses on kätise toimimiseks vajalik maa-ala, mis koosneb ühest või mitmest maaüksusest, kus paiknevad saasteallikad ja mida käitab üks või mitu käitajat.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 7². Heide

(1) Heide käesoleva seaduse tähenduses on saasteallikast saasteaine, lõhna, müra, infra- või ultraheli otsene või kaudne välisõhku heitmine.

(2) Äkkheide käesoleva seaduse tähenduses on paiksest saasteallikast välisõhku eralduva saasteaine järsult suurenenud ühekordne heide, mis võib põhjustada käesoleva seaduse §-de 26 ja 27 alusel inimese tervise kaitseks selle saasteaine kohta kehtestatud välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse lühiajalise ületamise.

(3) Tehnoloogiline äkkheide käesoleva seaduse tähenduses on tehnoloogiast põhjustatud, sealhulgas seadme käivitamise ja seiskamise ajal tekkiv perioodiline äkkheide, mille kestus on ette nähtud tootmisprotsessi tehnoloogia reglemendis ja mis ei tohi üldjuhul olla rohkem kui kolm korda suurem heitkogusest, mis on lubatud seadme normaalsel töörežiimil.

(4) Avariiline äkkheide käesoleva seaduse tähenduses on tehniliste süsteemide, püüdeseadmete või tootmistehnoloogia rikke tõttu tekkinud planeerimata äkkheide.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 8. Välisõhu saastatuse tase

Välisõhu saastatuse tase on saasteaine kogus, mis kindla ajavahemiku jooksul sisaldub välisõhu ruumalaühikus 293 kelvini juures või sadestub välisõhust pinna ühele ruutmeetrile.
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 9. Saastatuse taseme piirväärtus

Saastatuse taseme piirväärtus, mille eesmärk on vältida, ennetada või vähendada saasteaine kahjulikku mõju inimese tervisele või keskkonnale, on saasteaine lubatav kogus välisõhu ruumalaühikus.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 9¹. Saastatuse kriitiline tase

Saastatuse kriitiline tase on saasteaine kogus välisõhu ruumalaühikus, mille ületamisel võib tõenäoliselt ilmned otsene kahjustav toime ökosüsteemile või selle osale, välja arvatud inimesele.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 9². Kohustuslikult saavutatav välisõhu saastatuse taseme piirmäär

Kohustuslikult saavutatav välisõhu saastatuse taseme piirmäär, mille eesmärk on vähendada saasteainekahjulikku mõju inimese tervisele, on keskmise kokkupuute näitaja põhjal määratud saasteaine kogus välisõhu ruumalaühikus.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 10. Saastetaluvuse piirmäär

Saastetaluvuse piirmäär on protsent saastatuse taseme piirväärtusest, mille võrra käesolevas seaduses sätestatud tingimustel võib kehtestatud piirväärtust ajutiselt ületada.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 11. Saasteaine sisalduse häiretase

Saasteaine sisalduse häiretase on saasteaine kogus välisõhu ruumalaühikus, mille ületamisel ka lühiajaline mõju seab ohtu inimese tervise ning mille juures tuleb kohe rakendada meetmeid inimese tervise kaitseks.

§ 12. Saasteaine sisaldusest teavitamise tase

Saasteaine sisaldusest teavitamise tase on selline saastatuse tase, millest alates teavitab pideva seire teostaja elanikkonda või elanikkonna tundlikke grupe kaitsemeetmete rakendamise vajadusest. Elanikkonna tundlikud grupid on lapsed, haiged, vanurid ja rasedad.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 13. Saastatuse taseme sihtväärtus

Saastatuse taseme sihtväärtus on saasteaine kogus välisõhu ruumalaühikus, milleni tuleb jõuda kas kindlaksmääratud aja jooksul või võimalikult kiiresti ja mille eesmärk on parendada välisõhu kvaliteeti ja vältida kahjulikku mõju inimese tervisele.

2. jagu Välisõhu kvaliteet

§ 14. Välisõhu kvaliteedi hindamine

(1) Välisõhu kvaliteeti iseloomustavad välisõhu koostise omadused, mida hinnatakse välisõhu saastatuse tasemest lähtudes.

(2) Välisõhu kvaliteedi hindamine on välisõhu saastatuse taseme mõõtmine, arvutamine, objektiivne hindamine või prognoosimine.

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

(3) Välisõhu kvaliteedi hindamisel võetakse arvesse järgmisi näitajaid:

1) saasteaine kahjuliku toime võimalikkust, saasteaine ohtlikkust kemikaalseaduse tähenduses ning saasteainete esinemissagedust ja eriti nende saasteainete toimet, millel on pöördumatu mõju inimese tervisele ja keskkonnale tervikuna;

2) saasteaine sisaldust välisõhus;

3) saasteaine sisaldusega kaasnevaid muutusi keskkonnas, mis võivad kaasa tuua ohtlikumate kemikaalide tekke;

4) saasteaine säilivust keskkonnas, kui saasteaine ei ole bioloogiliselt lagundatav ja võib inimorganismis või keskkonnas akumuldeeruda.

(4) Saasteaine sisalduse mõõtmine välisõhus on proovi võtmine ja selle analüüsimine. Mõõtmist teostab pädev mõõtja mõõteseaduse tähenduses.

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 15. Esmatähtsad saasteained

(1) Esmatähtsad saasteained, mida tuleb arvestada riiklikul tasandil välisõhu kvaliteedi hindamisel ja kontrollimisel, on:

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

1) vääveldioksiid;

2) lämmastikdioksiid ja lämmastikoksiidid, milleks on lämmastikmonooksiidi ja lämmastikdioksiidi sisalduse summa ümberarvutatuna lämmastikdioksiidiks;

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

3) peened PM₁₀-osakesed, mis 50 protsendil juhtudest läbivad kümne mikromeetri suuruse aerodünaamilise diameetriga mõõduselektiivse ava;

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

4) eriti peened PM_{2,5}-osakesed, mis 50 protsendil juhtudest läbivad 2,5 mikromeetri suuruse aerodünaamilise diameetriga mõõduselektiivse ava;

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

5) plii;

6) osoon;

7) benseen;

8) süsinik(mono)oksiid;

9) polütsükliilised aromaatsed süsivesinikud, sealhulgas benzo(a)püreen;

10) kaadmium;

11) arseen;

12) nikkel;

13) elavhõbe.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud peente PM₁₀- ja eriti peente PM_{2,5}-osakeste aerodünaamiline läbimõõt iseloomustab sfäärilist osakest tihedusega üks gramm kuupsentimeetri kohta, millel on sama langemiskiirus kui mis tahes reaalsel osakesel, olenemata selle osakese kujust, suurusest ja tihedusest.

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 9 nimetatud polütsükliiliste aromaatsete süsivesinike hulka kuuluvad orgaanilised ühendid, mis koosnevad vähemalt kahest konjugeerunud, ainult süsinikku ja vesinikku sisaldavast aromaatsesest tuumast.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 16. Välisõhu saastatuse taseme määramise meetodid

Piirkondades, kus välisõhu saastatuse taseme pidev mõõtmine ei ole nõutav, võib peale otsese mõõtmise kasutada välisõhu kvaliteedi objektiivse hindamise või modelleerimise meetodeid.

§ 17. Paiksed mõõtmised

Välisõhu saastatuse taseme paiksed mõõtmised riiklikul, kohaliku omavalitsuse organi või ettevõtja tasandil tehakse proovide pideva või perioodilise võtmisega keskkonnaseire seaduse alusel või välisõhu saasteloa või keskkonnaprojektloaga määratud sagedusega ja kohtadest.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 18. Pisteliste mõõtmiste tulemuste ja modelleerimistulemuste kombineerimine

[Kehtetu -RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 19. Pideva mõõtmise kohustus tiheasustusega piirkondades

Välisõhu saastatuse taseme pidev mõõtmine riiklikul või kohaliku omavalitsuse tasandil on kohustuslik tiheasustusega piirkondades, kus hindamisele eelnenud viie aasta pisteliste mõõtmiste tulemustest või modelleerimistulemustest selgub, et esmatähtsate saasteainete sisaldus välisõhus ületab käesoleva seaduse §-s 24 nimetatud välisõhu kvaliteedi ülemist hindamispääri.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 20. Välisõhu saastatuse taseme määramise kord

Välisõhu saastatuse taseme määramise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 21. Riigi territooriumi jaotus piirkondadeks välisõhu kvaliteedi järgi

(1) Riigi territoorium jaguneb välisõhu kvaliteedi järgi piirkondadeks.

(2) Tiheasustusega piirkond käesoleva seaduse tähenduses on linn, kus elab vähemalt 250 000 elanikku, või väiksema elanike arvuga tööstuspiirkond, mis ei ulatu üle ühe kohaliku omavalitsuse üksuse piiri, ja kus hindamisele eelnenud viie aasta jooksul tehtud paiksete mõõtmiste tulemustest selgub, et välisõhu kvaliteet on oluliselt halvenenud. Tiheasustusega piirkonnad, kus on põhjendatud välisõhu kvaliteedi hindamise ja kontrolli vajadus, kinnitab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Riigi territooriumi jaotuse piirkondadeks eri saasteainete sisalduse järgi välisõhus kinnitab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega. Piirkondade jaotuse vaatab valdkonna eest vastutav minister üle ja teeb vajalikud muudatused vähemalt kord viie aasta jooksul või sagedamini, kui tegevus, mis mõjutab käesoleva seaduse §-s 15 nimetatud esmatähtsate saasteainete sisaldust välisõhus, on oluliselt muutunud.

(4) Piirkondades, kus lisaks paiksete mõõtteajamade andmetele saadakse teavet teistelt keskkonnateavet omavatel isikutelt, paigaldatakse riiklikul või kohaliku omavalitsuse organi tasandil paikseid mõõtteajamu sellisel arvul ja tagatakse hindamismeetodite selline ruumiline jaotus, mis on piisav saastatuse taseme määramiseks.

§ 22. Linnakeskkonna taustapiirkond

Linnakeskkonna taustapiirkond on selline koht linnas, mille välisõhu saastatuse tase iseloomustab linna elanikkonna üldist saasteainetega kokkupuute määra.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 23. Välisõhu kvaliteedi objektiivne hindamine

Välisõhu kvaliteedi objektiivne hindamine ja modelleerimine toimub piirkonnas asuvaid saasteallikaid, kasutatavat tooret ja tehnoloogiat, välisõhku eralduvaid gaase, neis sisalduvaid saasteaineid ning nende heitkoguseid iseloomustava teabe alusel.

§ 24. Välisõhu kvaliteedi ülemine ja alumine hindamispääri ning nende ületamise tuvastamine

(1) Välisõhu kvaliteedi ülemine hindamispääri on tase, millest allpool võib piirkonna välisõhu saastatuse taseme määramiseks kasutada pidevaid mõõtmisi, modelleerimist või pistelisi mõõtmisi omavahel kombineeritult.

(2) Välisõhu kvaliteedi alumine hindamispääri on tase, millest allpool võib piirkonna välisõhu saastatuse taseme määramiseks kasutada ainult modelleerimist või objektiivset hindamist.

(3) Kui saastatuse taseme mõõtmise andmeid on piisavalt, tehakse ülemise ja alumise hindamispiiri ületamine kindlaks eelneva viie aasta saasteainete mõõdetud sisalduse alusel. Hindamispiir loetakse ületatuks, kui eelneva viie aasta jooksul on seda ületatud vähemalt kolmel eri aastal.

(4) Kui saastatuse taseme mõõtmise andmed on olemas lühema ajavahemiku kohta kui hindamisele eelnenud viis aastat, võib ülemise ja alumise hindamispiiri ületamise kindlakstegemiseks kombineerida tulemusi, mis on saadud oletatavalt kõrgeimat saastetaset iseloomustavatest kohtadest ühe ja sama aasta pistelistest mõõtmistest ning heitkoguste andmekogudest ja mudelarvutustest.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 25. Keskmise kokkupuute näitaja ja selle vähendamise eesmärk

(1) Keskmise kokkupuute näitaja on linnakeskkonna taustapiirkondades tehtud mõõtmiste põhjal määratud ja inimese kokkupuudet eriti peente PM_{2,5}-osakestega iseloomustatav välisõhu saastatuse keskmine tase.

(2) Eriti peente PM_{2,5}-osakestega kokkupuute vähendamise eesmärk on inimese tervisele kahjuliku mõju vähendamiseks käesoleva seaduse § 26 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud keskmise kokkupuute näitaja protsentuaalne vähendamine baasaasta suhtes.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 26. Välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtuste, saasteaine sisalduse muude piirnormide ning nende saavutamise tähtaegade kehtestamine

Arvestades esmatähtsate saasteainete mõju inimese tervisele ja keskkonnale, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega järgmised välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtused, saasteaine sisalduse muud piirnormid ning nende saavutamise tähtajad:

- 1) saastatuse taseme piirväärtus;
 - 2) saastatuse taseme sihtväärtus;
 - 3) saastetaluvuse piirmäär;
 - 4) saasteaine sisalduse häiretase;
 - 5) saasteaine sisalduse kaugem eesmärk;
 - 6) saasteaine sisaldusest teavitamise tase;
 - 7) saastatuse kriitiline tase;
 - 8) saasteainegakokkupuute vähendamise eesmärk;
 - 9) kohustuslikult saavutatav välisõhu saastatuse taseme piirmäär;
 - 10) saasteaine sisalduse muu vajalik piirnorm.
- [RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 27. Välisõhu saastatuse taseme piirväärtuste kehtestamine esmatähtsusetä saasteainetele

[Valdkonna eest vastutav minister](#) võib määrusega kehtestada välisõhu saastatuse taseme piirväärtused esmatähtsusetä saasteainetele.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 28. Saastatuse taseme rangemad piirväärtused elanikkonna tundlike gruppide tervise kaitseks

Arvestades inimorganismide erinevat kohanemisreaktsiooni, võib valdkonna eest vastutav minister Terviseameti ettepanekul kehtestada määrusega elanikkonna tundlike gruppide tervise kaitseks välisõhu saastatuse taseme käesoleva seaduse §-s 26 sätestatutest rangemad piirväärtused järgmiste asutuste territooriumil:
[RT I 2009, 49, 331- jõust. 01.01.2010]

- 1) tervishoiuasutus;
- 2) hoolekandeaasutus;
- 3) lasteaed;
- 4) kool.

§ 29. Saastatuse taseme rangemad piirväärtused ökosüsteemide kaitseks

[Kehtetu -RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 30. Troposfääriosooni spetsiifilise tekkemehhanismi arvestamine

Arvestades troposfääriosooni spetsiifilist tekkemehhanismi, võib valdkonna eest vastutav minister kehtestada peale osoonisalduse häiretaseme ka osooni sihtväärtuse, osoonisisaldusest teavitamise taseme ja osooni troposfääris sisalduse kaugema eesmärgi.

§ 31. Lämmastikoksiidide ja lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse määramine

(1) Osooni moodustumist põhjustavate saasteainete sisalduse mõõtmisel tuleb määrata vähemalt lämmastikoksiidide ja osooni teket soodustavate lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus.

(2) Lenduvad orgaanilised ühendid on kõik inimtekkelised ja biogeensed orgaanilised ühendid, mis võivad päikesekiirguse toimel tekitada lämmastikoksiididega reageerides fotokeemilisi oksüdante, välja arvatud metaan.

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 31¹. Polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisalduse määramine välisõhus

Arvestades benso(a)püreeeni mõju inimese tervisele, tuleb selle saasteaine sisalduse mõõtmisel välisõhus seire teostamisel riiklikul tasandil määrata pisteliselt ka muude polütsükliliste aromaatsete süsivesinike, sealhulgas benso(a)-antratseeni, benso(b)fluoranteeni, benso(j)fluoranteeni, benso(k)fluoranteeni, indeno(1,2,3-cd)püreeeni ja dibens(a)antratseeni sisaldus.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 31². Raskmetallide ja polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sadestumise määramine

(1) Sõltumata arseeni, kaadmiumi, nikli, summaarse gaasilise elavhõbeda, benso(a)püreeeni ja muude käesoleva seaduse §-s 31¹ nimetatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike sisaldusest välisõhus tuleb riiklikul tasandil seire teostajal määrata vähemalt ühes mõõtejaamas ka nende ainete sadestumise üldkogus.

(2) Summaarne gaasiline elavhõbe on elementaarelavhõbeda auru ja reaktiivse gaasilise elavhõbeda summa, mis tähendab vesilahustuvaid elavhõbeda osakesi, millel on piisavalt kõrge aururõhk gaasifaasis püsimiseks.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 32. Lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide käitlemise erinõuded

(1) Hoonete, nende viimistlusdetailidena ja nendega seotud funktsionaalsete, dekoratiiv- ja kaitsestruktuuride pinnakattevahenditena kasutatavate lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide, välja arvatud aerosoolide, ning sõidukite või nende osade pinnakaitsevahenditena remondi, kaitse või kaunistamise eesmärgil väljaspool tootmiseadeldisi kasutatavate taasviimistlusmaterjalide alaliigid, lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse piirväärtused, piirväärtuste rakendamise tähtajad ning piirväärtuste vastavuse määramiseks kasutatavad meetodid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kemikaalidele ning nende käitlemisele kohaldatakse kemikaaliseaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kemikaalide märgistusele lisatakse järgmine teave:

1) kemikaali alaliik ja alaliigile vastav lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse piirväärtus grammides liitri kohta;

2) kasutamiskõlbliku toote, mis sisaldab lahusteid või lahusteid sisaldavaid muid komponente, lenduvate orgaaniliste ühendite maksimaalne sisaldus grammides liitri kohta;

3) toote turule laskmise kuupäev toote nõuetele vastavuse seaduse tähenduses.

[RT I 2010, 31, 158- jõust. 01.10.2010]

(4) Ajaloolist ja kultuuriväärtust omavate hoonete ja vanasõidukite restaureerimise ja hooldamise eesmärgil lenduvate orgaaniliste ühendite sisalduse piirväärtustele mittevastava, käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kemikaali erandkorras turustamise, sealhulgas Euroopa Ühenduse territooriumile viimise ning kasutamise loa annab Keskkonnaamet.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(5) Loa andja võib keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loa andmisest, kui:

1) loa taotleja on esitanud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;

2) hoone või vanasõiduk, mille restaureerimiseks või hooldamiseks luba taotletakse, ei oma ajaloolist ja kultuuriväärtust;

3) loa taotleja ei ole tõendanud, et muude kemikaalide kasutamine ei ole tehniliselt võimalik või majanduslikult otstarbekas;

4) arvestades planeeritavat restaureerimist või hooldamist on taotletava kemikaali kogus põhjendamatult suur;

5) kemikaali kasutamisel eralduvad saasteainete heitkogused võivad Keskkonnaameti või kohaliku omavalitsuse üksuse eelhinnangul põhjustada tiheasustusega piirkonna välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse ületamise;

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

6) loa taotleja ei kasuta parimat võimalikku tehnikat;

7) kemikaali kasutamisega kaasneb märkimisväärne oht inimese tervisele või keskkonnale.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kemikaali erandkorras turustamise ning kasutamise loa taotlemise ja loa andmise korra ning loa taotluse ja loa vormid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kemikaali erandkorras turustamise ning kasutamise loa avalikustab Keskkonnaamet oma veebilehel.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(8) Seire eesmärgil annab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kemikaali erandkorras turustamise ning kasutamise loa saanud isik loa andjale kirjaliku teabe turustatud või kasutatud kemikaali kohta hiljemalt 30 päeva jooksul toimingu lõpetamisest arvates. Teave peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) isiku nimi, isiku- või registrikood ja elu- või asukoht;
 - 2) kemikaali alaliik ja sellega tehtava toimingu nimetus;
 - 3) toimingu alustamise ja lõpetamise kuupäev;
 - 4) kemikaali kogus kilogrammides;
 - 5) kemikaali lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus grammides liitri kohta.
- [RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 32¹. Järelevalve lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavatele värvidele, lakkidele ning sõidukite taasviimistlusmaterjalidele esitavate nõuete üle

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 33. Saasteallika käitaja meetmed saasteainete heitkoguste vähendamiseks välisõhu saastatuse taseme piir- ja sihtväärtuste ületamise korral

Saastatuse taseme piir- või sihtväärtuste ületamise korral saasteallikat ümbritseva piirkonna maapinnalähedases õhukihis võtab saasteallika käitaja tarvitusele saasteainete heitkoguste vähendamise meetmed, et viia välisõhu saastatuse tase vastavusse saastatuse taseme piir- või sihtväärtustega.

§ 34. Ebameeldiva või ärritava lõhnaga aine

(1) Ebameeldiva või ärritava lõhnaga aine (edaspidi *lõhnaaine*) käesoleva seaduse tähenduses on inimtegevusest põhjustatud välisõhku eralduv aine või ainete segu, mis võib tekitada elanikkonnal soovimatut lõhnataju.

(2) Lõhnaaine esinemise välisõhus määrab selleks moodustatud lõhnaaine esinemise määramise ekspertrühm.

(3) Lõhnaaine esinemise määramise ekspertrühma moodustamise korra ja liikmetele esitatavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(4) Lõhnaaine esinemise määramiseks välisõhus kasutatakse rahvusvaheliselt tunnustatud lõhnaainete määramise meetodeid.

(5) Lõhnaaine esinemise määramise korra ja selleks kasutatavate meetodite loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(6) Lõhnaaine esinemise määramise ekspertrühm annab hinnangu lõhnaaine esinemise kohta välisõhus ning lõhnaaine esinemise tuvastamise korral peab saasteallika käitaja koostama lõhnaaine vähendamise tegevuskava.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(6¹) Lõhnaaine vähendamise tegevuskava peab sisaldama kavandatavate abinõude loetelu, milles on nimetatud abinõude maksumus, abinõude rakendajad ja rakendamise tähtajad.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(6²) Saasteallika käitaja esitab lõhnaaine vähendamise tegevuskava kinnitamiseks Keskkonnaametile.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tegevuskava täitmist kontrollib Keskkonnainspeksioon.

(8) Lähtudes lõhnaainete esinemisest välisõhus, rakendavad saasteallikate valdajad, kelle tööstus- või põllumajandustegevus või tegevus muul alal põhjustab või võib põhjustada lõhna tekkimist, levimist või ärritavat lõhnataju elanikkonnale, täiendavaid meetmeid lõhnaainete heitkoguste vähendamiseks.

(9) Tootmisterritooriumil, kus paiknevad mitme käitaja käitised, arvestatakse käitiste koosmõju selliselt, et saasteainete eraldumisel kõikide käitiste saasteallikatest kokku ei tekitata elanikkonnale soovimatut lõhnaaistingut.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 35. Saasteaine sisalduse orienteeriv ohutu tase

(1) Saasteaine sisalduse orienteeriv ohutu tase on saasteaine ajutiselt lubatud sisaldus välisõhu ruumalühikus, mille juures on arvestatud saasteaine mõju elanikkonnale ja keskkonnale.

(2) Kui saasteallikast eralduvale saasteainele ei ole valdkonna eest vastutav minister kehtestanud välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmist piirväärtust ning Vabariigi Valitsus ei ole töötervishoiu ja tööohutuse seaduse kohaselt kehtestanud tööpäeva kestel töökeskkonna õhus sisalduva keemilise aine piirnormi, on saasteallika käitaja kohustatud esitama Keskkonnaministeeriumile andmed selle saasteaine sisalduse orienteeriva ohutu taseme määramiseks.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(3) Välisõhus saasteainete sisalduse orienteeriva ohutu taseme määramiseks vajalike andmete loetelu kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

(4) Keskkonnaministeerium hindab käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt esitatud andmeid ja annab kirjaliku nõusoleku kasutada saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse asemel saasteaine hajumisarvutusel maapinnalähedases õhukihis saasteaine sisalduse orienteerivat ohutut taset.

§ 36. Oluliselt saastatud välisõhk

Välisõhk loetakse oluliselt saastatuks ja saastatuse taseme piirväärtus ületatuks, kui piirkonna välisõhu kvaliteedi pideva seire korral:

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

1) vääveldioksiidiga saastatuse tase ületab inimese tervise kaitseks kehtestatud ühe tunni keskmise piirväärtuse rohkem kui 24 korral või 24 tunni keskmise piirväärtuse rohkem kui kolmel korral ühe kalendriaasta jooksul;

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

2) lämmastikoksiididega saastatuse tase ületab inimese tervise kaitseks kehtestatud ühe tunni keskmise piirväärtuse rohkem kui 18 korral ühe kalendriaasta jooksul;

3) välisõhu hindamise seisukohalt esmatahtsuseta saasteainete tase ületab 18 ööpäeval ühe kalendriaasta jooksul või kahel ööpäeval ühe kalendrikuu jooksul 24 tunni keskmise piirväärtuse või kui 5 protsenti ühe ööpäeva jooksul võetud saasteainete proovidest ületavad ühe tunni keskmist piirväärtust enam kui 30 protsenti;

4) peente PM₁₀-osakestega saastatuse tase ületab inimese tervise kaitseks kehtestatud 24 tunni keskmise piirväärtuse rohkem kui 35 korral ühe kalendriaasta jooksul.

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 36¹. Looduslikest allikatest pärinevad saasteained

(1) Looduslikest allikatest pärinevad saasteained on saasteained, mille eraldumine välisõhku ei ole tingitud otseselt ega kaudselt inimtegevusest, vaid looduslikest protsessidest, nagu vulkaanipursked, seismilised ja geotermilised nähtused, loodusmaastike põlengud, tugevad tuuled, merepriitsmed või kuivadelt aladelt pärinevad välisõhku sattunud ja edasikandunud looduslikud osakesed.

(2) Riiklikul tasandil välisõhu kvaliteedi pideva seire teostaja esitab Euroopa Komisjonile vaadeldava aasta kohta nende piirkondade loetelu, kus saastatuse taseme piirväärtuse ületamine on seostatav looduslike allikatega. Riikliku seire teostaja esitab andmed saasteainete sisalduse ja allikate kohta ning tõendid selle kohta, et piirnõrmi ületamine on tingitud looduslikest allikatest.

(3) Kui Euroopa Komisjoni on käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt teavitatud looduslikest allikatest põhjustatud saastatuse taseme piirväärtuse ületamisest, ei käsitata kõnealust ületamist saastatuse taseme piirväärtuse ületamisena.

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 36². Teede talvise libeduse tõrjega seotud saastatuse taseme piirväärtuse ületamine

(1) Riiklikul tasandil välisõhu kvaliteedi pideva seire teostaja tuvastab seire käigus piirkonnad, kus peente PM₁₀-osakeste sisalduse piirväärtust välisõhus ületatakse teede talvise libeduse tõrje käigus välisõhku sattuvate peente osakeste tõttu.

(2) Riiklikul tasandil välisõhu kvaliteedi pideva seire teostaja esitab Euroopa Komisjonile selliste piirkondade loetelu koos andmetega välisõhus esinevate peente PM₁₀-osakeste sisalduse ja allikate kohta ning tõendid selle kohta, et saastatuse taseme piirväärtuste ületamine on tingitud teede talvise libeduse tõrje käigus välisõhku sattunud peentest PM₁₀-osakestest ja välisõhu saastatuse taseme vähendamiseks on võetud asjakohased meetmed.

[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

3. jagu

Avalikkuse teavitamine välisõhu saastatusest

§ 37. Pideva seire tulemuste koondamine ja avalikkusele edastamine

(1) Välisõhu saastatuse taseme pideva seire teostaja riiklikul, kohaliku omavalitsuse või ettevõtja tasandil koondab seiretulemused keskkonnaseire seaduses sätestatud korras ning annab avalikkusele teavet saasteainete välisõhus sisaldumise ja saasteainete maapinnale sadestumise kohta raadio, televisiooni, ajalehtede, teabeekraani või Interneti kaudu.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(2) Sadestumisalane teave peab käsitlema järgmisi saasteaineid:

- 1) arseen;
- 2) kaadmium;
- 3) elavhõbe;
- 4) nikkel;
- 5) polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 38. Teabe ajakohastamise sagedus

(1) Välisõhus saasteaine sisalduse olulise muutumise korral ajakohastatakse saasteainete sisalduse teavet vähemalt üks kord päevas, teavet vääveldioksiidi-, lämmastikdioksiidi- ja osoonisisalduse kohta välisõhus iga tunni järel ning teavet pliisisalduse kohta välisõhus iga kolme kuu järel.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(2) Teavet arseeni, kaadmiumi, nikli, summaarse gaasilise elavhõbeda, benso(a)püreeni ja muude käesoleva seaduse §-s 31¹ nimetatud polütsükliliste aromaatsete süsivesinike välisõhus sisaldumise ning maapinnale sadestumise kohta ajakohastatakse vähemalt üks kord aastas.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 39. Edastatava teabe sisu

(1) Edastatav teave peab võimaluse korral sisaldama:

- 1) saastatuse taseme piir- või sihtväärtuste ning saasteainete sisalduse häiretaseme ületamise andmeid;
- 2) osoonisisalduse kaugema eesmärgi ja sihtväärtuse ületamise andmeid;
- 3) osoonisisaldusest teavitamise taseme ja häiretaseme ületamise andmeid;
- 4) saastatuse taseme piir- või sihtväärtuste ületamise põhjuste ning inimese tervisele avaldatava mõju lühihinnangut.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt edastatav teave peab sisaldama andmeid sellise arvestusperioodi kohta, mille suhtes välisõhu saastatuse taseme piirväärtust, saasteaine sisalduse häiretaseme, osoonisisalduse kaugemat eesmärki või sihtväärtust kohaldatakse.

§ 40. Edastatava teabe sisu saasteainete sisalduse häiretaseme ületamise korral

Saasteainete sisalduse häiretaseme ületamise korral teavitab Keskkonnaamet avalikkust raadio, televisiooni või ajalehe kaudu. Avalikkusele antav teave peab sisaldama andmeid välisõhu saastatuse registreeritud taseme ning saastamise põhjuste ja kestuse kohta.

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

§ 41. Teabe sisu vääveldioksiidi ja lämmastikdioksiidi sisalduse häiretaseme ületamise korral

Vääveldioksiidi või lämmastikdioksiidi sisalduse häiretaseme ületamise korral tuleb avalikkusele teatavaks teha:

- 1) häiretaseme ületamise kuupäev, kellaaeg, koht ja põhjus, kui see on teada;
- 2) prognoos saasteainete sisalduse muutumise, eelkõige olukorra paranemise, stabiliseerumise või halvenemise kohta piirkonnas koos teabega muutumise põhjuse ja saasteainete sisalduse häiretaseme ületamise kestuse kohta;
- 3) milline elanikkonnagrupp on häiretaseme ületava saasteaine sisalduse suhtes tundlik;
- 4) milliseid ettevaatusabinõusid peaks elanikkonna tundlik grupp rakendama.

§ 42. Teabe sisu osoonisisaldusest teavitamise taseme ja häiretaseme ületamise korral

Osoonisisaldusest teavitamise taseme või häiretaseme ületamise korral teeb Keskkonnaamet kohe avalikkusele teatavaks:

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

- 1) taseme ületamise koha või piirkonnad, kas ületatud on teavitamis- või häiretaseme, millal ületamine algas ja kui kaua see eeldatavalt kestab ning ühe tunni kõrgeima ja kaheksa tunni keskmise osoonisisalduse välisõhus;
- 2) prognoosi järgmisteks päevadeks, eelkõige olukorra oodatava paranemise, stabiliseerumise või halvenemise kohta teavitamis- või häiretaseme ületamise piirkonnas;
- 3) osooni võimaliku mõju inimese tervisele ning mõju sümptomite kirjelduse, soovitatava käitumise ja ettevaatusabinõud;
- 4) millised on ohustatud elanikkonnagrupid;
- 5) kust on võimalik saada täpsemat teavet;
- 6) millised on peamised saasteallikad, saaste vältimiseks või vähendamiseks võetavad meetmed ning soovitusel saasteallika käitajale saasteainete heitkoguste vähendamise meetmete võtmiseks.

§ 42¹. Teabe sisu arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni sihtväärtuste ületamise korral

Arseeni, kaadmiumi, nikli ja benso(a)püreeni sihtväärtuste ületamise korral välisõhu kvaliteedi seire teostaja avalikustab:

- 1) andmed sihtväärtuste ületamise kohta kalendriaastas;
- 2) sihtväärtuste ületamise koha ja põhjuse, kui see on teada;

3) sihtväärtuste ületamise lühihinnangu ning vajaliku teabe selle mõju kohta inimese tervisele ja keskkonnale.
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

4. jagu

Saasteaine lubatud heitkogus ja heitkoguse määramise meetodid

§ 43. Saasteaine lubatud heitkogus

(1) Saasteaine lubatud heitkogus on arvutuslik normatiiv ajaühiku kohta, mille juures paiksest saasteallikast või ühel tootmisterritooriumil asuvatest saasteallikatest kokku välisõhku suunatud või eraldunud saasteaine kogus ei põhjusta käesoleva seaduse §-de 26 ja 27 alusel inimese tervise kaitseks selle saasteaine kohta kehtestatud välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse ületamist käitise tootmisterritooriumi piiril ja sellest väljaspool.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(1¹) Tootmisterritooriumil, kus paiknevad mitme käitaja käitised, arvestatakse käitiste koosmõju selliselt, et iga saasteaine eraldumisel kõikide käitiste saasteallikatest kokku järgitakse tootmisterritooriumi piiril ja sellest väljaspool käesoleva seaduse §-de 26 ja 27 alusel inimese tervise kaitseks selle saasteaine kohta kehtestatud välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmist piirväärtust.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Saasteallika käitaja hindab paikse saasteallika võimalikku saasteainete heitkogust enne välisõhu saasteloa või keskkonnapleksloa taotlemist.

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 44. Hetkeline heitkogus

(1) Saasteaine hetkelise maksimaalse heitkoguse määramisel arvestatakse tehniliselt korras oleva tehnoloogia- ja püüdeseadme täiskoormust ja põletusseadme nominaalkoormust.

(2) Lubatud hetkeline heitkogus loetakse ületatuks, kui saasteallika või selle osa töö ajal maksimaalse heitkoguse näit ületab loaga lubatud heitkogust ühe tunni kestel võetud proovi põhjal, milleks on tunniajalise kestusega pidev mõõtmine või tunni aja jooksul tehtud pisteliste mõõtmiste seeria keskmine. Seeria esinduslikkuse tagavad vähemalt kuus tunni aja jooksul ühtlaste ajavahemike järel samale filtrile või proovivõtupulgale, kuid vältides selle ülelaadimist, võetud järjestikust proovi või vähemalt 50-protsendine pisteliste proovivõtmiste ajaline kaetus tunni aja jooksul.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(3) Kui riikliku järelevalve teostaja teostatava esmase kontrollmõõtmise käigus tuvastatakse lubatud hetkelise heitkoguse ületamine, võib saasteallika käitaja nõuda riikliku järelevalve teostajalt teistkordse kontrollmõõtmise tegemist seitsme päeva jooksul esmase kontrollmõõtmise tegemise päevast arvates.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(4) Teistkordse kontrollmõõtmise tegemisel peab saasteallika käitaja tagama ja tõestama, et saasteallikas töötab samal režiimil, see tähendab samal seadme võimsusel, tehnoloogial ning toorme ja kütuse kulul ning muudel töörežiimi parameetritel, millel tuvastati lubatud hetkelise heitkoguse ületamine.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(5) Saasteallika käitaja peab võimaldama riikliku järelevalve teostaja nõudmisel mõõtmisi tegevatele isikutele ilma ette teatamata juurdepääsu saasteallikale kontrollmõõtmise tegemiseks. Sellisel juhul ei pea saasteallika käitaja tagama esmase mõõtmisega identset saasteallika töörežiimi ning peab esitama mõõtmisi tegeva isiku nõudmisel andmed saasteallika töörežiimi kohta mõõtmise tegemise ajal.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(6) Kui kontrollmõõtmine näitab loaga lubatud heitkoguse ületamist käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt ning seda tõestab teistkordne kontrollmõõtmine, maksab saasteallika käitaja saastetasu kõrgendatud määrade järgi keskkonnatasude seadusega sätestatud korras.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 45. Saasteainete maapinnalähedases õhukihis hajumise arvutus

(1) Saasteallikast eralduva saasteaine lubatud hetkeline heitkogus sekundi kohta määratakse saasteaine maapinnalähedases õhukihis hajumise arvutuse abil, lähtudes saasteallikast väljuvate gaaside parameetritest ja välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmisest piirväärtusest.

(2) Kui saasteallikast välisõhku suunatava saasteaine kohta ei ole kehtestatud välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmist piirväärtust, võetakse hajumisarvutusel selle saasteaine sisalduse orienteerivaks ohutuks tasemeks kümme protsenti tööpäeva kestel töökeskkonna õhus sisalduva keemilise aine piirnormist. [RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(3) Saasteainete hajumise arvutuseks on lubatud kasutada arvutiprogramme, mis võimaldavad saada andmeid iga saasteaine summaarse kontsentratsiooni kohta, mis tekib välisõhus vaadeldava piirkonna eri punktides vähemalt kahe kilomeetri raadiuses saasteallikatest.

(4) Saasteainete hajumise arvutamisel saadud tulemused kantakse asjaomase piirkonna kaardile nii, et oleks näha, kui kaugel tootmisterritooriumi piirist on saastatuse taseme piirväärtus saavutatud. [RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 46. Saasteainete heitkoguste määramise meetodid

(1) Saasteainete heitkoguste määramise korra ja määramise meetodid kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(2) Kui saasteaine heitkoguse määramiseks ei ole määramismeetodid käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt kehtestatud, võib saasteaine heitkoguse määramiseks kasutada rahvusvaheliselt üldtunnustatud või saasteloa, keskkonnakompleksloa või jäätmepõletamist käsitleva jäätmeloa andja hinnatud muud sarnast meetodikat, mille kasutamiseks annab kirjaliku nõusoleku Keskkonnaministeerium. [RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

5. jagu

Paikse saasteallika saasteainete heite piirväärtused ja nende järgimine

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 47. Paikse saasteallika saasteainete heite piirväärtused ja nende järgimine

(1) Väljaspool tööstusheite seaduse kohaldamisala oleva paikse saasteallika saasteaine heite piirväärtus on mis tahes tööstusliku põletamis- või tootmisprotsessi paiksest saasteallikast eralduva saasteaine piirkogus väljuvate gaaside mahu-, toodangu-, võimsuse-, energia- või ajaühiku kohta väljendatuna kontsentratsiooni, protsendi või heitkoguse tasemena. Heite piirväärtust ei tohi ületada, välja arvatud õigusaktides sätestatud tingimustel.

(2) Väljaspool tööstusheite seaduse kohaldamisala olevate paiksete saasteallikate jaoks kehtestab saasteainete heite piirväärtused ning vajaduse korral saasteainete heite seire nõuded ja heite piirväärtuste järgimise kriteeriumid [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(3) Alla 50-megavattise summaarse nimisoojusvõimsusega kateldest koosneva ja ainult kivisütt kasutava põletusseadme väljuvates gaasides saasteaine sisalduse pideva mõõtmise korral loetakse saasteainete heitele esitatavad piirväärtuse nõuded täidetuks, kui kalendriaasta töötundide jooksul tehtud mõõtmiste tulemused näitavad, et ükski ööpäeva keskmine vastuvõetavaks tunnistatud heide ei ületa heite piirväärtust 150 protsenti. [RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 48. Saasteainete heitkoguste piirväärtuste järgimine

[Kehtetu -RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 49. Lahustite kasutamisel eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piirväärtuste järgimine

[Kehtetu -RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

2. peatükk

VÄLISÕHU SAASTAMISE VÄHENDAMISE MEETMED

1. jagu

Välisõhu saastamise vähendamise meetmed

§ 50. Piirkonna välisõhu kvaliteedi parandamise tegevuskava

(1) Välisõhu nõutava kvaliteedi tagamiseks koostab Keskkonnaamet välisõhu kvaliteedi parandamise tegevuskava selle piirkonna kohta, kus välisõhu saastatuse tase sõltub mitme saasteallika koosmõjust, kui välisõhu saastatuse tase ületab või tõenäoliselt ületab ühe või mitme saasteaine suhtes käesoleva seaduse §

26 alusel inimese tervise kaitseks kehtestatud piirnõrmi ning kui ületamise põhjuseks on muud peente PM₁₀-osakeste allikad kui teede talvise libeduse tõrje või looduslikud allikad.

(2) Piirkonna välisõhu kvaliteedi parandamise tegevuskava sisu kohta esitatavad nõuded ja tegevuskava koostamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(3) Keskkonnaamet esitab piirkonna välisõhu kvaliteedi parandamise tegevuskava valdkonna eest vastutavale ministrile kinnitamiseks.

(4) Keskkonnaamet vaatab tegevuskava üle vähemalt üks kord aastas, vajaduse korral täiendab seda ja esitab valdkonna eest vastutavale ministrile kinnitamiseks.

(5) Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus jätta esitatud tegevuskava kinnitamata juhul, kui selle sisu ei vasta käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Keskkonnaamet avalikustab piirkonna välisõhu kvaliteedi parandamise tegevuskava oma veebilehel.
[RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

§ 51. Saasteallika käitaja tegevuskava

(1) Saasteallika käitaja koostab ja esitab saasteloas või keskkonnakompleksloas märgitud tingimustel Keskkonnaametile saasteainete heitkoguste vähendamise tegevuskava.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist moodustatud paikse saasteallika sanitaarkaitseala kaotamine võib olla käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuskava üks osa. Sellisel sanitaarkaitsealal jõustuvad esmatähtsusega saasteainete kohta kehtestatud saastatuse taseme piirväärtused 2010. aasta 1. jaanuaril.

(3) Saasteallika käitaja esitab saasteainete heitkoguste vähendamise tegevuskava kooskõlastamiseks saasteallika asukoha kohaliku omavalitsuse organile.

(4) Saasteallika käitaja esitab Keskkonnaametile ja kohaliku omavalitsuse organile aruande tegevuskava rakendamise kohta vähemalt üks kord aastas.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

§ 52. Vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite ja ammoniaagi heidete summaarsed piirkogused ning heitkoguste vähendamise riiklik programm

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(1) Paiksetest ja liikuvatest saasteallikatest eralduvate vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite ja ammoniaagi heidete summaarsed piirkogused ja nende saavutamise tähtajad kehtestab [Vabariigi Valitsus](#) määrusega.

(2) [Kehtetu -RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Keskkonnaministeerium korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 loetletud saasteainete heitkoguste vähendamise riikliku programmi koostamist. Programmi koostamise menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(4) Saasteainete heitkoguste vähendamise riiklik programm sisaldab vähemalt:

- 1) saasteainete heitkoguste vähendamise meetmeid, nende rakendamise tähtaegu ja andmeid meetmete maksumuse kohta;
- 2) andmeid saasteainete tegelike heitkoguste kohta ja saasteainete heitkoguste prognoosi pärast meetmete rakendamist.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(5) Heitkoguste vähendamise riikliku programmi kinnitab valdkonna eest vastutav minister.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(6) Keskkonnaministeerium avalikustab heitkoguste vähendamise riikliku programmi oma veebilehel.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7) Keskkonnaministeerium vaatab heitkoguste vähendamise riikliku programmi üle vähemalt iga viie aasta järel ja vajaduse korral täiendab seda.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 53. Mootorsõidukite ja liikurmasinate liikumise piiramine saasteainete hajumiseks ebasoodsate ilmastikutingimuste korral

Inimese tervise ja keskkonna kaitse huvides võib kohaliku omavalitsuse organ saasteainete hajumiseks ebasoodsate ilmastikutingimuste korral, kui teatud piirkonnas võib esineda mingi saasteaine sisalduse häiretaseme või välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse ja saastetaluvuse piirmäära summaarne ületamine, piirata liikluskorraldusega mootorsõidukite ja liikurmasinate, välja arvatud eritalituse sõidukite liikumist.

§ 54. Tiheasustusega piirkonnas riiklikul õhuseirel määratavate saasteainete nimekiri

Tiheasustusega piirkonnas on riikliku õhuseire korraldamise aluseks välisõhus sisalduvate kohustuslikult määratavate saasteainete nimekiri, mille kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

2. jagu Liikuvale saasteallikale esitatavad nõuded

§ 55. Liikuva saasteallika heitgaasi saasteainete sisaldus, suitsusus ja müratase

(1) Õhu-, vee- ja rööbassõiduki, maanteevälise liikurmasina ja muu liikuva saasteallika heitgaasi saasteainete sisaldus ja suitsusus ning müratase ei tohi ületada kehtestatud normatiive.
[RT I 2010, 44, 261- jõust. 01.07.2011]

(2) Maanteevälise liikurmasin käesoleva seaduse tähenduses on liikuv masin, transporditav tööstusseade või kerega või ilma kereta sõiduk, mis ei ole käesoleva seaduse tähenduses mootorsõiduk ning millele on paigaldatud survesüütemootor netovõimsusega 18–560 kilovatti.
[RT I 2010, 44, 261- jõust. 01.07.2011]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud liikuva saasteallika heitgaasi saasteainete sisalduse ja suitsususe normatiivid, sealhulgas välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste piirväärtused mootorsõiduki läbisõidu või energiaühiku kohta, ning mürataseme piirväärtused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrustega.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud liikuva saasteallika heitgaasi saasteainete sisaldus, suitsusus või müratase ei vasta kehtestatud nõuetele, on nende masinate tootmine, Eesti Vabariiki sissevedu, töötava mootoriga masinate Eesti Vabariigist läbivedu ja kasutamine keelatud.

§ 56. Uue mootorsõiduki kasutaja teavitamine

Uue mootorsõiduki tootja, Eesti Vabariiki sissevedaja või müüja teavitab kasutajat mootorsõiduki kütusekulust ja eralduva süsinikdioksiidi heitkogusest. Kasutajale antavate andmete loetelu ja kasutaja teavitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 56¹. Maanteetranspordis kasutatavate rehvide märgistamine

Maanteetranspordis kasutatavad rehvid märgistatakse madala mürataseme, kütusesäästlikkuse ja ohutuse eesmärgil rehvide parameetrite kohta ühtlustatud teabe andmiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1222/2009 rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste parameetrite märgistamise kohta (ELT L 342, 22.12.2009, lk 46–58).
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 57. Koondandmete esitamine liikuvate saasteallikate kohta

(1) Isikud, kes peavad käesoleva seaduse § 55 lõikes 1 nimetatud ning muude liikuvate saasteallikate arvestust, esitavad riigi territooriumil liikuvatest saasteallikatest välisõhku eralduvate saasteainete heitkoguste arvutamiseks Keskkonnaministeeriumile maakondade kaupa järgmised koondandmed:

- 1) mootorsõidukite tüübid ja arv ning iga sõiduki läbisõit;
- 2) lennuoperatsioonide arv õhusõidukite tüüpide kaupa ja nende jagunemine lennutüübina riikidevaheliseks või riigisiseseks lennuks iga lennujaama kohta eraldi;
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) [kehtetu -RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 4) liikurmasinate tüübid ja arv;
- 5) mootorvedurite tüübid ja arv.

(2) Andmeid esitama kohustatud isikute loetelu, andmete esitamise tähtaja ja vormi kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

3. jagu

Kütusele esitatavad nõuded

§ 58. Kütusele esitatavad keskkonnanõuded ning kütuste kvaliteedi ja koguste seire

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(1) Kütus käesoleva seaduse tähenduses on põlev materjal või aine, mida kasutatakse põletusseadmetes energia saamiseks. Kütuseks ei loeta sorteerimata jäätmeid, sõltumata neis sisalduvast põlevainest.

(2) Saasteainete heitkoguste piiramise eesmärgil kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega vedelkütuste kohta esitatavad keskkonnanõuded, biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse kriteeriumid, vedelkütuste keskkonnanõuetele vastavuse seire ja aruandmise korra ning biokütuste ja vedelate biokütuste kasutamisest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise määramise meetodika.

[RT I, 20.02.2015, 3- jõust. 02.03.2015]

(2¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud määrusega kehtestatakse:

1) maanteeõidukite ja maanteeväliste liikurmasinade, siseveelaevade, põllu- ja metsamajandustraktorite ning väikelaevade, kui need ei ole merel, otto- ja diiselmootorites kasutatava bensiini, diislikütuse, gaasiõli, kerge kütteõli ja mootorikütustena kasutatavate biokütuste keskkonnanõuded;

2) gaasiõli, kerge kütteõli, raske kütteõli ja laevakütuste keskkonnanõuded;

3) biokütuste ja vedelate biokütuste säästlikkuse kriteeriumid;

[RT I, 20.02.2015, 3- jõust. 02.03.2015]

4) vedelkütuste keskkonnanõuetele vastavuse seire ja aruandmise kord;

5) biokütuse või vedelate biokütuste kasutamisest tuleneva kasvuhoonegaaside heitkoguste vähenemise määramise meetodika.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2²) Biokütus käesoleva seaduse tähenduses on transpordis kasutatav biomassist toodetud vedel- või gaaskütus.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2³) Biomass käesoleva seaduse tähenduses on põllumajandusest (nii taimsetest kui ka loomsetest ainetest), metsatööstusest ja sellega seotud tootmisest, kalandusest ja vesiviljelusest saadav bioloogilise päritoluga toodete, jäätmete ja jääkide bioloogiliselt lagunev fraktsioon ning tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunev fraktsioon.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2⁴) Vedel biokütus käesoleva seaduse tähenduses on energia, sealhulgas elektri-, soojus- ja jahutusenergia, välja arvatud transpordi jaoks kasutatava energia, saamiseks kasutatav vedelkütus, mis on toodetud biomassist.

[RT I, 20.02.2015, 3- jõust. 02.03.2015]

(3) Eestis müüdavate vedelkütuste kvaliteedi ja koguste seiret korraldab Keskkonnaministeerium.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(4) Maksu- ja Tolliamet esitab Keskkonnaministeeriumile hiljemalt järgmise aasta 1. maiks eelmisel kalendriaastal Eestis müüdüd kütuse kohta järgmised andmed:

1) kütuse liigi nimetus kombineeritud nomenklatuuri kaubakoodi järgi;

2) kogused kütuseliikide kaupa.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 58¹. Kütuseseire andmekogu

(1) Kütuseseire andmekogu on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, kuhu koondatakse ja kus avaldatakse kütuseseire andmed.

(2) Kütuseseire andmekogusse kantakse:

1) andmed kütuste hoidmise, laadimise, põletamise või muu tegevusega seotud saasteallika, sealhulgas tankla, mahuti, laeva, põletusseadme või muu saasteallika kohta;

2) saasteallikate käitajate kontaktandmed;

3) konkreetsetes saasteallikas kontrollitud kütuseseire tulemused;

4) mootorikütuste kvaliteedi ja koguste riikliku seire ning Euroopa Komisjoni aruannete koopiad;

5) andmed kütusemüügi kohta.

(3) Kütuseseire andmekogu vastutav töötleja on Keskkonnaministeerium.

(4) Kütuseseire andmekogu põhimääruse kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 59. Bensiini veo ning terminaalides ja tanklates hoidmise nõuded

Lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise eesmärgil kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega bensiini veo ning terminaalides ja tanklates hoidmise nõuded.

§ 60. [Kehtetu -RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

4. jagu

Saasteainete välisõhku eraldumise vähendamise täiendavad meetmed

§ 61. Saasteallika käitaja kohustused maavarade kaevandamisel, lõhkamistöodel, sõnnikuhoidlate rajamisel ja puistmaterjalide laadimisel

Maavarade kaevandamisel, lõhkamistöodel, sõnnikuhoidlate rajamisel, puistmaterjalide laadimisel või muul seesugusel tegevusel, mis võib tõenäoliselt põhjustada saastatuse taseme piirväärtuste ületamist maapinnalähedases õhukihis, on saasteallika käitaja kohustatud rakendama täiendavaid meetmeid saasteainete välisõhku eraldumise vähendamiseks.

§ 62. Piirangud saasteainete välisõhku eraldumist vähendavate meetmete rakendamisel

Saasteainete välisõhku eraldumist vähendavad meetmed ei tohi kaasa tuua pinnase ja vee saastamist.

§ 63. Piirangud transpordisõlmede ning tootmis- ja teenindusobjektide kavandamisel

Transpordisõlmede ning tootmis- ja teenindusobjektide kavandamisel tuleb vältida territooriume, kus ebasoodsate ilmastikutingimuste korral on välisõhku eraldunud saasteainete hajumine loodus- või tehisoludest tingitud põhjustel takistatud.

§ 64. Objekti valdaja kohustused tolmu ja prahi leviku vältimiseks

Objekti valdaja on kohustatud rakendama abinõusid tolmu ja prahi leviku vältimiseks tema halduses olevatelt ladustamiskohtadelt, tänavatelt ja teedelt.

§ 65. Mootorsõiduki juhi kohustused puistmaterjalide veol ja seisva mootorsõiduki mootori töö piirang

Mootorsõiduki juht peab vältima:

- 1) tolmu ja prahi levikut puistmaterjalide veokilt;
- 2) välisõhu saastamist töötava mootoriga seisvalt mootorsõidukilt, kui see ei ole tingitud töökorraldusest.

§ 66. Saasteainete väljumiskõrgus

(1) Silmas pidades õhusaaste kauglevi, mis võib ületada riigipiire, ja piiriülese õhusaaste kauglevi Genfi konventsiooni nõudeid, on keelatud ehitada korstnaid, millest saasteained väljuvad kõrgemal kui 250 meetrit maapinnast.

(2) Käitise projekteerimisel tuleb arvestada, et saasteaineid väljutavad korstnad, ventilatsioonivad ja -torud ning muud saasteallikad oleksid paigaldatud vähemalt 50 meetri kaugusele eluhoonest ja nende kõrguse määramisel oleks tagatud käesoleva seaduse §-de 26 ja 27 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega inimese tervise kaitseks kehtestatud välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmiste piirväärtuste järgimine. [RT I, 05.07.2011, 24- jõust. 15.07.2011]

(3) Saasteainete väljumiskõrgus peab tagama saasteainete nõutava hajumise maapinnalähedases õhukihis, et vältida välisõhu saastatuse taseme piirväärtuse ületamist.

(4) Saasteallikast eralduvate saasteainete maapinnalähedases õhukihis hajumise parandamiseks võib suurendada saasteainete väljumiskõrgust.

(5) Saasteainete väljumiskõrguse või väljumisava läbimõõdu muutmise korral tuleb sellest teatada välisõhu saasteloa andjale ja taotleda uus luba.

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

3. peatükk

VÄLISÕHU SAASTELUBA JA ERISAASTELUBA

1. jagu

Välisõhu saasteluba ja erisaasteluba ning nende andja

§ 67. Välisõhu saasteluba ja erisaasteluba ning avatud menetluse kohaldamine

(1) Välisõhu saasteluba (edaspidi *saasteluba*) ja erisaasteluba on dokumendid, mis annavad käesolevas seaduses sätestatud juhtudel õiguse viia saasteaineid paiksest saasteallikast välisõhku ning määravad selle õiguse kasutamise tingimused.

(2) Saasteallika käitajal, kes on kohustatud omama keskkonnakompleksluba, ei ole vaja saasteluba ega erisaasteluba keskkonnakompleksloaga hõlmatud käitise kohta.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(3) Saasteloa ja erisaasteloa taotlemisele ning andmise ja muutmise menetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse avatud menetluse sätteid.

(4) [Kehtetu -RT I, 23.03.2015, 6- jõust. 01.07.2015]

§ 68. Saasteainete heitkogused ja kasutatavate seadmete võimsused

(1) Arvestades majandustegevuse valdkondade eripära, kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega saasteainete heitkogused ja kasutatavate seadmete võimsused, millest alates on nõutav välisõhu saasteluba ja erisaasteluba.

(2) Kui saasteloa omamine on vähemalt ühe saasteaine tõttu kohustuslik, märgitakse saasteloa taotluses ja saasteloaas kõik sellest saasteallikast eralduvad saasteained, mille heitkogus on aastas üks kilogramm või rohkem.

(3) Kui saasteallika käitaja ei ole ületanud käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud saasteaine heitkogust, on käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt saasteloaas esitatud andmetel informatiivne tähendus.

§ 69. Saasteloa ja erisaasteloa taotluse ja loa vormid ning loataotluse sisu

Saasteloa ja erisaasteloa taotluse ja loa vormid ning loataotluse sisule esitavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 70. Saasteloa ja erisaasteloa andja

Paikse saasteallika käitajale annab saasteloa ja erisaasteloa Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

2. jagu Üldnõuded saasteloa ja erisaasteloa andmisel

§ 71. Vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite ja ammoniaagi heidete summaarsete piirkoguste arvestamine saasteloa ja erisaasteloa andmisel

Saasteloa ja erisaasteloa andmisel võtab loa andja aluseks käesoleva seaduse § 52 lõike 1 alusel kehtestatud vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite ja ammoniaagi heidete summaarsed piirkogused.

§ 72. Saasteainete välisõhku suunamise eelisõigus

(1) Kui piirkonna välisõhu hinnatud saastatuse tase või käesoleva seaduse § 52 lõike 1 alusel kehtestatud saasteaine heite summaarne piirkogus ei võimalda rahuldada kõiki saasteloa taotlusi, on saasteloa saamise eelisõigus isikul:

- 1) kes toodab energiat olme- või sotsiaalvajadusteks;
- 2) kelle saasteainete heitkogus samalaadse toodangu ühiku kohta on kõige väiksem.

(2) Otsuse eelisõiguse andmise kohta teeb Keskkonnaamet kooskõlastatult saasteallika asukoha omavalitsuse organiga.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

§ 73. Saasteaine lubatud heitkoguse mõõteühik

(1) Välisõhu saasteloaga ja erisaasteloaga kehtestatakse igale saasteallikale iga välisõhku suunatava saasteaine või ainete segu lubatud hetkeline heitkogus grammides sekundi kohta ja aastane heitkogus tonnides.

(2) Kui majandustegevuse mis tahes valdkonna paiksest saasteallikast eralduva saasteaine heite piirväärtus käesoleva seaduse § 47 lõike 2 või tööstusheite seaduse alusel on kehtestatud väljuvate gaaside mahu-, toodangu-, võimsuse-, energia- või ajatühiku kohta, võib lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule väljendada saasteloas ja erisaasteloas lubatud heitkogust kontsentratsioon, protsendi või heitkoguse tasemenähtetena. [RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 74. Välisõhu saastatuse taseme paiksetel mõõtmistel kasutatavate proovivõtukohtade arvu määramine

Välisõhu saasteloaga ja erisaasteloaga andja arvestab saasteallika ümbruses välisõhu saastatuse taseme paiksetel mõõtmistel kasutatavate proovivõtukohtade arvu määramisel välisõhku sattuva saaste tõenäolise levikuskeeme ning võimalikku mõju elanikkonnale ja keskkonnale.

3. jagu

Saasteloaga ja erisaasteloaga taotlemise kord ning taotluse menetlus

§ 75. Taotlus ühel tootmisterritooriumil paiknevate saasteallikate kohta

Saasteallika käitaja taotleb välisõhu saasteloaga või erisaasteloaga erinevatel tootmisterritooriumidel asuvatele paiksetele saasteallikatele iga tootmisterritooriumi kohta eraldi, ühel tootmisterritooriumil asuvatele saasteallikatele koos.

§ 76. Erisaasteloaga taotlemise alused

(1) Paikse saasteallika käitaja on kohustatud taotlema erisaasteloaga:

- 1) kui tootmisprotsess või seadme tehnoloogia tingib saasteloaga lubatud saasteaine heitkoguse lühiajalise ületamise, kuid võimalikud heitkogused ja muud tingimused ei ole kehtivas saasteloas kajastatud;
- 2) tegevuse jaoks, mis põhjustab välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse lühiajalist, kuni kahe-kolme tunnist ületamist, mis ei ole saasteloaga lubatud;
- 3) lühiajaliseks, kuni pool aastat kestvaks jäätmete põletamiseks.

(2) Erisaasteloaga lubatud toimingud ja saasteainete heitkogused peavad olema inimesele ja keskkonnale ohutud.

§ 77. Saasteloaga ja erisaasteloaga taotlemise menetlus

(1) Saasteloaga ja erisaasteloaga (edaspidi *loa*) andja registreerib esitatud taotluse kohe pärast selle kättesaamist ja kontrollib esitatud materjalide sisu vastavust kehtestatud nõuetele.

(2) Loa taotluste registrisse kantakse järgmised andmed:

- 1) loa taotluse registreerimisnumber ja -kuupäev;
- 2) saasteallika käitaja nimi ja äriregistrikood;
- 3) saasteallika käitaja aadress, saasteallikate asukoha aadress ja geograafilised koordinaadid;
- 4) taotluse juurde kuuluva lubatud heitkoguste projekti koostaja nimi ja tema äriregistri- või isikukood.

(3) Loa andja hindab lubatud heitkoguste projektis esitatud andmete õigsust.

(4) Kui tegevuseks, milleks õigust taotleti, saasteluba vaja ei ole, teatab loa andja sellest taotlejale seitsme päeva jooksul taotluse registreerimisest arvates.

(5) Loa andja võib ühendada sama ettevõtja kahe või enama taotluse menetlemise ning anda ühendatud menetluses ühe loa.

§ 78. Saasteloaga andmise avatud menetlus

[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]

(1) Saasteloaga andja avaldab kahe nädala jooksul pärast saasteallika käitajalt saasteloaga taotluse saamist uuest või oluliselt muudetavast olemasolevast paiksest saasteallikast saasteainete välisõhku suunamiseks taotluse saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded ja vajaduse korral taotleja kulul kohalikus või maakonna ajalehes. Kui saasteloaga lubatud tegevusega võib kaasneda oluline regionaalne või üleriigiline keskkonnanähäring, avaldatakse teade taotleja kulul vähemalt ühes üleriigilises levikuga ajalehes. Vajaduse korral võib teate avaldada üleriigilise levikuga ajalehes ka muudel juhtudel.

[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]

(1¹) Juhul kui saasteloa taotluse menetluses hinnatakse keskkonnamõju, võib saasteloa andja teatada saasteloa taotluse saamisest koos keskkonnamõju hindamise algatamise teatega, arvestades teavitamisviisi valides ka keskkonnaseadustiku üldosa seaduses sätestatud nõudeid.
[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]

(2) Oluline muudatus käesoleva seaduse tähenduses on seadme nominaalvõimsuse muutmine, mis põhjustab saasteaine heitkoguse suurenemist kümne protsendi võrra. Muudatust, mis võib avaldada märkimisväärset negatiivset mõju inimese tervisele või keskkonnale, loetakse samuti oluliseks muudatuseks.

(3) Saasteloa andmise menetluse algatamise teade peab sisaldama vähemalt:

- 1) loa taotleja ärinime, registrikoodi ja asukohta või nime, isikukoodi ja aadressi;
- 2) tegevuskoha kirjeldust, milles sisalduvad andmed selle kohta, kui lähedal see asub elamutele, kaitstavatele loodusobjektidele ning muudele tundlikele aladele ja objektidele;
- 3) kavandatava tegevuse lühikirjeldust, milles sisalduvad andmed tegevuses kasutatavate ainete ja tehnoloogia kohta;
- 4) [kehtetu -RT I 2005, 15, 87- jõust. 03.04.2005]
- 5) loa andja kontaktandmeid ning andmeid selle kohta, kus saab tutvuda taotluse ja sellega seonduvate dokumentidega ning kuhu saab esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid;
[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]
- 6) teavet, et igaühel on õigus avatud menetluses ettepanekuid ja vastuväiteid esitada;
[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]
- 7) muid andmeid, mis on vajalikud asjassepuutuvate isikute väljaselgitamiseks ja kaasamiseks.

(3¹) Saasteloa andmise menetluses korraldatava avaliku väljapaneku kestus on vähemalt 14 päeva. Loa andja määrab avaliku väljapaneku kestuse sõltuvalt asja keerukusest ja mahust.
[RT I, 08.07.2014, 3- jõust. 01.08.2014]

(4) Saasteloa andja saadab kahe nädala jooksul pärast taotluse menetluse algatamist taotluse koopia koos taotlusmaterjalidega saasteallika asukoha kohaliku omavalitsuse organile. Kohaliku omavalitsuse organ esitab taotluse kohta oma arvamuse hiljemalt kahe nädala jooksul, arvates taotluse koopia kättesaamisest.

4. jagu

Saasteloa ja erisaasteloa andmisest keeldumine

§ 79. Saasteloa ja erisaasteloa andmisest keeldumise alused

(1) Saasteloa ja erisaasteloa andmisest keeldutakse, kui:

- 1) loa taotleja esitab teavet, mis ei vasta tegelikkusele;
- 2) uuest või rekonstrueeritavast paiksest saasteallikast eralduv saasteaine heitkogus põhjustab välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmise piirväärtuse ületamise;
- 3) uuel paiksel saasteallikal ei ole tagatud käesoleva seaduse alusel kehtestatava välisõhu saastatuse taseme piirväärtuse ja käesoleva seaduse või tööstusheite seaduse alusel kehtestatava saasteaine heite piirväärtuse järgimine;
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]
- 4) uue paikse saasteallika projekteerimisel ja olemasoleva rekonstrueerimisel ei rakendata parimat võimalikku tehnikat.

(2) Kui tegutseval paiksel saasteallikal on käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud puudused, mis on loa omaja mõistlike pingutustega kõrvaldatavad, võib saasteloa määrata nende puuduste likvideerimiseks tähtaja ning anda saasteloa lisatingimustega saasteloast tulenevate õiguste tekkimiseks pärast käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3 ja 4 nimetatud puuduste kõrvaldamist.

5. jagu

Saasteloa ja erisaasteloa sisu üldnõuded ja kehtivusaeg

§ 80. Saasteloa sisu

(1) Saasteloa määratakse:

- 1) saasteainete välisõhku eraldumise koht ja viis;
- 2) eralduvate saasteainete nimetused ja nende heitkogused;
- 3) eralduvate saasteainete koguste seire ja puhastusseadme efektiivsuse määramise nõuded;
- 4) saasteainete püüdmise vajadus ja viis;
- 5) välisõhu pideva ja perioodilise seire vajadus saasteallika ümbruses, sealhulgas tootmisterritooriumi või sanitaarkaitseala piiril, mõõdetavate saasteainete loetelu ning mõõtmiskohad ja -sagedus;

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

6) vajaduse korral saasteainete heitkoguste vähendamise tegevuskava koostamise ja rakendamise tingimused;
7) andmed saasteallika asukohajärgsete ebasoodsate ilmastikutingimuste kohta, mis tõenäoliselt võivad halvendada saasteainete hajumistingimusi maapinnalähedases õhukihis, ja meetmed nende ilmastikutingimuste esinemise korral.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(1¹) Jäätme põletus- või koospõletustehase korral määratakse saasteloaga lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud:

- 1) saasteainete heite piirväärtused;
- 2) saasteainete sisalduse perioodilisel määramisel proovivõtu ja mõõtmise täpsustatud protseduurinõuded;
- 3) puhastusseadmete ja mõõtmisseadmete tehniliselt vältimatute seisakute, häirete või rikete pikim kestus, mille vältel on lubatud saasteainete heite piirväärtusi ületada.

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(2) Saasteluba võib sisaldada käesolevas paragrahvis nimetatuta, kuid käesoleva seaduse või selle alusel kehtestatud õigusaktide nõudeid või tööstusheite seaduses või selle alusel heitele kehtestatud nõudeid.

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 7 nimetatud andmed saasteallika asukohajärgsete ebasoodsate ilmastikutingimuste kohta annab saasteallika käitaja taotlusel Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut tasuta ja need esitatakse välisõhu saasteloa või keskkonnamaterjalide andjale koos loa taotlusmaterjalidega.

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 81. Erisaasteloa sisu

(1) Erisaasteloa määratakse:

- 1) välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmist piirväärtust lühiajaliselt ületava käitluse koht ja toimumisviis;
- 2) põletatavate jäätmete jäätmeseaduse alusel kehtestatud jäätmeloendi kohased nimetused, jäätmete kogus ja koos põletamisel nende osakaal;
- 3) muud töödeldavad ained ja nende hulk;
- 4) eralduvate saasteainete nimetused ja nende heitkogused;
- 5) taotletavat tegevust lubavad ilmastikutingimused;
- 6) erisaasteloa kehtivusaeg.

(2) Erisaasteloa alusel tehtavad toimingud ei tohi põhjustada saasteaine sisalduse kehtestatud häiretaseme ületamist välisõhus.

§ 82. Saasteloa ja erisaasteloa kehtivus

Saasteluba antakse tähtajatult või kindlaksmääratud tähtjaks, olenevalt saasteloa eritingimustest ning erisaasteluba antakse kindlaksmääratud tähtjaks ühe- või mitmekordseks tegevuseks.

6. jagu

Saasteloa andmise avalik teatavakstegemine, saasteloa ja erisaasteloa vormistamine, registreerimine ning lubade taotlusmaterjalide säilitamine

§ 83. Saasteloa andmise avalik teatavakstegemine

(1) Saasteloa andja teatab loa andmisest või sellest keeldumisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded seitsme päeva jooksul loa andmise või sellest keeldumise otsuse tegemisest arvates ning saadab saasteloa või selle andmisest keeldumise otsuse koopia saasteallika asukoha kohaliku omavalitsuse organile ja Keskkonnainspeksioonile. Vajaduse korral avaldab loa andja samasuguse teate ka kohalikus või vähemalt ühes üleriigilise levikuga ajalehes. Avaldamine toimub taotleja kulul.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

(2) Saasteloa andmise teade peab sisaldama vähemalt:

- 1) loa saaja ärinime, registrikoodi ja asukohta või nime, isikukoodi ja aadressi;
- 2) tegevuskoha kirjeldust andmetega selle kohta, kui lähedal see asub elamutele, kaitstavatele loodusobjektidele ning muudele tundlikele aladele ja objektidele;
- 3) tegevuse lühikirjeldust, milles sisalduvad andmed kasutatavate ainete ja tehnoloogia kohta;
- 4) tegevuse võimaliku keskkonnamõju lühikirjeldust, mis on koostatud loa andmisel teatavaks saanud andmete alusel;
- 5) saasteloa andja kontaktandmeid ning andmeid selle kohta, kus saab saasteloa või sellest keeldumise otsusega ja sellega seonduvate materjalidega tutvuda;
- 6) muid andmeid, mis on vajalikud asjassepuutuvate isikute õigeaegseks ja asjakohaseks informeerimiseks.

(3) Kehtivad saasteload on avalikkusele kättesaadavad Keskkonnaministeeriumi veebilehel.

§ 84. Saasteloa ja erisaasteloa vormistamine, registreerimine ning lubade taotlusmaterjalide säilitamine

(1) Saasteluba ja erisaasteluba vormistatakse kahes eksemplaris, millest ühe saab saasteallika käitaja, teine jääb loa andjale.

(2) Saasteloa ja erisaasteloa andja registreerib loa kolme päeva jooksul loa andmise kuupäevast arvates lubade registris.

(3) Lubade registrisse kantakse järgmised andmed:

- 1) loa taotluse ja loa registreerimisnumber ning -kuupäev;
- 2) saasteallika käitaja ärinimi ja registrikood või nimi ja isikukood;
- 3) saasteallika käitaja aadress, saasteallikate asukoha aadress ja geograafilised koordinaadid;
- 4) taotluse juurde kuuluva lubatud heitkoguse projekti koostaja nimi ja registrikood või isikukood.

(4) Saasteloa ja erisaasteloa taotluse materjalid asuvad Keskkonnaametis.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

7. jagu Saasteloa muutmine

§ 85. Saasteloa muutmise alused

(1) Saasteluba muudetakse, kui:

1) õigusaktides sätestatud ja saasteloa aluseks olnud välisõhu saastatuse taseme piirväärtused ja saasteainete heite piirväärtused on muutunud;

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

2) saasteainete eraldumine välisõhku on põhjustanud kahjulikke tagajärgi, mida loa andmisel ei saanud ette näha;

3) muudatused parimas võimalikus tehnikas võimaldavad saasteainete heitkoguseid oluliselt vähendada liigseid kulutusi tegemata;

4) saasteallikat on oluliselt muudetud või kavatsetakse seda oluliselt muuta.

(2) Kui saasteloa muutmise algatab saasteallika käitaja, esitab ta loa andjale taotlusmaterjalid käesolevas seaduses sätestatud korras.

(3) Kui saasteloa muutmise algatab loa andja, teeb ta saasteallika käitajale kirjalikult teatavaks saasteloa tingimuste muutmise põhjuse, nõuab käesolevas seaduses sätestatud korras saasteloa muutmiseks vajalike andmete esitamist ning määrab andmete esitamise tähtaja.

(4) Paikse saasteallika käitaja on kohustatud teavitama saasteloa andjat saasteallika valduse üleminekust 14 tööpäeva jooksul ülemineku vormistamisest arvates. Saasteloa andja muudab saasteallika käitaja andmed saasteloa pärast sellekohase teate saamist. Saasteloa andja saadab saasteallika käitaja vahetumise teate saamisest arvates viie tööpäeva jooksul saasteloa vastava muudatuse saasteallika käitajale ning selle koopia saasteallika asukoha kohaliku omavalitsuse organile ja Keskkonnainspeksioonile.

8. jagu Saasteloa kehtetuks tunnistamine

§ 86. Saasteloa kehtetuks tunnistamise alused

(1) Saasteloa andja tunnistab saasteloa kehtetuks, kui:

1) seda taotleb saasteallika käitaja;

2) uue saasteallika käitaja ei ole alustanud saasteloa lubatud tegevust kuue kuu jooksul saasteloa nimetatud tegutsemisaja algusest arvates ega esitanud taotlust tegevuse algusaja muutmiseks;

3) saasteloa taotlemisel on saasteallika käitaja tahtlikult esitanud tegelikkusele mittevastavat teavet või võltsitud dokumente või kui loa nõutud andmete esitamise tähtaega on korduvalt rikutud;

4) saasteallika käitaja on muutnud loa andjat teavitamata tehnoloogiaprotsessi ning sellega kaasnevad olulised muudatused kasutatava seadme võimsuse, toorme, kütuse või saasteainete heitkoguste osas;

5) saasteallika käitaja ei ole kõrvaldanud avastatud puudusi saasteloa andja, Keskkonnainspeksiooni või kohaliku omavalitsuse üksuse keskkonnainspektori määratud ajaks;

6) saasteallika käitaja on jätnud saasteloa nõuded täitmata ning teda on varem sama teo eest karistatud;

7) saasteallikast tulenevast saastusest põhjustatud ohtu inimese tervisele ei ole võimalik vältida uue saasteloa taotlemist eeldavate põhjalike tehniliste ümberkorraldusteta;

8) saasteallika käitaja on pankrotistunud või juriidilise isikuna likvideeritud.

(2) Saasteloa andjal ja kohaliku omavalitsuse organil on õigus kontrollida vähemalt üks kord aastas saasteloaiga seatud tingimuste täitmist tootmisterritooriumil ja tehnoloogiaseadmetel.

§ 87. Saasteloa kehtetuks tunnistamise menetlus

(1) Kui saasteloa kehtetuks tunnistamine toimub saasteallika käitaja taotlusel, esitab ta sellekohase avalduse saasteloa andjale. Saasteloa andja määrab järeelhoolduse tingimused, kaasa arvatud välisõhu kvaliteedi jälgimise nõuded saasteallika ümbruses ja järeelhoolduse kestuse ning teeb need saasteallika käitajale teatavaks otsuse tegemisest arvates viie tööpäeva jooksul.

(2) Saasteloa kehtetuks tunnistamise või sellise menetluse lõpetamise otsuse teeb saasteloa andja hiljemalt seitsme kalendripäeva jooksul pärast saasteallika käitajalt seletuse ja lisaandmete saamist või saasteallika käitaja ärakuulamist.

(3) Saasteloa andja saadab saasteallika käitajale kirjaliku otsuse saasteloa kehtetuks tunnistamise või sellise menetluse lõpetamise kohta kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates. Otsuse ära kirjad saadab loa andja saasteallika asukoha kohaliku omavalitsuse organile ja Keskkonnainspeksiioonile.

4. peatükk PAIKSE SAASTEALLIKA KÄITAJA KOHUSTUSED

§ 88. Parim võimalik tehnika

(1) Paikse saasteallika käitaja peab kasutama parimat võimalikku tehnikat, energiasäästlikku tehnoloogiat, keskkonnasõbralikke energiaallikaid ja püüdeseadmeid saasteainete heitkoguste vähendamiseks sedavõrd, kuivõrd see on tehniliselt võimalik ja majanduslikult mõistlik tehtavaid kulutusi ja tekkida võivat kahju arvestades.

(2) Kui saasteluba või keskkonnakompleksluba nõuab saasteainete püüdmist või see on kavandatud ehitusprojektis, on töötamine püüdeseadmeteta või rikkis püüdeseadmetega keelatud, välja arvatud õigusaktides sätestatud tingimustel.

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 89. Paikse saasteallika käitaja kohustused

(1) Saasteluba või keskkonnakompleksluba omav paikse saasteallika käitaja peab:

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

1) tagama, et tema käitamises olevast saasteallikast välisõhku eralduva saasteaine heitkogus ei ületaks saasteloa või keskkonnakompleksloas sätestatud kontrollarvu, käesoleva seaduse § 47 lõike 2 alusel või tööstusheite seaduse alusel saasteallika kategooria jaoks kehtestatud saasteaine heite piirväärtust ega põhjustaks käesoleva seaduse §-de 26 ja 27 alusel inimese tervise kaitseks kehtestatud välisõhu saastatuse taseme piirväärtuse ületamist tootmisterritooriumi piiril ja sellest väljaspool;

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

2) kavandama meetmeid välisõhku eralduvate saasteainete koguste piiramiseks, et vähendada saastetaset ebasoodsate ilmastikutingimuste korral. Korralduse saasteainete eraldumise piiramiseks annab Keskkonnaameti või Keskkonnainspeksiiooni ettepanekul kohaliku omavalitsuse organ;

[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

3) eelnevalt teatama saasteloa või keskkonnakompleksloa andjale ja kohaliku omavalitsuse organile kõigist kavandatavatest tootmistehnoloogia või saasteallikate parameetrite muudatustest, mis võivad suurendada saasteaine heitkogust üle saasteloa või keskkonnakompleksloaga lubatud piiri või halvendavad oluliselt selle hajumistingimusi välisõhus;

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

4) kasutama saasteainete püüdmiseks paigaldatud seadmeid, kontrollima perioodiliselt nende efektiivsust ja pidama kontrollimise dokumenteeritud arvestust;

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

5) [kehtetu -RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

6) kontrollima saasteallikast väljuvate gaaside koostist ja saasteainete heitkoguste suurust ning nende vastavust saasteloa või keskkonnakompleksloas sätestatud kontrollarvudele ja käesoleva seaduse või tööstusheite seaduse alusel kehtestatud piirnormidele;

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

7) hindama vähemalt üks kord aastas, kui saasteloa või keskkonnakompleksloas ei ole sätestatud teisiti, välisõhu kvaliteedi vastavust käesoleva seaduse §-de 26 ja 27 alusel inimese tervise kaitseks kehtestatud välisõhu saastatuse taseme ühe tunni keskmisele piirväärtusele käitise tootmisterritooriumist väljaspool, kui saasteallikast eralduva saasteaine heitkogus tekitab käitise tootmisterritooriumi piiril või sellest väljaspool saasteaine arvutuslikku kontsentratsiooni, mis on vähemalt 40% saastatuse taseme ühe tunni keskmisest piirväärtusest;

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

8) teavitama saasteloa või keskkonnakompleksloa andjat olulisest negatiivsest keskkonnamõjust, mis kaasneb saasteloa omaja või keskkonnakompleksluba omava paikse saasteallika käitaja tegevusega, olenemata sellest, kas loas sätestatud nõudeid on järgitud.

[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 sätestatud saasteainete püüdeseadme efektiivsuse kontrollimise sagedus määratakse saasteloa või keskkonnakompleksloaga kokkuleppel loa andjaga.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(1²) Kui saasteallika käitaja ei saa tehnilistel või majanduslikel põhjustel tagada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud nõuete täitmist kindlaks määratud tähtpäevaks, teatab ta sellest viivitamata Keskkonnaametile ning kohaliku omavalitsuse organile, koostab loa andja nõudmisel saasteaine heitkoguse vähendamise tegevuskava ja esitab selle heakskiitmiseks Keskkonnaametile, kohaliku omavalitsuse organile ja Keskkonnainspeksioonile.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(1³) Paikse saasteallika käitaja, kes on kohustatud omama keskkonnakompleksluba, peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1² nimetatud nõuete täitmisele tõestama lõikes 1² nimetatud asutustele, et ta kasutab parimat võimalikku tehnikat.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

(2) Uue paikse saasteallika käitaja peab Keskkonnaameti nõudmisel korraldama saasteainete heitkoguste esimese inventuuri kolme kuu jooksul pärast saasteallika kasutusele võtmist.
[RT I 2009, 3, 15- jõust. 01.02.2009]

(3) Uue paikse saasteallika käitaja annab hinnangu lõhnaainete võimalikust esinemisest välisõhus välisõhu saasteloa või keskkonnakompleksloa taotlusmaterjalides.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 90. Aruandlus

(1) Saasteloa või keskkonnakompleksloa saanud paikse saasteallika käitaja annab aru välisõhu saastamisega seotud tegevuse kohta. Aruanne peab sisaldama järgmisi andmeid:
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

- 1) toorme-, kütuse- ja energiakulu ning toodangu koguseid aruandluse jaoks kindlaksmääratud tegevusalade kaupa;
- 2) iga saasteaine lubatud summaarset heitkogust ja tegelikku heitkogust kõikidest käitise tootmisterritooriumil paiknevatest saasteallikatest kokku, kaasa arvatud avariilised ning tehnoloogilised äkkheited, sealhulgas seadmete käivitamise ja seiskamise ajal tekkivad äkkheited;
- 3) igast üksikust saasteallikast eralduvate saasteainete tegelikke heitkoguseid tehnoloogiaprotsesside kaupa;
- 4) saasteallikatest väljuvatest gaasidest eralduvate saasteainete sisaldust ja välisõhu saastatuse taseme mõõtmis- või arvutamisanndeid;
- 5) seadmete töötundide arvu ning tehnoloogiliste äkkheidete vältamise aega, sealhulgas seadmete käivitamise ja seiskamise kestust;
- 6) saasteallika kategooria jaoks kehtestatud saasteainete heite piirväärtusi;
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]
- 7) saasteainete heitkoguste vähendamiseks rakendatavaid meetmeid.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Aruandmise korra ja vormi kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(3) Saasteallikate valdajate aruanded on aluseks saasteallikate ja saasteainete heitkoguste andmete kandmiseks Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistrisse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 166/2006, mis käsitleb Euroopa saasteainete heite- ja ülekanderegistri loomist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 91/689/EMÜ ja 96/61/EÜ (ELT L 33, 04.02.2006, lk 1–17).
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 91. Saasteainete heitkoguste seire ja mõõtmiste eest maksmise kohustus

(1) Saasteainete heitkoguste seiret korraldab saasteallika käitaja oma kulul.

(2) Kui Keskkonnainspeksiooni või kohaliku omavalitsuse organi keskkonnainspektori tellimisel tehtud saasteallikast eralduva saasteaine heitkoguse teistkordne kontrollmõõtmine näitab lubatud heitkoguse ületamist, maksab mõõtmiste eest saasteallika käitaja.

(3) Keskkonnainspeksioon edastab kontrollimise tulemused loa andjale ja saasteallika käitajale pärast kontrollimist 14 päeva jooksul.

5. peatükk

SUURED PÕLETUSSEADMED JA SAASTEAINETE HEITKOGUSTE SEIRE NÕUDED

[Kehtetu -RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 92.–§ 105. [Kehtetud -RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

6. peatükk OSOONIKIHI KAITSMINE

§ 106. Osoonikihti kahandavad ained

Osoonikihti kahandavad ained on käesoleva seaduse tähenduses ained, mis on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta (ELT L 286, 31.10.2009, lk 1–30) I ja II lisas.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 107. Osoonikihti kahandavate ainete käitlemise korraldamine, käitlemine ja käitleja

(1) Keskkonnaministeerium korraldab osoonikihi kaitsmist ja osoonikihti kahandavate ainete käitlemisega seotud tegevust osoonikihi kaitsmise Viini konventsiooni, osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolliga Euroopa Liidu osoonikihti kahandavate ainete alaste õigusaktide nõuete kohaselt.

(2) Osoonikihti kahandavate ainete käitlemine on käesoleva seaduse tähenduses osoonikihti kahandavate ainete tootmine, kasutamine, sisse- ja väljavedu, turustamine, kogumine, ringlusse võtmine, taastamine, samuti neid aineid sisaldavate või nendel ainetel põhinevate toodete, seadmete ja mahutite sisse- ja väljavedu, turustamine, paigaldamine, hooldamine, teenindamine, lekkek kontroll ja märgistamine.

(3) Osoonikihti kahandavate ainete, neid aineid sisaldava või nendel ainetel põhineva toote, seadme või mahuti omanik on osoonikihti kahandavate ainete, neid aineid sisaldava või nendel ainetel põhineva toote, seadme või mahuti käitleja.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 108. Osoonikihti kahandavate ainete ja neid aineid sisaldavate toodete turustamine

[Kehtetu -RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 109. Osoonikihti kahandavate ainete käitlemise piirang

Osoonikihti kahandavate ainete, neid aineid sisaldavate või nendel ainetel põhinevate toodete ja seadmete käitlemine on piiratud või keelatud. Nende ainete, toodete ja seadmete Euroopa Liitu sisseveo ning Euroopa Liidust väljaveo loa annab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2009 kohaselt Euroopa Komisjon, küsides nimetatud määru sätetatud juhtudel Keskkonnaministeeriumi nõusolekut.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 109¹. Luba metüülbromiidi erandkorras kasutamiseks

[Kehtetu -RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 110. Osoonikihti kahandavate ainete käitlemisnõuded

[Kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 110¹. Klorofluorosüsinikke ja klorofluorosüsesinikke sisaldavate külmaainete ja neid aineid sisaldavate segude edasise käitlemise kohta teabe esitamine

Klorofluorosüsinikke ja klorofluorosüsesinikke sisaldavaid külmaaineid või neid aineid sisaldavaid segusid omav isik teatab Keskkonnaministeeriumile hiljemalt 2015. aasta 15. aprilliks temale kuuluvate nimetatud ainete või segude koguse ja edaspidise käitlemise kava, milles kirjeldatakse nende ainete või segude edaspidist plaanitavat käitlemist või käibelt kõrvaldamise viisi.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 111. Pädevusnõuded

(1) Osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate või nendel ainetel põhinevate toodete, seadmete või mahutite käitlemisega tegeleval isikul peavad olema vajalikud teadmised ja oskused, mille olemasolu tõendab erialast väljaõpet kinnitav dokument.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku pädevusnõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Keskkonnainspeksioon kontrollib üheaegselt seadme kontrollimisega käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku pädevust tõendava dokumendi olemasolu.
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 111¹. Registreerimine majandustegevuse registris
[Kehtetu -RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 112. Seadmete kontrollimine
[Kehtetu -RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 113. Seadme hoolderaamat
[Kehtetu -RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 01.01.2013]

§ 114. Toodete, seadmete ja mahutite märgistamine

Osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavad või nendel ainetel põhinevad tooted, seadmed ja mahutid märgistatakse kemikaaliseaduses sätestatud korras ning arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 1005/2009 esitatud nõudeid.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 115. Uute ainete tootmise keeld
[Kehtetu -RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 115¹. Järelevalve osoonikihti kahandavate ainete käitlemise üle
[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 115². Aruandlus osoonikihti kahandavate ainete ebaseaduslike vedude kohta

Maksu- ja Tolliamet esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 30. aprilliks andmed eelmisel kalendriaastal avastatud osoonikihti kahandavate ainete ebaseaduslike vedude kohta.
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

7. peatükk

KASVUHOONEGAASID JA KLIIMAMUUTUS

1. jagu

Üldsätted ja kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikute taotlemine, eraldamine ja müük enampakkumisel

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 116. Terminid

(1) Kasvuhoonegaasid käesoleva seaduse tähenduses on süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), dilämmastikoksiid (N₂O), fluorosüsiivesinikud (HFCd), perfluorosüsiivesinikud (PFCd) ja väävelheksafluoriid (SF₆) ning muud looduslikud ja inimtekkelised atmosfääri gaasilised koostisosad, mis neelavad ja kiirgavad infrapunakiirgust.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(1¹) Kasvuhoonegaaside heitkogus käesoleva seaduse tähenduses on kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi kuuluvate paikse saasteallika käitajate ja õhusõiduki käitajate tegevusest pärinev kasvuhoonegaaside heide atmosfääri.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Süsinikdioksiidi ekvivalent on üks tonn süsinikdioksiidi või muud kasvuhoonegaasi, mis on ümber arvatud süsinikdioksiidi koguseks, kasutades globaalse soojenemise potentsiaali.

(3) Globaalse soojenemise potentsiaal näitab, mitu korda on soojuse tagasipeegeldamise võime poolest muu kasvuhoonegaasi üks molekul efektiivsem kui süsinikdioksiidi molekul.

(4) Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem (edaspidi *kauplemise süsteem*) on süsteem, mis on loodud Euroopa Liidus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi

96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32–46), inimtekkeliste kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks majanduslikult otstarbekal ja efektiivsel viisil.

(5) Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise register on elektrooniline andmekogu, kus on salvestatud Eesti Vabariigi ja kauplemise süsteemis osalevate isikute arvelduskontode andmed ja nende poolt kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega teostatud tehingud, käitistele eraldatud lubatud heitkoguse ühikud ja nendega teostatud tehingud, käitiste tõendatud ja tagastatud kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikud, käitiste vastavusseisund, ühisrakenduse ja puhta arengu mehhanismi projektide osaliste andmed ning projektide elluviimise tulemusel vähendatud kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikud.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(5¹) Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühik on käesoleva seaduse tähenduses lubatud heitkoguse ühiku, riigi lubatud heitkoguse ühiku, tõendatud heitkoguste vähendamise ühiku ja heitkoguste vähendamise ühiku ühisnimetaja.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(5²) Isiku arvelduskonto on käesoleva seaduse tähenduses juriidilise või füüsilise isiku arvelduskonto, mille kaudu saab teostada tehinguid kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registris vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 03.05.2013, lk 1–59), artiklile 65.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(5³) Isiku kauplemiskonto on käesoleva seaduse tähenduses juriidilise või füüsilise isiku arvelduskonto, mille kaudu saab teostada tehinguid kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registris vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 389/2013 artiklile 66.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(6) Lubatud heitkoguse ühik on käesoleva seaduse tähenduses kauplemise süsteemis ülekantav õigus heita kauplemise süsteemiperioodi jooksul välisõhku üks tonn süsinikdioksiidi ekvivalentkogust.

(7) Kauplemise süsteemi periood (edaspidi *kauplemise periood*) on ajavahemik, mille kestel võib lubatud heitkoguse ühikutega kaubelda. Kauplemise periood 2008–2012 on ajavahemik 2008. aasta 1. jaanuarist kuni 2012. aasta 31. detsembrini; kauplemise periood 2013–2020 on ajavahemik 2013. aasta 1. jaanuarist kuni 2020. aasta 31. detsembrini.

(8) Kyoto kauplemise periood on ajavahemik 2008. aasta 1. jaanuarist kuni 2012. aasta 31. detsembrini, mille jooksul Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni lisas 1 nimetatud osalised tagavad iseseisvalt või koostöös teiste konventsiooniosalistega, et Kyoto protokollis lisas A nimetatud inimtekkeliste kasvuhoonegaaside heitkoguse süsinikdioksiidi ekvivalentiks ümberarvutatud üldkogused ei ületaks neile lubatud koguseid, mis arvestades Kyoto protokollis lisas B sätestatudõhku heite koguselise piiramise ja vähendamise kohustust.

(8¹) Seireaasta käesoleva seaduse tähenduses on kalendriaasta, mis lõpeb 24 kuud enne taotlusega hõlmatud kauplemise perioodi algust.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(9) Kauplemise süsteemi siseneja on käesoleva seaduse tähenduses ühel või enamal käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud tegevusalal tegutsev käitaja, kes on saanud kasvuhoonegaaside heitkoguse loa (edaspidi *heitkoguse luba*) esimest korda pärast 2011. aasta 30. juunit. Kauplemise süsteemi sisenejaks peetakse ka ühel või enamal käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud tegevusalal tegutsevat käitajat, kelle käitises on toimunud märkimisväärne laiendamine pärast 2011. aasta 30. juunit, üksnes nimetatud laiendamise osas.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(10) Õhusõiduki käitaja on käesoleva seaduse tähenduses isik, kes käitab õhusõidukit ajal, mil see sooritab käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud lende, või õhusõiduki omanik juhul, kui nimetatud isik ei ole teada või õhusõiduki omanik ei ole teda tuvastanud.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

§ 117. Kliimamuutust vähendava tegevuse korraldamine

Kliimamuutust vähendavat tegevust korraldab Keskkonnaministeerium lähtuvalt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsioonis (edaspidi *kliimamuutuste raamkonventsioon*) ja konventsiooni Kyoto protokollis (edaspidi *Kyoto protokoll*) sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramise nõuetest.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 117¹. Õhusõiduki käitajat haldav riik

(1) Eesti on õhusõiduki käitajat haldav riik, kui õhusõiduki käitajal on Eestis välja antud lennuettevõtja lennutegevusluba vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3–20) või kui Eestile on omistatud õhusõiduki käitaja poolt võrdlusaasta jooksul teostatud lendudest tulenev suurim heitkoguste hulk.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võrdlusaasta on Euroopa Liidus pärast 2006. aasta 1. jaanuari tegutsema hakanud õhusõiduki käitaja tegutsemise esimene kalendriaasta ning muudel juhtudel kalendriaasta, mis algas 2006. aasta 1. jaanuaril.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 118. Saasteallika käitaja täiendavad meetmed

Saasteallika käitaja rakendab lisameetmeid, et vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mis välisõhus akumulcerudes võivad põhjustada kliimamuutust.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

§ 119. Tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute taotlemine ja eraldamine

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(1) [Kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(2) [Kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(3) Kauplemise perioodiks 2013–2020 taotletakse ja eraldatakse paiksete saasteallikate käitajate lubatud heitkoguse ühikuid vastavalt Euroopa Komisjoni otsusele 2011/278/EL, millega määratakse kindlaks kogu liitu hõlmavad üleminekueskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artikli 10a kohaste tasuta saastekvootide ühtlustatud eraldamiseks (ELT L 130, 17.05.2011, lk 1–45).

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(4) Käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määruses nimetatud tegevusalal tegutsev õhusõiduki käitaja võib igal kauplemise perioodil taotleda tasuta lubatud heitkoguse ühikute eraldamist, esitades vähemalt 21 kuud enne taotlusega hõlmatava kauplemise perioodi algust Keskkonnaministeeriumile kauplemise süsteemi tegevuse seireaasta tõendatud tonnkilomeetrite andmed, mis on arvutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ lisa IV kohaselt. Tasuta lubatud heitkoguse ühikuid taotletakse ja eraldatakse vastavalt Euroopa Komisjoni otsusele 2011/638/EL, milles käsitletakse võrdlusaluseid, mida kasutatakse kasvuhoonegaaside saastekvootide tasuta eraldamiseks õhusõiduki käitajatele vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 3e (ELT L 252, 28.09.2011, lk 20–21).

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(5) Keskkonnaministeerium esitab käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud nõuete kohased taotlused Euroopa Komisjonile vähemalt 18 kuud enne selle kauplemise perioodi algust, mida taotlus hõlmab.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(6) Kolme kuu jooksul pärast seda, kui Euroopa Komisjon on teinud otsuse selle kohta, milline on kauplemise perioodiks eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute üldkogus, kauplemise perioodil enampakkumistele minevate lubatud heitkoguse ühikute kogus, kauplemise perioodil erireservis olevate ühikute kogus ja kauplemise perioodiks eraldatavate tasuta lubatud heitkoguse ühikute kogus ning millist võrdlusalust kasutatakse lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisel nendele õhusõiduki käitajatele, kelle taotlused Keskkonnaministeerium Euroopa Komisjonile esitas, arvutab Keskkonnaministeerium Euroopa Komisjoni otsuse 2011/638/EL kohaselt ja avaldab oma veebilehel järgmised lubatud heitkoguse ühikute kogused:

1) vastavaks kauplemise perioodiks lubatud heitkoguse ühikute üldkogus, mille arvutamiseks korrutatakse Euroopa Komisjoni otsuses esitatud võrdlusalus taotluses esitatud tonnkilomeetrite arvuga;

2) igal aastal igale õhusõiduki käitajale eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kogus, mille arvutamiseks jagatakse kogu kauplemise perioodiks eraldatud lubatud heitkoguse ühikute üldkogus selle kauplemise perioodi aastate arvuga.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(7) Keskkonnaministeerium eraldab tasuta lubatud heitkoguse ühikud jooksva kalendriaasta kohta Euroopa Komisjoni heakskiidu korral paikse saasteallika ja õhusõiduki käitajatele iga aasta 28. veebruariks.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(8) Käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määruses nimetatud tegevusalal tegutsevale käitajale kantakse tasuta eraldatavad lubatud heitkoguse ühikud üle kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registris (edaspidi *kauplemise register*) vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/

EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 03.05.2013, lk 1–59).
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 119¹. Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse riikliku reservi jaotamine [Kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 119². Õhusõiduki käitajatele eraldatav summaarne lubatud heitkogus

(1) Õhusõiduki käitajatele eraldatav summaarne lubatud heitkogus kauplemise perioodil 2012. aasta 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini moodustab 97 protsenti 2004.–2006. aastal lende sooritanud õhusõidukite keskmisest heitkogusest.

(2) Kauplemise perioodil 2013–2020 moodustab õhusõiduki käitajatele eraldatav summaarne lubatud heitkogus 95 protsenti 2004.–2006. aastal lende sooritanud õhusõidukite keskmisest heitkogusest korrutatuna nimetatudkauplemise perioodi aastate arvuga.
[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

§ 119³. Õhusõiduki käitajate erireserv ja sellest tasuta lubatud heitkoguse ühikute taotlemine

(1) Euroopa Liidu õhusõiduki käitajate erireservi (edaspidi *erireserv*) suurus on kolm protsenti Euroopa Liidu õhusõiduki käitajate lubatud heitkoguse ühikute üldkogusest.

(2) Igal kauplemise perioodil võib erireservist tasuta eraldatavaid lubatud heitkoguse ühikuid taotleda õhusõiduki käitaja, kes on alustanud käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määruuses nimetatud lende pärast seireaastat või kelle tonnkilomeetrite arv suureneb seireaasta ja kauplemise perioodi teise aasta vahelisel ajal keskmiselt enam kui 18 protsenti aastas ning kes ei jätka täielikult ega osaliselt teise õhusõiduki käitaja tegevust.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 tingimustele vastav õhusõiduki käitaja võib taotleda erireservist lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamist, esitades Keskkonnaministeeriumile kauplemise perioodi kolmanda aasta 30. juuniks asjakohase taotluse.

(4) Õhusõiduki käitajale, kelle tonnkilomeetrite arv suurenes seireaasta ja kauplemise perioodi teise aasta vahelisel ajal enam kui 18 protsenti aastas, eraldatakse samal kauplemise perioodil maksimaalselt üks miljon tasuta lubatud heitkoguse ühikut.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel esitatavas taotluses esitatakse:

- 1) tonnkilomeetrite andmed kauplemise perioodi teise aasta kohta, mis on tõendatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ lisade IV ja V kohaselt;
- 2) tõendid selle kohta, et käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimused on täidetud.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tingimustele vastavad õhusõiduki käitajad märgivad taotluses lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatule seireaasta ja kauplemise perioodi teise aasta vahelisel ajal läbitud:

- 1) tonnkilomeetrite arvu suurenemise protsentides;
- 2) tonnkilomeetrite absoluutarvu kasvu;
- 3) tonnkilomeetrite absoluutarvu kasvu, mis ületab käesoleva paragrahvi lõikes 4 märgitud protsendimäära.

(7) Keskkonnaministeerium esitab käesoleva paragrahvi lõigetes 3, 5 ja 6 sätestatud nõuete kohased taotlused Euroopa Komisjonile kuue kuu jooksul alates lõike 3 kohase taotluse esitamise tähtajast.

(8) Kolme kuu jooksul pärast seda, kui Euroopa Komisjon on teinud otsuse, millist võrdlusalust kasutatakse lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamisel nendele õhusõiduki käitajatele, kelle taotlused Keskkonnaministeerium Euroopa Komisjonile esitas, arvutab ja avaldab Keskkonnaministeerium erireservist igale nimetatud õhusõiduki käitajale eraldatava tasuta lubatud heitkoguse ühikute üldkoguse ja igal aastal eraldatavate tasuta lubatud heitkoguse ühikute koguse.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud üldkoguse arvutamiseks korrutatakse Euroopa Komisjoni otsuses esitatud võrdlusalus:

- 1) taotluses märgitud tonnkilomeetrite arvuga, kui tegemist on käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määruuse kohaldamisalasse kuuluva õhusõiduki käitajaga;
- 2) taotluses märgitud tonnkilomeetrite absoluutarvu kasvuga, mis ületab käesoleva paragrahvi lõikes 4 märgitud protsendimäära, kui tegemist on käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaldamisalasse kuuluva õhusõiduki käitajaga.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud igal aastal eraldatavate tasuta lubatud heitkoguse ühikute arvutamiseks jagatakse õhusõiduki käitaja tasuta lubatud heitkoguse ühikute üldkogus nende täiskalendriaastate arvuga, mis on jäänud selle kauplemise perioodi lõpuni, millega tasuta lubatud heitkoguse ühikud on seotud.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 119⁴. Lubatud heitkoguse ühikute müük enampakkumisel

(1) Riik paneb enampakkumisele kõik paiksete saasteallikate käitajate lubatud heitkoguse ühikud, mida käesoleva seaduse § 119⁵ ja Euroopa Komisjoni otsuse 2011/278/EL kohaselt ei eraldata tasuta.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Enampakkumine toimub Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1031/2010 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem, kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta (ELT L 302, 18.11.2010, lk 1–41) kohaselt.
[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(3) Lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise korra kehtestab **Vabariigi Valitsus**määrusega.
[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(4) Riik paneb igal aastal enampakkumisele õhusõiduki käitajate lubatud heitkoguse ühikud, mille Euroopa Komisjon on riigile määranud Euroopa Liidu tõendatud summaarsest lennunduse heitkogusest aastal 2010.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(5) Enampakkumisel saadud tulu laekub riigieelarvesse ning seda kasutatakse kooskõlas riigi eelarvestrateegiaga. Iga-aastases riigieelarves kajastatakse vastava aasta enampakkumise tulude ja kulude maht. Riigi eelarvestrateegias kajastatakse enampakkumisest saadud tulu kasutuse kavandatud jaotus, määratakse kliimapoliitikaga seotud meetmete sihtotstarve ning tulu kasutamise eest vastutavad ministrid. Enampakkumise tulust kaetakse kauplemise süsteemi Eestiga seotud enampakkumise halduskulud.
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(6) **Vabariigi Valitsus**kehtestab määrusega kauplemise perioodi 2013–2020 enampakkumisel saadud tulu kasutamise ja aruandluse üldtingimused.
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 5 kohaselt riigi eelarvestrateegias määratud meetmete elluviimiseks võib **tulu kasutamise eest vastutav minister**kehtestada määrusega enampakkumisest saadud tulu kasutamise tingimused ja korra.
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(8) Vähemalt 50 protsenti käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud enampakkumisel saadud tulust, sealhulgas Eestile solidaarsuse ja majanduskasvu eesmärgil eraldatud lubatud heitkoguse ühikute eest saadud kogutulu või selle tuluga samaväärne summa, kasutatakse kasvuhoonegaaside heitkoguse teket piiravate eesmärkide rahastamiseks. Need eesmärgid on:

- 1) vähem saastavatele transpordiliikidele ja ühistranspordile ülemineku ergutamine;
 - 2) taastuvenergeetika arendamine, et saavutada Eesti eesmärk suurendada taastuvenergia osatähtsust 2020. aastaks 25 protsendini ning teiste tehnoloogiate väljaarendamine, sealhulgas taastuvenergia väikelahenduste edendamine, mis aitavad kaasa üleminekule ohutule ja säästvale ning vähem süsihappegaasi heitmeid tekitavale majandusele, samuti kaasa aitamine Euroopa Liidu eesmärgile suurendada energiatõhusust 2020. aastaks 20 protsendi võrra;
 - 3) energiatõhususe ja puhaste tehnoloogiate alase teadus- ja arendustegevuse rahastamine sektorites, mis on hõlmatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ;
 - 4) energiatõhususe parendamise ja energiasäästu meetmete kasutusele võtmine;
 - 5) kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise ja kliimamuutuste mõjuga kohanemise alase teadus- ja arendustegevuse ning näidisprojektide rahastamine;
 - 6) panustamine ülemaailmsesse energiatõhususe ja taastuvenergia fondi ning kohanemise fondi;
 - 7) kliimamuutuste mõjuga kohanemine;
 - 8) osalemine Eesti ja Euroopa energiatehnoloogiate strateegilise plaani ning Euroopa tehnoloogiaplattformide algatustes, samuti kliimamuutuste leevendamise poliitika ja energiapoliitika planeerimise ning nende poliitikate tulemuslikkuse seire tegevustes;
 - 9) raadamise vältimise, metsastamise hoogustamise ja metsade ulatuslikuma uuendamise meetmete kasutusele võtmine arenguriikides, kes on ratifitseerinud kliimamuutuste raamkonventsiooni, ning tehnosiirde ja kliimamuutuste kahjuliku mõjuga kohanemise hõlbustamine nendes riikides;
 - 10) süsinikdioksiidi sidumine metsanduses.
- [RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(8¹) Käesoleva paragrahvi lõike 8 punktides 2 ja 4 nimetatud eesmärkide saavutamiseks antavate toetuste hulgas antakse väikeelamutes taastuvenergia kasutuselevõtu ja küttesüsteemide uuendamise toetust.
[RT I, 20.02.2015, 3- jõust. 02.03.2015, kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2015]

(9) Kogu käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud õhusõiduki käitajate lubatud heitkoguse ühikute enampakumisel saadud tulu kasutatakse järgmiste kasvuhoonegaaside heitkoguse teket piiravate eesmärkide rahastamiseks:

- 1) käesoleva paragrahvi lõike 8 punktides 1 ja 5–10 nimetatud eesmärkide elluviimine;
 - 2) kliimamuutuste leevendamise- ja kohanemisprotsessiga seotud teadus- ja arendustegevus, eriti aeronautika ja õhutranspordi valdkonnas.
- [RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(10) Enampakumisel otsepakkumiste esitamiseks kas oma arvel või oma põhitegevusala klientide nimel peavad väärtpaberituru seaduse § 47 lõike 1 punktis 9 nimetatud isikud selleks taotlema loa Finantsinspeksiioonilt.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(11) Enda või oma klientide nimel enampakumistoodete, mis ei ole finantsinstrumendid, enampakumisel otsepakkumiste esitamiseks peavad investeerimisühingud ja krediidiastutused taotlema loa Finantsinspeksiioonilt.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(12) Käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel saab luba taotleda Finantsinspeksiiooni väljastatud investeerimisühingu tegevusloaga investeerimisühing, mis vastab väärtpaberituru seaduse § 40 lõikele 1.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(13) Käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel saab luba taotleda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2006/48/EÜ krediidiastutuste asutamise ja tegevuse kohta (ELT L 177, 30.06.2006, lk 1–200) vastava tegevusloaga krediidiastutus, mis vastab krediidiastutuste seaduse § 3 lõikele 1.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(14) Käesoleva paragrahvi lõigetes 10 ja 11 nimetatud loa menetlus viiakse läbi väärtpaberituru seaduse §-des 51–53, § 54 lõigetes 2 ja 3, § 55 lõigetes 1–4¹ ning §-des 55¹ ja 56 sätestatud järgides.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(15) Käesoleva paragrahvi lõigetes 10 ja 11 nimetatud luba antakse üksnes tingimusel, et taotleja täidab Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 59 lõikes 5 sätestatud nõudeid ning esitab seda arvesse võttes väärtpaberituru seaduse § 54 lõike 1 punktides 1–5, 7–10, 12, 13 ja 15 nimetatud dokumendid. Väärtpaberituru seaduse § 54 lõike 1 punktis 12 nimetatud sise-eeskirjade või nende projektide esitamisel tuleb lähtuda ka Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 59 lõikes 2 sätestatust.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(16) Finantsinspeksiioon võib käesoleva paragrahvi lõigetes 10 ja 11 nimetatud loa vastavalt väärtpaberituru seaduse §-le 58 kehtetuks tunnistada, tuginedes Euroopa Komisjoni määruses (EL) nr 1031/2010 sätestatud erisustele ja nimetatud määruse artikli 59 lõike 6 punktis c sätestatule. Käesoleva paragrahvi lõigetes 10 ja 11 nimetatud loa kehtetuks tunnistamisel kaasatakse menetlusse käesoleva seaduse § 120 lõikes 12 nimetatud järelevalve asutus.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(17) Järelevalve teostamiseks käesolevas seaduses ja Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 59 lõigetes 2 ja 5 sätestatud nõuete täitmise üle on Finantsinspeksiioonil õigus saada tasuta andmeid kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registrist kasvuhoonegaaside heitkoguste aruandluse kohta.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(18) Käesoleva paragrahvi lõigetes 10 ja 11 nimetatud loa taotleja või nimetatud loa saanud isiku suhtes on Finantsinspeksiioonil Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 1031/2010 artikli 59 lõigetes 2, 3 ja 5 esitatud nõuete täitmise kontrollimisel ja ettekirjutuse tegemisel kõik Finantsinspeksiiooni seadusest tulenevad ning väärtpaberituru seaduse § 230 lõigetes 1 ja 5, §-des 230³ ja 233, § 234 lõike 1 punktides 1 ja 3, §-s 234¹ ning § 235 punktides 1 ja 5 sätestatud õigused.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 119⁵. Elektri tootmise eest tasuta lubatud heitkoguse ühikute eraldamine

(1) Elektri tootmise eest perioodil 2013–2019 tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute eest tehtavate investeeringute riikliku kava (edaspidi *investeeringute kava*) koostamist, kavasse arvatud investeeringute jaoks tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikute kasutamist ja järelevalvet kasutamise üle korraldab Keskkonnaministeerium.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(2) Investeeringute kavasse arvamist võib taotleda kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi kuuluv käitis, mis on olnud tegev või asjakohast investeerimist alustanud enne 2008. aasta 31. detsembrit ning mille käitaja on:

- 1) elektriettevõtja, kes toodab elektrienergiat või
- 2) koostootja, kes toodab elektrienergiat tõhusa koostootmise režiimil.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(3) Käitajale 2013. aastal investeeringute kava alusel tasuta eraldatavad lubatud heitkoguse ühikud võivad moodustada maksimaalselt 70 protsenti aastatel 2005–2007 selle käitise elektritootmise käigus elektri riigisese lõpptarbimise katmisel tekkinud tõendatud keskmisest kasvuhoonegaaside heitkogusest. Kui käitis alustas tööd pärast 2007. aastat, eraldatakse 2013. aastal investeeringute kava alusel maksimaalselt 70 protsenti tasuta eraldatavaid lubatud heitkoguse ühikuid eelneva tõhususe võrdlusaluse põhjal. Pärast 2013. aastat väheneb tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute määr kümme protsendipunkti aastas.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(4) [Valdkonna eest vastutav minister](#) kehtestab määrusega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud eelneva tõhususe võrdlusaluse.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(5) Valdkonna eest vastutav minister kuulutab välja investeeringute kavasse investeeringute arvamise taotluste esitamise tähtaja, mis koos investeeringute kavasse arvamise taotluse vormiga avaldatakse Keskkonnaministeeriumi veebilehel.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(6) [Valdkonna eest vastutav ministervõib](#) kehtestada investeeringute kavasse arvamise taotlemise tingimused ja korra määrusega.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(7) Taotluse alusel investeeringute kavasse arvatav investeering peab:

- 1) vähendama kulutõhusalt otseselt või kaudselt kasvuhoonegaaside heitkoguseid;
- 2) olema kooskõlas energiamajanduse riikliku arengukavaga aastani 2020, mille Riigikogu kinnitas otsusega 2009. aasta 15. juunil;
- 3) olema kooskõlas kõigi asjaomaste Euroopa Liidu õigusaktidega ega tohi tugevdada käitaja turgu valitsevat seisundit ega põhjustada põhjendamatu konkurentsimoontust;
- 4) täiendada investeeringuid, mida Eesti Vabariigil tuleb teha selleks, et täita muid Euroopa Liidu õigusest tulenevaid eesmärke või õiguslikke nõudeid. Investeering ei tohi suurendada aastatel 2013–2019 käitise elektritootmise kogumahtu;
- 5) mitmekesistama elektritootmise energia- ja tarneallikaid ning vähendada energiatootmisega seotud kasvuhoonegaaside heitkogust;
- 6) tagama investeeringu tulemuse jätkusuutlikkuse ka pärast 2019. aastat, välja arvatud juhul, kui tegemist on investeeringuga testimisel olevatesse uutesse tehnoloogiatesse;
- 7) olema taotletavate tasuta lubatud heitkoguse ühikute turuväärtusega samaväärne või väiksem taotluse kohaselt ellu viidava investeeringu maksumusest.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(8) Kui taotluses toodud investeering ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud nõuetele, peab taotleja mittevastavust taotluses üksikasjalikult põhjendama.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(9) Keskkonnaministeerium esitab investeeringute kava Euroopa Komisjonile heakskiitmiseks.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(10) Vabariigi Valitsus kinnitab Euroopa Komisjoni heakskiidetud investeeringute kava korraldusega.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(11) Investeeringute kava alusel tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kasutamise tingimused ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(12) Investeeringute kava alusel tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kasutamise tingimuste ja korraga sätestatakse lubatud heitkoguse ühikute:

- 1) saaja kohustused;
- 2) eraldamise tingimused ja kord;
- 3) kasutamise aruandluse ja aruannete auditeerimise kord;
- 4) saaja üle järelevalve teostamise kord.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(13) Kui käitajale on eraldatud investeeringute kava alusel lubatud heitkoguse ühikud ja käitaja ei täida tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikute kasutamise tingimusi ega korda sellises ulatuses, et selle tagajärjena ei viida investeeringute kavas toodud investeeringut õigeaegselt ellu, peab käitaja kandma Keskkonnaministeeriumi määratud kontole investeeringute kava alusel talle eraldatud lubatud heitkoguse ühikute väärtuses raha ja intressi vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 11 alusel kehtestatud valdkonna

eest vastutava ministri määrusele. Intressimäär on kuue kuu Euribor, millele lisandub viis protsenti aastas. Intressiarvestuse baasiks on 360-päevane periood.
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(14) Investeeringute kava täitmise üle teostab järelevalvet Keskkonnaministeerium.
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(15) Järelevalve teostamisel on Keskkonnaministeeriumil õigus:

- 1) kontrollida tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kasutamise seotud andmeid, dokumente ja muid materjale ning pääseda ligi investeeringu tegemisega seotud andmetele ja dokumentidele kolme tööpäeva jooksul nõudmisest arvates;
- 2) saada järelevalve kiireks läbiviimiseks käitajalt või tema esindajalt kirjalikke või suulisi seletusi ning igakülgset muud abi;
- 3) viibida järelevalve teostamiseks käitaja ja teiste investeeringus osalevate isikute ruumides ja territooriumil, mis on rajatud tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute abil või mis on seotud tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kasutamisega, ning teostada paikvaatlust;
- 4) teha ettekirjutus tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute kasutamise kaasneva rikkumise lõpetamiseks, edasiste rikkumiste ärahoidmiseks ja rikkumise tagajärgede kõrvaldamiseks;
- 5) ettekirjutuse täitmata jätmise või ebakohase täitmise korral kohaldada käesoleva paragrahvi lõiget 13.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(16) Järelevalve käigus jälgitakse, et investeering vastaks järgmistele näitajatele:

- 1) investeeringu tulemusena käitises uue tehnoloogia rakendamisega heiteteguri vähenemine võrreldes enne uute osade paigaldamist või käitise moderniseerimist oleva heiteteguriga;
- 2) investeeringu tulemusena elektritootmisest pärit kasvuhoonegaaside koguheitte prognoositud ja saavutatud vähenemine;
- 3) investeeringu tulemusena elektritootmises peamiselt kasutatava fossiilkütuse osakaalu prognoositud ja saavutatud vähenemine;
- 4) investeeringu tulemusena kasutusse võetud taastuvenergiaga tootmiseks installeeritud võimsus megavattides;
- 5) tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute osakaal investeeringu kogumaksumuses;
- 6) muudest allikatest saadavate vahendite osakaal kogu investeeringus;
- 7) investeeringuga prognoositud finantstulemus.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

2. jagu

Projektitegevus, kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemine ja jagatud kohustuse otsuse kohane kauplemine

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 120. Tegevusalade loetelu ja kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise kord
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(1) Kauplemise süsteemi kuuluvate käitajate tegevusalade loetelu kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.
[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud tegevusaladel tegutsevatele paiksete saasteallikate käitajatele on heitkoguse loa omamine kohustuslik. Heitkoguse loa annab käitajale Keskkonnaministeerium.
[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(3) Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(4) Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise korraga sätestatakse:
[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

- 1) heitkoguse loa taotlemise ja andmise kord;
 - 2) heitkoguse loa taotlusele ja heitkoguse loale esitatavad nõuded;
 - 3) tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute taotlemise ja eraldamise kord;
 - 4) õhusõiduki käitajate eriservist tasuta lubatud heitkoguse ühikute taotlusele esitatavad nõuded;
 - 5) kasvuhoonegaaside heitkoguse seire kord;
 - 5¹) kasvuhoonegaaside heitkogusega seotud aruandluse kord;
- [RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]
- 6) kasvuhoonegaaside heitkoguse tõendamise kord;
 - 7) lubatud heitkoguse ühikute tagastamise nõue;
 - 8) lubatud heitkoguse ühikute tagastamise kord.
- [RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud määruises nimetatud tegevusalal tegutsev käitaja, kes ei ole käesoleva seaduse § 121⁹ lõikes 1 kehtestatud lubatud heitkoguse ühikute tagastamise nõuet tähtajaks täitnud, on kohustatud tagastamata jäänud heitkoguse eest tasuma lubatud heitkoguse ühikute hüvitist 100 eurot iga ülemääraselt õhku paisatud tonni süsinikdioksiidi ekvivalendi kohta, mille puhul lubatud heitkoguse ühikud on tagastamata. Nimetatud rahasumma tasumine ei vabasta seda käitajat kohustusest tagastada ülemäärasele heitkogusele vastav hulk lubatud heitkoguse ühikuid hiljemalt järgmise kalendriaastaga seotud lubatud heitkoguse ühikute tagastamisel. Lubatud heitkoguse ühikute hüvitist suurendatakse vastavalt Euroopa tarbijahinnaindeksile.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(6) Keskkonnaministeerium teeb käitajale ettekirjutuse käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud rahasummatasumiseks ja ülemäärasele heitkogusele vastava hulga lubatud heitkoguse ühikute tagastamiseks.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(7) Ülemäärasele heitkogusele vastava hulga lubatud heitkoguse ühikute tagastamata jätmise korral kohaldatakse sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemäär on 10 000 eurot.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(8) Kui käitaja ei tasu käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud rahasummat ettekirjutuses sätestatud tähtpäevaks, on ta kohustatud maksma tähtpäevaks tasumata jäänud summalt intressi 0,06 protsenti päevas. Intressi arvutab Keskkonnaministeerium. Intressi arvutatakse alates päevast, mis järgneb päevale, kui tasu maksmine pidi toimuma, kuni tasumise päevani, viimane kaasa arvatud.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(9) Kauplemise perioodil kehtivad kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikud registreeritakse kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registris ja nendega tehakse tehinguid nimetatud registri kaudu järgmiste õigusaktide kohaselt:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ;

2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 280/2004/EÜ ühenduse kasvuhoonegaaside heitmete järelevalve ja Kyoto protokollide rakendamise süsteemi kohta (ELT L 49, 19.02.2004, lk 1–8; eestikeelne eriväljaanne: peatükk 15, köide 8, lk 57–64);

3) Euroopa Komisjoni määrus (EL) nr 389/2013.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(10) Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registri toimingute eest tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud määra järgi.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(11) Paikse saasteallika käitaja ja õhusõiduki käitaja on vabastatud riigilõivu tasumisest arveldus- ja kauplemiskonto avamise taotluse läbivaatamise ning arveldus- ja kauplemiskonto iga-aastase hooldamise eest.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(12) Järelevalvet kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise üle kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registris teostab Keskkonnaministeerium vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 389/2013.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 120¹. Ühisrakendus

(1) Ühisrakendus on käesoleva seaduse tähenduses Kyoto protokollis artiklis 6 sätestatud projektitegevus, mille raames Kyoto protokollis ratifitseerinud arenenud riik või arenenud riigi käitaja, rahastades kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise projekti teises Kyoto protokollis ratifitseerinud arenenud riigis, saab õiguse omada selle projekti elluviimise tulemusena saavutatud kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ühikuid Kyoto protokollis lisas B märgitud kohustuse täitmiseks.

(2) Heitkoguste vähendamise ühik on käesoleva seaduse tähenduses ühisrakenduse elluviimise tulemusena vähendatud kasvuhoonegaaside heitkogus, mis on väljendatud süsinikdioksiidi ekvivalendina.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 120². Puhta arengu mehhanism

(1) Puhta arengu mehhanism on käesoleva seaduse tähenduses Kyoto protokollis artiklis 12 sätestatud projektitegevus, mille raames Kyoto protokollis ratifitseerinud arenenud riik või arenenud riigi käitaja, rahastades kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise projekti Kyoto protokollis ratifitseerinud arenguriigis, saab õiguse omada selle projekti elluviimise tulemusena saavutatud kasvuhoonegaaside tõendatud heitkoguste vähendamise ühikuid Kyoto protokollis lisas B märgitud kohustuse täitmiseks.

(2) Tõendatud heitkoguste vähendamise ühik on käesoleva seaduse tähenduses puhta arengu mehhanismi teostamise tulemusena vähendatud kasvuhoonegaaside heitkogus, mis on väljendatud süsinikdioksiidi ekvivalendina.

[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007, rakendatakse alates 01.01.2009]

§ 120³. Projektitegevusest saadud ühikute kasutamine kauplemise süsteemis

(1) Kui käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määrukses nimetatud tegevusalal tegutsev käitaja ei ole ära kasutanud talle kauplemise perioodiks 2008–2012 antud tõendatud heitkoguste vähendamise ühikute ja heitkoguste vähendamise ühikute kasutamise õigust käesoleva paragrahvi lõigete 2 ja 3 kohaselt, võib käitaja esitada Keskkonnaministeeriumile taotluse järgmiste ühikute vahetamiseks alates 2013. aastast kehtivate lubatud heitkoguse ühikute vastu:

1) tõendatud heitkoguste vähendamise ühikud ja heitkoguste vähendamise ühikud, mis on eraldatud heitkoguste vähendamise eest kuni 2012. aasta 31. detsembrini puhta arengu mehhanismi või ühisrakenduse projektide käigus, mille elluviimine oli kauplemise süsteemis lubatud kauplemise perioodil 2008–2012;

2) enne 2013. aastat registreeritud puhta arengu mehhanismi või ühisrakenduse projektide tõendatud heitkoguste vähendamise ühikud ja heitkoguste vähendamise ühikud, mis on eraldatud alates 2013. aastast toimunud heitkoguste vähendamise eest;

3) alates 2013. aastast vähim arenenud riikides alustatud uute puhta arengu mehhanismi projektide tõendatud heitkoguste vähendamise ühikud, mis on eraldatud alates 2013. aastast teostatud heitkoguste vähendamise eest.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkt 2 kehtib kõigi puhta arengu mehhanismi projektide tõendatud heitkoguste vähendamise ühikute ja heitkoguste vähendamise ühikute suhtes, mis on eraldatud projektide eest, mille elluviimine oli kauplemise perioodil 2008–2012 kauplemise süsteemis lubatud.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(1²) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkt 3 kehtib kõigi puhta arengu mehhanismi projektide tõendatud heitkoguste vähendamise ühikute suhtes, mis on eraldatud projektide eest, mille elluviimine oli kauplemise perioodil 2008–2012 kauplemise süsteemis lubatud, seni kuni vähim arenenud riik on Euroopa Liiduga sõlminud asjaomase kliimaaalase lepingu või kuni aastani 2020, olenevalt sellest, kumb saabub varem.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(1³) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ühikuid võib kasutada kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokollini ning nende põhjal vastu võetud otsuste kohaselt, välja arvatud:

1) tuumarajatistega seotud projektitegevuses;

2) maa kasutamise, maakasutuse muutmise ja metsandusega seotud projektitegevuses.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Ajavahemikul 2008–2020 võib käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrukses nimetatud tegevusalal tegutsev paikse saasteallika käitaja kasutada oma kohustuste täitmiseks tõendatud heitkoguste vähendamise ühikuid ja heitkoguste vähendamise ühikuid minimaalselt 11 protsendi ulatuses talle kauplemise perioodil 2008–2012 tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikute kogusest.

(3) Käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määrukses nimetatud tegevusalal tegutsev õhusõiduki käitaja võib kauplemise perioodil 2013–2020 kasutada tõendatud heitkoguste vähendamise ühikuid ja heitkoguste vähendamise ühikuid minimaalselt 1,5 protsendi ulatuses oma tõendatud kasvuhoonegaaside heitkogusest samal kauplemise perioodil.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(4) Kauplemise süsteemi siseneja võib kauplemise perioodil 2013–2020 kasutada tõendatud heitkoguste vähendamise ühikuid ja heitkoguste vähendamise ühikuid minimaalselt 4,5 protsendi ulatuses oma tõendatud kasvuhoonegaaside heitkogusest samal kauplemise perioodil.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(5) Keskkonnaministeerium kiidab heaks üksnes projektitegevused, mille kõikide projektiosaliste registrijärgne asukoht asub selliseid projekte käsitleva rahvusvahelise lepingu sõlminud riigis, või riigis või osariigi või piirkonna taseme haldusüksuses, mille kauplemise süsteem on seotud Euroopa Liidu kauplemise süsteemiga.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 120⁴. Topeltarvestuse vältimine

[Kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 120⁵. Roheline investeerimisskeem

(1) Roheline investeerimisskeem on käesoleva seaduse tähenduses Kyoto protokollini artikli 17 kohaste riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest saadavate vahendite suunamine keskkonnasäästlikesse projektidesse või programmidesse.

[RT I 2010, 26, 130- jõust. 05.06.2010]

(2) Riigi lubatud heitkoguse ühik on käesoleva seaduse tähenduses ühik, mis annab riigile õiguse emiteerida kindlaksmääratud perioodi jooksul välisõhu üks tonn süsinikdioksiidi ekvivalenti.
[RT I 2010, 26, 130- jõust. 05.06.2010]

(3) Rohelise investeerimisskeemi kaudu toetatakse lisaks muudele keskkonnasäästlikele projektidele ja programmidele ka füüsiliste isikute väikeelamute rekonstrueerimist, väikeelamutele taastuenergia tootmiseseadmete soetamist ja paigaldamist ning elektriautode ja nende laadimisseadmete soetamist ja paigaldamist.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012, kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 01.07.2011]

§ 120⁶. Riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemine

(1) Riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise korraldamiseks võib valdkonna eest vastutav minister sõlmida halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud tingimustel ja korras, kohaldamata nimetatud seaduse § 5 lõikeid 2 ja 3 ning § 6 lõiget 2.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud halduslepingu täitmise üle teostab haldusjärelevalvet Keskkonnaministeerium.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(3) Kui haldusleping lõpetatakse ühepoolselt või esineb muu põhjus, mis takistab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud halduslepingu alusel haldusülesande saanud isikul jätkata haldusülesande täitmist, korraldab haldusülesande edasise täitmise Keskkonnaministeerium.

[RT I 2010, 26, 130- jõust. 05.06.2010]

§ 120⁷. Rohelise investeerimisskeemi rakendamine

(1) Vabariigi Valitsus määrab korraldusega iga rohelise investeerimisskeemi rakendamiseks sõlmitava riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise kokkuleppe alusel saadavate vahendite kasutajaks asjaomase ministri (edaspidi *vahendite kasutaja*) ning vajaduse korral vahendite kasutamise üldtingimused.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korralduse täitmiseks võib *vahendite kasutaja* kehtestada määrusega riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest saadud vahendite kasutamise tingimused ja korra.

(3) Riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest saadavate vahendite kasutamiseks ning rohelise investeerimisskeemi rakendamiseks võib vahendite kasutaja sõlmida halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud tingimustel ja korras, kohaldamata nimetatud seaduse § 5 lõikeid 2 ja 3 ning § 6 lõiget 2. Halduslepinguga võib muu hulgas üle anda isikutele toetuste andmise ülesande ning kõigi selle ülesande täitmiseks vajalike toimingute sooritamise õiguse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingu täitmise üle teostab järelevalvet halduslepingu sõlminud vahendite kasutaja.

(5) Kui haldusleping lõpetatakse ühepoolselt või esineb muu põhjus, mis takistab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingu alusel haldusülesande saanud isikul jätkata haldusülesande täitmist, korraldab haldusülesande edasise täitmise vahendite kasutaja, kes on sõlminud asjaomase halduslepingu.

[RT I 2010, 26, 130- jõust. 05.06.2010]

§ 120⁸. Riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest saadud vahendite kasutamise tingimused ja kord ning taotleja kohustused

(1) Käesoleva seaduse § 120⁷ lõikes 2 nimetatud määruses sätestatakse riigi lubatud heitkoguse ühikutega kauplemisest saadud vahenditest toetuse andmiseks:

- 1) toetuse andmise eesmärk ja toetatavad tegevused;
- 2) abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud;
- 3) toetuse maksimaalne määr ja omafinantseeringu vajaduse korral selle minimaalne määr;
- 4) taotlejale esitatavad nõuded;
- 5) toetuse taotlusele (edaspidi *taotlus*) esitatavad nõuded;
- 6) taotluse hindamise kriteeriumid ja hindamise kord;
- 7) taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 4 järgi võib toetuse taotlejale kehtestada järgmisi nõudeid:

- 1) taotleja on maksevõimeline;
- 2) taotleja ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest, Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud;
- 3) taotleja vastab muudele vahendite kasutamise tingimustes sätestatud nõuetele.

(3) Taotleja on kohustatud:

- 1) tõendama taotluse menetleja nõudmisel vahendite kasutamise tingimustes ettenähtud omafinantseeringu või muude vahendite või dokumentide olemasolu;
 - 2) esitama taotluse menetleja nõudmisel taotleja ja taotluse kohta lisateavet;
 - 3) võimaldama kontrollida taotluse ja taotleja vastavust nõuetele, sealhulgas teha paikvaatlust;
 - 4) taotluse menetlejat viivitamata teavitama taotluses esitatud andmetes toimunud muudatustest või ilmnunud asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.
- [RT I 2010, 26, 130- jõust. 05.06.2010]

§ 120⁹. Topeltarvestuse vältimine

Keskkonnaministeerium ei eralda heitkoguste vähendamise ühikuid ega tõendatud heitkoguste vähendamise ühikuid projektitegevuste eest, mis vähendavad või piiravad kauplemise süsteemi kuuluvate käitajate tegevusest tulenevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 120¹⁰. Jagatud kohustuse otsuse kohase kauplemise üldsätted

(1) Kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramist sektorites, mis ei kuulu kauplemise süsteemi (transport, põllumajandus, jäätmemajandus, kuni 20-megavattise nimisoojusvõimsusega põletusseadmete käitamine ning lahustite ja teiste toodete kasutamine), reguleerib Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus 406/2009/EÜ, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 05.06.2009, lk 136–148) (edaspidi *jagatud kohustuse otsus*).

(2) Kui riigi kasvuhoonegaaside tegelik heitkogus aastaks on väiksem selleks aastaks Euroopa Komisjoni poolt riigile määratud kasvuhoonegaaside heitkoguse piirkogusest ja riik otsustab sõlmida jagatud kohustuse otsuse kohase müügilepingu, laekub müügilepingu alusel saadav tulu riigieelarvesse.

(3) Kui riigi kasvuhoonegaaside tegelik heitkogus aastaks on suurem selleks aastaks Euroopa Komisjoni poolt riigile määratud kasvuhoonegaaside heitkoguse piirkogusest ja riik otsustab sõlmida jagatud otsuse kohase ostulepingu, kaetakse ostulepinguga kaasnev kulu riigieelarvest.

(4) Jagatud kohustuse otsuse kohase kauplemise tegevusplaan määratakse riigi eelarvestrateegias.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 120¹¹. Jagatud kohustuse otsuse kohased müügilepingud

(1) Vabariigi Valitsus määrab korraldusega iga jagatud kohustuse otsuse kohase müügilepingu alusel saadavate vahendite kasutajaks valdkonna eest vastutava ministri (edaspidi *vahendite kasutaja*) ning vajaduse korral vahendite kasutamise üldtingimused.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korralduse täitmiseks võib *vahendite kasutajakehtestada* määrusega jagatud kohustuse otsuse kohasest kauplemisest saadud vahendite kasutamise tingimused ja korra.

(3) Jagatud kohustuse otsuse kohase müügilepingu alusel saadavate vahendite kasutamiseks ning vahendite suunamiseks keskkonnasäästlikesse projektidesse ja programmidesse võib vahendite kasutaja sõlmida halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud tingimustel ja korras, kohaldamata nimetatud seaduse § 6 lõiget 2. Halduslepinguga võib muu hulgas üle anda isikutele toetuste andmise ülesande ning selle ülesande täitmiseks vajalike toimingute tegemise õiguse.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingu täitmise üle teostab järelevalvet halduslepingu sõlminud vahendite kasutaja.

(5) Kui haldusleping lõpetatakse ühepoolselt või esineb muu põhjus, mis takistab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud halduslepingu alusel haldusülesande saanud isikul jätkata haldusülesande täitmist, korraldab haldusülesande edasise täitmise vahendite kasutaja, kes on sõlminud asjaomase halduslepingu.

(6) Jagatud kohustuse otsuse kohase müügilepingu alusel saadud vahendid suunatakse kasvuhoonegaaside heitkoguseid vähendavatesse või piiravatesse projektidesse või programmidesse sektorites, mis ei kuulu kauplemise süsteemi.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 120¹². Jagatud kohustuse otsuse kohasest kauplemisest saadud vahendite kasutamise tingimused ja kord ning taotleja kohustused

(1) Käesoleva seaduse § 120¹¹ lõikes 2 nimetatud määruses sätestatakse jagatud kohustuse otsuse kohasest kauplemisest saadud vahenditest toetuse andmiseks:

- 1) toetuse andmise eesmärk ja toetatavad meetmed;
- 2) abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud;
- 3) toetuse maksimaalne määr ja omafinantseeringu vajaduse korral selle minimaalne määr;

- 4) taotlejale esitatavad nõuded;
- 5) toetuse taotluse kohta (edaspidi *taotlus*) esitatavad nõuded;
- 6) taotluse hindamise kriteeriumid ja hindamise kord;
- 7) taotluse rahuldamise ja rahuldamata jätmise tingimused ja kord.

(2) Toetuse taotlejale võib kehtestada käesoleva seaduse § 120⁸ lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõudeid ja kohustusi.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 120¹³. Jagatud kohustuse otsuse kohased ostulepingud

(1) Vabariigi Valitsus volitab korraldusega iga jagatud kohustuse otsuse kohase ostulepingu allkirjastajaks valdkonna eest vastutava ministri ja määrab ostulepingu täitmisest aruandmise korra.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud korralduse täitmisel tagab valdkonna eest vastutav minister, et ostulepingu kohaselt suunab tehingus osalev müüja riik müügist saadud vahendid keskkonnasäästlikesse tegevustesse.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 121. Heitkoguse loa taotluse ja loa sisu

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(1) Heitkoguse loa taotlus sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

- 1) käitaja nime, äriregistrikoodi ja aadressi;
- 2) tegevusala ja kasutatava tehnoloogia kirjeldust ning toor- ja lisainete kulu, mille kasutamine võib tõenäoliselt põhjustada kasvuhoonegaaside tekkimist;
- 3) eri kasvuhoonegaaside heitkoguseid saasteallikate kaupa;
- 4) heidete kavandatud seiremeetmeid, sealhulgas seiremetoodikat ja -sagedust.
- 5) [kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(2) Heitkoguse luba sisaldab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teavet ja järgmisi lisaandmeid:

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

- 1) loa andja nimetust;
- 2) [kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]
- 3) seirenõuet;
- 4) aruandlusnõuet;
- 5) loa kehtivusaega.

§ 121¹. Käitajate ühine tegutsemine

[Kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 121². Heitkoguse loa andmise otsustamine

(1) Heitkoguse loa andmise või sellest keeldumise otsustab Keskkonnaministeerium esitatud taotluse ja sellele lisatud ning Keskkonnaministeeriumi nõudmisel täiendavalt esitatud andmete alusel, lähtudes seejuures käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatust.

(2) Keskkonnaministeerium teeb otsuse heitkoguse loa andmise või andmisest keeldumise kohta ühe kuu jooksul käesoleva seaduse nõuetele vastava heitkoguse loa taotluse ja kõigi sellele lisanduvate dokumentide ning heitkoguse loa taotlejalt käesoleva seaduse alusel täiendavalt nõutud andmete esitamisest arvates.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 121³. Heitkoguse loa andmisest keeldumine

Keskkonnaministeerium keeldub heitkoguse loa andmisest, kui:

- 1) heitkoguse loa taotleja ei tegutse käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud tegevusalal või ei ületa selle tegevusala jaoks kehtestatud heitkoguse loa omamise läviväärtust;
- 2) heitkoguse loa taotlejal ei ole välisõhu saasteluba või keskkonnakompleksluba;
- 3) ilmneb olulisi vasturääkivusi heitkoguse loa taotluses esitatud andmete ja käitisele antud välisõhu saasteloa või keskkonnakompleksloa vahel;
- 4) loa taotleja ei ole esitanud käesoleva seaduse alusel nõutavaid andmeid või on esitanud eksitavaid või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või võltsitud dokumente;
- 5) heitkoguse loa taotleja on mõistetud mis tahes süüteo eest sundlõpetamisele ning sellekohane kohtuotsus on jõustunud.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 121⁴. Heitkoguse loa omaja kohustus teatada heitkoguse loas esitatud andmete muudatustest ja heitkoguse loa muutmine

(1) Heitkoguse loa omaja peab viivitamata teavitama Keskkonnaministeeriumi oma ärinime, registrikoodi, paikse saasteallika käitaja või muude heitkoguse loale kantud andmete muutumisest.

(2) Heitkoguse luba muudetakse, kui:

- 1) loa omaja on Keskkonnaministeeriumi teavitanud loale kantud andmete muutumisest;
- 2) heitkoguse loas esitatud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud;
- 3) esineb muu seaduses sätestatud alus.

(3) Keskkonnaministeerium muudab heitkoguse luba või annab uue heitkoguse loa 30 päeva jooksul sellekohase teate saamisest arvates.

(4) Keskkonnaministeerium vaatab vähemalt iga viie aasta järel heitkoguse lubade nõuded üle ja muudab vajaduse korral heitkoguse lube.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 121⁵. Heitkoguse loa kehtivuse peatamine ja taastamine

(1) Käitise tegevuse peatamise korral pikemaks perioodiks kui kuus kuud teavitab käitaja sellest Keskkonnaministeeriumi kirjalikult vähemalt üks kuu enne käitise tegevuse peatamist. Keskkonnaministeerium peatab heitkoguse loa kehtivuse käitise tegevuse peatamisest arvates.

(2) Keskkonnaministeerium peatab tasuta lubatud heitkoguse ühikute eraldamise käitaja sellele käitisele, mille heitkoguse loa kehtivus on peatatud.

(3) Käitaja teavitab Keskkonnaministeeriumi käitise tegevuse uuesti alustamisest kirjalikult vähemalt üks kuu enne käitise tegevuse alustamist. Keskkonnaministeerium taastab heitkoguse loa kehtivuse käitise tegevuse alustamisest arvates.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 121⁶. Heitkoguse loa kehtetuks tunnistamine

(1) Keskkonnaministeerium tunnistab heitkoguse loa kehtetuks, kui:

- 1) heitkoguse loa omaja seda taotleb;
- 2) selgub, et heitkoguse loa omaja on esitanud heitkoguse loa taotlemisel teadlikult eksitavaid või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või muud teavet või võltsitud dokumente;
- 3) heitkoguse loa omaja tegevus ei vasta heitkoguse loaga sätestatud tingimustele;
- 4) heitkoguse loa omaja on mõistetud mis tahes süüteo eest sundlõpetamisele ning sellekohane kohtuotsus on jõustunud;
- 5) heitkoguse loa omaja on pankrotistunud või juriidilise isikuna likvideeritud;
- 6) selgub, et esineb mõni muu asjaolu, mis käesoleva seaduse kohaselt on heitkoguse loa andmise keeldumise aluseks.

(2) Teade heitkoguse loa kehtetuks tunnistamise kohta avaldatakse Keskkonnaministeeriumi veebilehel viie tööpäeva jooksul heitkoguse loa kehtetuks tunnistamisest arvates.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 121⁷. Kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse aruande tõendamine ja tõendajate akrediteerimine

(1) Tõendamine on kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse aruandes (edaspidi *heitkoguse aruanne*) esitatud andmete usaldusväärsuse ja täpsuse hindamine, mida teeb akrediteeritud tõendaja vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 600/2012, milles käsitletakse kasvuhoonegaaside heite- ja tonnkilomeetriaaruannete tõendamist ja tõendajate akrediteerimist vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 181, 12.07.2012, lk 1–29) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 15 ja selle lisale V.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Tõendaja on isik, kes on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks akrediteeritud.

(3) Ühisrakendusprojektide elluviimise käigus tekkivaid heitkoguste vähendamise ühikuid võib tõendada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isik.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 121⁸. Seirekava ja aruandlus

(1) Käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määruuses nimetatud tegevusalal tegutsev paikse saasteallika käitaja esitab koos heitkoguse loa taotlusega Keskkonnaministeeriumile seirekava, mis on koostatud vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 601/2012, millega kehtestatakse suunised Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heiteseire ja aruandluse kohta (ELT L 181, 12.07.2012, lk 30–104).

(2) Kui õhusõiduki käitaja alustab tegevust käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määru­ses nimetatud tegevusalal, esitab ta Keskkonnaministeeriumile Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 601/2012 kohase seirekava. Õhusõiduki käitajate tonnkilomeetrite andmete seire toimub vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ lisale IV.

(3) Paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja kontrollib regulaarselt, kas tema kasutatavat seiremetoodikat saab parandada, ja esitab Keskkonnaministeeriumile heakskiitmiseks sellekohase aruande vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 601/2012 artiklile 69.

(4) Paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja esitab Keskkonnaministeeriumile ajakohastatud seirekava enne iga olulist muudatust kasutatavas seiremetoodikas.

(5) Õhusõiduki käitaja vaatab seirekava läbi enne iga kauplemise perioodi algust ja vajaduse korral esitab Keskkonnaministeeriumile ajakohastatud seirekava.

(6) Keskkonnaministeerium kiidab paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja esitatud seirekava heaks 30 päeva jooksul Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 601/2012 nõuetele vastava seirekava esitamisest arvates ja uuesti pärast iga olulist muudatust käitaja kasutatavas seiremetoodikas.

(7) Käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määru­ses nimetatud tegevusalal tegutsev käitaja esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 25. märtsiks eelmise kalendriaasta heitkoguse tõendatud aruande ja korraldab eelmise kalendriaasta heitkoguse tõendamise kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikutega kauplemise registris. Õhusõiduki käitajate tonnkilomeetrite andmete aruandlus toimub direktiivi 2003/87/EÜ lisa IV kohaselt.

(8) Kui käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määru­ses nimetatud tegevusalal tegutsev käitaja ei ole 25. märtsiks korraldanud eelmise kalendriaasta heitkoguste tõendatud andmete sisestamist kasvuhoonegaaside heitkoguste ühikutega kauplemise registrisse, koostab Keskkonnaministeerium paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja eelmise kalendriaasta tegevuse kohta kasvuhoonegaaside heitkoguse konservatiivse hinnangu ja sisestab selle põhjal arvatud kasvuhoonegaaside heitkoguse kauplemise registrisse. [RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 121⁹. Lubatud heitkoguse ühikute tagastamine, kehtetuks tunnistamine ja asendamine

(1) Paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja tagastab kauplemise registris iga aasta 30. aprilliks eelmise kalendriaasta heitkoguse aruandele vastava koguse lubatud heitkoguse ühikuid, mis tekivad käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud määru­ses nimetatud tegevustest ja mis on tõendatud käesoleva seaduse § 121⁷ lõike 1 kohaselt.

(2) Käesoleva seaduse § 121⁸ lõikes 8 nimetatud juhul peab paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja kauplemise registris tagastama Keskkonnaministeeriumi sisestatud kasvuhoonegaaside heitkogusele vastava koguse lubatud heitkoguse ühikuid.

(3) Paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmisel kasutada tõendatud heitkoguste vähendamise ühikuid ja heitkoguste vähendamise ühikuid vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EL) nr 1123/2013 rahvusvaheliste ühikute kasutusõiguste määramise kohta vastavalt direktiivile 2003/87/EÜ (ELT L 299, 09.11.2013, lk 32–33).

(4) Paikse saasteallika või õhusõiduki käitaja võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmisel kasutada teise Euroopa Liidu liikmesriigi eraldatud lubatud heitkoguse ühikuid.

(5) Paikse saasteallika käitaja ei või käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmisel kasutada õhusõiduki käitajale eraldatud lubatud heitkoguse ühikuid.

(6) Isiku kirjalikul taotlusel tunnistab Keskkonnaministeerium isiku omandis olevad heitkoguse ühikud kehtetuks kümne päeva jooksul nõude saamisest arvates.

(7) Neli kuud pärast iga kauplemise perioodi algust tunnistab Keskkonnaministeerium kehtetuks lubatud heitkoguse ühikud, mille kehtivusaeg on lõppenud ja mida ei ole tagastatud või kehtetuks tunnistatud. Keskkonnaministeerium asendab nimetatud alusel kehtetuks tunnistatud lubatud heitkoguse ühikud kehtivate lubatud heitkoguse ühikutega. [RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 122. Aruandlus ja järelevalve aruandluses esitatud teabe õigsuse üle

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(1) Käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud tegevusalal tegutsev käitaja esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 25. märtsiks eelmise kalendriaasta kohta heitkoguse aruande koos tõendaja koostatud tõendamise aruande ja kasvuhoonegaaside heitkoguse tõendamisotsusega ning korraldab eelmise aasta heitkoguse tõendamise kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registris käesoleva seaduse § 120 lõike 3 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud korra kohaselt.

(2) Kui käesoleva seaduse § 120 lõike 1 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud tegevusalal tegutseva paigse saasteallika või õhusõiduki käitaja eelmise kalendriaasta tõendatud heitkogus ei ole hiljemalt 31. märtsil kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise registris akrediteeritud tõendaja poolt kinnitatud, blokeerib Euroopa Komisjon nimetatud registris selle käitaja arvelduskonto, kuni nimetatud heitkogus on kinnitatud.

(3) Järelevalvet kasvuhoonegaaside heitkoguste aruannetes esitatud teabe õigsuse üle teostab Keskkonnainspeksioon.

(4) Järelevalve teostamisel on Keskkonnainspeksioonil õigus teha ettekirjutusi. Järelevalve teostamisele kohaldatakse keskkonnajärelevalve seadust.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettekirjutuse täitmata jätmise korral võib järelevalveametnik rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Sunniraha ülemmäär on 3200 eurot.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 122¹. Süsteemi siseneja reservi ülejääk

[Kehtetu -RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 122². Informatsiooni avalikkus

(1) Keskkonnaministeerium avalikustab oma veebilehel teabe tasuta eraldatavate lubatud heitkoguse ühikute eralduskavade, ühistrakenduse ja puhta arengu mehhanismi projektitegevuse ning käitiste kasvuhoonegaaside iga-aastaste heitkoguste kohta.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(2) Käesoleva seaduse § 120 lõike 3 alusel kehtestatud lubatud heitkoguse ühikute tagastamise nõuet rikkuvate käitajate nimed avalikustab Keskkonnaministeerium oma veebilehel.

[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

3. jagu Süsinikdioksiidi kogumine, transportimine ja maapõues säilitamine

[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122³. Süsinikdioksiidi maapõues säilitamine

(1) Süsinikdioksiidi maapõues säilitamine on süsinikdioksiidi juhtimine maa-alustesse geoloogilistesse formatsioonidesse püsiva säilitamise eesmärgil.

(2) Käesolevat seadust ei kohaldata süsinikdioksiidi sellise maapõues säilitamise suhtes, kui süsinikdioksiidi kogumaht on väiksem kui 100 kilotonni ja säilitamine toimub teadusuuringute ja arendustegevuse raames või uute toodete ja protsesside katsetamise eesmärgil.

[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122⁴. Maapõues säilitamiseks kogutava süsinikdioksiidi transportimise piirang

Maapõues säilitamiseks kogutavat süsinikdioksiidi ei tohi maapõues säilitamise eesmärgil transportida väljapoole Euroopa Liidu liikmesriikide territooriumi, nende majandusvööndeid või mandrilavasid Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni tähenduses.

[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122⁵. Maapõues säilitamiseks kogutava süsinikdioksiidi transporditorustik

(1) Maapõues säilitamiseks kogutava süsinikdioksiidi transporditorustik (edaspidi *transporditorustik*) on survetorustik ja sellega seotud ehitiste kohakindlalt ehitatud talituslik kogum, mis on vajalik maapõues säilitatava süsinikdioksiidi ülekandeks ja juhtimiseks sobivasse geoloogilisse formatsiooni.

(2) Transporditorustikuks ei loeta käitise asukohas olevat torustikku, mis on vajalik tööstusprotsessist lähtuva süsinikdioksiidi kogumiseks ja kompressiooniks.
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122⁶. Transporditorustikule esitatavad nõuded

(1) Transporditorustiku planeerimisele ja ehitamisele kohaldatakse ehitiste planeerimiseks ja ehitamiseks kehtestatud nõudeid.

(2) Transporditorustiku paigaldamisele, kasutusele võtmisele, kasutamisele, ümberehitamisele ja remondile kohaldatakse surveadmete ohutuse nõudeid.
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122⁷. Transporditorustikuga liitumine

(1) Transporditorustikuga liitumine on käitise või süsinikdioksiidi transporditorustiku ühendamine teisele isikule kuuluva süsinikdioksiidi transporditorustikuga.

(2) Transporditorustiku omanik peab võimaldama talle kuuluva süsinikdioksiidi transporditorustikuga liitumist tehniliste võimaluste piires, kui sellega ei seata ohtu olemasolevat transpordijõudlust. Transporditorustikuga liitumise võimaldamisest keeldumist tuleb kirjalikult põhjendada.

(3) Transporditorustiku omanik, kes on tehniliste võimaluste puudumise tõttu liitumisest keeldunud, teeb liitumise võimaldamiseks vajalikud muudatused, kui need on majanduslikult otstarbekad või kui potentsiaalne liituja on nõus nende eest tasuma, tingimusel et see ei avalda kahjulikku mõju süsinikdioksiidi transpordi keskkonnoahutusele.

(4) Transporditorustiku omanik töötab välja süsinikdioksiidi transporditorustikuga liitumise tingimused (edaspidi *liitumistingimused*).

(5) Liitumistingimused peavad:

- 1) olema läbipaistvad ja üheselt mõistetavad;
- 2) järgima sarnaste liitujate võrdse kohtlemise põhimõtet;
- 3) arvestama transporditorustiku tehnilisi võimalusi.

(6) Transporditorustiku omanik avaldab oma veebilehel:

- 1) transporditorustiku tehnilised andmed ja andmed saavutatava transpordijõudluse kohta;
- 2) liitumistingimused;
- 3) andmed transporditorustikuga liitumise tasu kujunemise põhimõtete kohta;
- 4) andmed transporditorustikuga transporditava süsinikdioksiidi säilitamise kohtade ja säilitamise võimsuste kohta.

[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122⁸. Maapõues säilitamiseks kogutava süsinikdioksiidi koostisele esitatavad nõuded

(1) Maapõues säilitamiseks kogutav süsinikdioksiid ei tohi sisaldada lisaineid, välja arvatud süsinikdioksiidi kogumisel allikast lähtuvad või kogumis- või juhtimisprotsessiga juhuslikult kaasnevad ained ning süsinikdioksiidi liikumise seireks vajalikud indikaatorained.

(2) Käitaja, kes tegeleb süsinikdioksiidi kogumisega, peab vähemalt üks kord kalendrikuus analüüsima muude ainete sisaldust maapõues säilitamiseks kogutavas süsinikdioksiidis, sealhulgas määrama söövitavaks klassifitseeritud ainete sisalduse vastavalt kemikaaliseadusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 136, 29.05.2007, lk 3–280) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1–1355).

[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122⁹. Aruandlus maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumise ja transpordi kohta

(1) Käitaja, kes tegeleb maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumisega, esitab iga aasta 31. märtsiks Keskkonnaministeeriumile andmed eelmisel kalendriaastal kogutud süsinikdioksiidi koguse, selle mõõtmismeetodite ning keemilise koostise kohta käitiste kaupa.

(2) Transporditorustiku omanik esitab iga aasta 31. märtsiks Keskkonnaministeeriumile andmed eelmisel kalendriaastal tema transporditorustiku kaudu juhitud süsinikdioksiidi koguse ja selle mõõtmismeetodite kohta.

(3) Maapõues säilitamiseks kogutud ja transporditud süsinikdioksiidi kogused määratakse vastavalt Euroopa Komisjoni otsusele 2010/345/EÜ, millega muudetakse otsust 2007/589/EÜ seoses süsinikdioksiidi kogumisest, transpordist ja geoloogilisest säilitamisest tekkiva kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse suuniste lisamisega (ELT L 155, 22.06.2010, lk 34–47).
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122¹⁰. Suurest põletusseadmest lähtuva maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumise ja transpordi võimalikkuse hindamine

(1) Suure põletusseadme käitaja, kelle põletusseadme elektriline nimivõimsus on planeeritud 300 megavatti või enam, esitab enne suurele põletusseadmele ehitusloa saamist Keskkonnaministeeriumile hinnangu selle kohta, kas:

- 1) süsinikdioksiidi maapõues säilitamiseks sobivad kohad on kättesaadavad;
- 2) süsinikdioksiidi transport on tehniliselt ja majanduslikult võimalik;
- 3) süsinikdioksiidi kogumise süsteemi moderniseerimine on tehniliselt ja majanduslikult võimalik.

(2) Keskkonnaministeerium teeb otsuse suurest põletusseadmest lähtuva süsinikdioksiidi kogumise ja transportimise võimalikkuse kohta, võttes aluseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hinnangu ja muu kättesaadava teabe, sealhulgas teabe, mis käsitleb inimese tervist ja keskkonnakaitset.

(3) Kui Keskkonnaministeerium otsustab, et suurest põletusseadmest lähtuva süsinikdioksiidi kogumine ja transportimine on võimalik, siis peab suure põletusseadme käitaja tagama, et suure põletusseadme asukohas on piisavalt ruumi süsinikdioksiidi kogumiseks ja kompressiooniks vajalike seadmete jaoks.
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 122¹¹. Süsinikdioksiidi maapõues säilitamisega seotud informatsiooni avalikustamine

Keskkonnaministeerium avalikustab süsinikdioksiidi maapõues säilitamise eesmärgil kogumise ja transpordiga seotud keskkonnateabe oma veebilehel.
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

4. jagu

Fluoritud kasvuhoonegaasid ja nende käitlemine ning fluoritud kasvuhoonegaase ja osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate toodete, seadmete, süsteemide, mahutite ja käitlemistoimingute register

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122¹². Fluoritud kasvuhoonegaasid

Fluoritud kasvuhoonegaasid käesoleva seaduse tähenduses on ained, mis on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta ja määruse (EÜ) nr 842/2006 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 150, 20.05.2014, lk 195–230) artikli 2 punktis 1.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 122¹³. Fluoritud kasvuhoonegaase käsitlevate õigusaktide rakendamise ja aruandluse korraldamine

Keskkonnaministeerium korraldab fluoritud kasvuhoonegaase käsitlevate õigusaktide rakendamist ja riigi aruandlust lähtuvalt kliimamuutuste raamkonventsiooni, Kyoto protokoll ja Euroopa Liidu fluoritud kasvuhoonegaaside alaste õigusaktide nõuetest.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122¹⁴. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavad tooted, seadmed ja süsteemid ning fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemine ja käitleja

(1) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavad tooted, seadmed ja süsteemid on kõik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 517/2014 nimetatud fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavad või nende gaaside sisaldamise võimalusega tooted, seadmed ja süsteemid, kaasa arvatud fluoritud kasvuhoonegaaside transpordiks ja hoidmiseks kasutatavad mahutid.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemine on käesoleva seaduse tähenduses fluoritud kasvuhoonegaaside turustamine, ostmise, müümine, kasutamine ja kogumine ringlusse võtmise, taastamise või hävitamise eesmärgil ning hävitamine, samuti neid aineid sisaldavate või nendel põhinevate toodete, seadmete ja süsteemide tootmine,

turustamine, märgistamine, paigaldamine, hooldamine ning teenindamine ja neis toodetes, seadmetes ja süsteemides sisalduva aine lekke piiramine, mis on nimetatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 517/2014 ja järgmistes Euroopa Komisjoni määrustes:

- 1) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 303/2008, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 miinimumnõuded ja tingimused teatavate fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate statsionaarsete jahutus- ja kliimaseadmete ning soojuspumpadega tegelevate äriühingute ja töötajate sertifitseerimise vastastikusele tunnustamisele (ELT L 92, 03.04.2008, lk 3–11), artikkel 2;
- 2) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 304/2008, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 teatavaid fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate statsionaarsete tuletõrjesüsteemide ja tulekustutitega tegelevate äriühingute ja töötajate sertifitseerimise miinimumnõuded ning vastastikuse tunnustamise tingimused (ELT L 92, 03.04.2008, lk 12–16), artikkel 2;
- 3) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 305/2008, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 kõrgepingejaotlastest teatavate fluoritud kasvuhoonegaaside kokkukogumisega tegelevate töötajate sertifitseerimise miinimumnõuded ja vastastikuse tunnustamise tingimused (ELT L 92, 03.04.2008, lk 17–20), artikkel 1;
- 4) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 306/2008, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 seadmetest teatavate fluoritud kasvuhoonegaasidel põhinevate lahustite kokkukogumisega tegelevate töötajate sertifitseerimise miinimumnõuded ja vastastikuse tunnustamise tingimused (ELT L 92, 03.04.2008, lk 21–24), artikkel 1;
- 5) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 307/2008, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 teatavate mootorsõidukite teatavaid fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate kliimaseadmetega tegelevate töötajate koolitusprogrammide miinimumnõuded ja koolitustunnistuste vastastikuse tunnustamise tingimused (ELT L 92, 03.04.2008, lk 25–27), artikkel 1;
- 6) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1494/2007, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 etikettide vorm ja täiendavad etiketistamise nõuded teatavaid fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavatele toodetele ja seadmetele (ELT L 332, 18.12.2007, lk 25–26), artikkel 1;
- 7) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1497/2007, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 standarditud lekkekонтроlli nõuded teatavaid fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavatele statsionaarsetele tuletõrjesüsteemidele (ELT L 333, 19.12.2007, lk 4–5), artikkel 1;
- 8) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1516/2007, millega kehtestatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 517/2014 standarditud lekkekонтроlli nõuded teatavaid fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavatele statsionaarsetele jahutus- ja kliimaseadmetele ning soojuspumpadele (ELT L 335, 20.12.2007, lk 10–12), artikkel 1.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(3) Fluoritud kasvuhoonegaaside, neid aineid sisaldava või nendel ainetel põhineva toote, seadme või süsteemi omanik on fluoritud kasvuhoonegaaside, neid aineid sisaldava või nendel ainetel põhineva toote, seadme või süsteemi käitleja.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122¹⁵. Fluoritud kasvuhoonegaase ja osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate toodete, seadmete, süsteemide ja mahutite ning käitlemistoiimingute register

(1) Fluoritud kasvuhoonegaase ja osoonikihti kahandavaid aineid sisaldavate toodete, seadmete, süsteemide ja mahutite ning käitlemistoiimingute register FOKA (edaspidi *FOKA register*) on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, kuhu koondatakse:

- 1) andmed kõigi viis või enam süsinikdioksiidi ekvivalenti fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 4, välja arvatud selle lõike 1 punktid a, b ja c, nimetatud toodete, seadmete või süsteemide kasutusvaldkonna, aine koguse, tüübi ja käitlemistoiimingute kohta; [RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]
- 2) andmed viis või enam süsinikdioksiidi ekvivalenti fluoritud kasvuhoonegaasidel põhinevaid lahusteid sisaldavate seadmete, nendes sisalduva aine koguse, tüübi ja käitlemistoiimingute kohta; [RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]
- 3) andmed kolm või enam kilogrammi osoonikihti kahandavaid aineid sisaldava paikse toote, seadme, süsteemi või mahuti kasutusvaldkonna, aine koguse, tüübi ja käitlemistoiimingute kohta; [RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]
- 4) fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide kohta koostatud aruanded.

(2) FOKA registri põhimääruse ja registri pidamise korra, FOKA registrile andmete esitamise korra ja andmete esitamise vormid kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

(3) FOKA registri vastutav töötleja on Keskkonnaministeerium.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122¹⁶. Fluoritud kasvuhoonegaaside ja osoonikihti kahandavate ainetega seotud andmete FOKA registrisse kandmise kohustus

(1) Käitleja peab käesoleva seaduse § 122¹⁵ lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud toote, seadme või süsteemi registreerima FOKA registris kahe nädala jooksul selle paigaldamisest arvates.

(2) Kui viis või enam süsinikdioksiidi ekvivalenti fluoritud kasvuhoonegaase või kolm või enam kilogrammi osoonikihti kahandavaid aineid sisaldav toode, seade, süsteem või mahuti on juba FOKA registris registreeritud, peab käitleja selle toote, seadme, süsteemi või mahuti võõrandamise, kasutusvalduse ülemineku või kasutuselt kõrvaldamise ja jäätmekäitlejale üleandmise registreerima FOKA registris kahe nädala jooksul asjaomasest toimingust arvates.

(3) Pädev käitlemistoiingu tegija peab viis või enam süsinikdioksiidi ekvivalenti fluoritud kasvuhoonegaase või kolm või enam kilogrammi osoonikihti kahandavaid aineid sisaldava toote, seadme, süsteemi või mahuti käitlemistoiingu registreerima FOKA registris viie tööpäeva jooksul toimingust arvates.

(4) Kui viis või enam süsinikdioksiidi ekvivalenti fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavat toodet, seadet või süsteemi ümberehitamise käigus muudetakse, täiendab käitleja FOKA registrit selle uue toote, seadme või süsteemi andmetega kahe nädala jooksul ümberehitamise lõpetamisest arvates.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 122¹⁷. Fluoritud kasvuhoonegaase käitleva töötaja kutse- või osakutsetunnistus

(1) Fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemisega tegeleval isikul (edaspidi *töötaja*) peab olema käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni määruste kohane töötaja sertifikaat või kutse- või osakutsetunnistus.

(2) Kutse- või osakutsetunnistus tõendab töötaja pädevust teha käitlemistoiingu, mis on nimetatud:

- 1) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 303/2008 artikli 2 lõikes 1;
- 2) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 304/2008 artikli 2 lõikes 1;
- 3) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 305/2008 artiklis 1;
- 4) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 306/2008 artiklis 1;
- 5) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 307/2008 artiklis 1.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122¹⁸. Kutse- või osakutsetunnistuse andmine

(1) Kutsetunnistuse andmisele kohaldatakse kutseseadust käesoleva seaduse § 122¹⁷ lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni määrustest tulenevate erisustega.

(2) Lisaks käesoleva seaduse § 122¹⁷ lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni määrustega sätestatud töötajate miinimumpädevusnõuetele peab fluoritud kasvuhoonegaase käitlev kutse- või osakutsetunnistusega töötaja tundma kutsealaga seotud Eesti õigusakte.

(3) Lisaks kutseseaduses sätestatud peab kutseseaduse §-s 10 nimetatud kutset andev organ vastama sertifitseerimis- ja hindamisasutusele ning atesteerimisasutusele kehtestatud nõuetele, mis on kehtestatud käesoleva seaduse § 122¹⁷ lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni määrustega.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122¹⁹. Vastastikune tunnustamine

Teise Euroopa Liidu liikmesriigi isiku õigust Eesti Vabariigis tegutseda käesoleva seaduse § 122¹⁷ lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni määrustega reguleeritud tegevusvaldkondades tõendab asjaomasel liikmesriigis eelnimetatud määruste kohaselt antud töötaja või ettevõtja sertifikaat. Töötaja või ettevõtja sertifikaat peab olema tõlgitud eesti või inglise keelde, välja arvatud juhul, kui dokument on ingliskeelne. Tõlge peab olema vandetõlgi tehtud või notari kinnitatud.

[RT I, 23.12.2013, 1- jõust. 01.01.2014]

§ 122²⁰. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldava toote, seadme ja süsteemi käitlemise loa kontrolli

(1) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldava toote, seadme ja süsteemi käitlemise luba (edaspidi *käitlemisluba*) antakse isikule, kelle käsutuses on fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide käitlemiseks käesoleva seaduse §-s 122¹⁷ nimetatud töötaja sertifikaati või kutse- või osakutsetunnistust omavad isikud ning kes rakendab oma majandus- või kutsetegevuses fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete või süsteemide käitlemiseks vajalikke töövahendeid ja -meetodeid.

(2) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldava toote, seadme ja süsteemi käitleja peab vastama Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 303/2008 artikli 8 lõikes 1 ja Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 304/2008 artikli 8 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122²¹. Käitlemisloa kohustuslikkus

(1) Käitlemisloa omamine on kohustuslik tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 517/2014 järgmistes tegevusvaldkondades tegutsevatele isikutele:

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

- 1) fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate või nende sisaldamise võimalusega paiksete jahutus- ja kliimaseadmete ning soojuspumpade käitlemine;
- 2) fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate või nende sisaldamise võimalusega paiksete tuletõrjeseadmete käitlemine.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevusvaldkondades on käitlemisloa nõudvateks käitlemistoiiminguteks Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 303/2008 artikli 2 lõikes 2 ja lõike 1 punktides a ja b ning Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 304/2008 artikli 2 lõikes 2 ja lõike 1 punktides a ja b nimetatud toimingud.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122²². Käitlemisloa taotlemine

(1) Lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 sätestatule esitab käitlemisloa taotleja isik (edaspidi *loa taotleja*) loa andjale kirjaliku taotluse järgmiste andmete ja dokumentidega:

- 1) andmed käitlemistoiimingute kohta, milleks käitlemisloa taotletakse;
- 2) andmed töömahu kohta, millest nähtub, et loa taotleja käsutuses on piisav arv käesoleva seaduse § 122¹⁷ lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni määruste kohaselt sertifitseeritud töötajaid, et teha käitlemisloa nõudvaid käitlemistoiiminguid kirjeldatud töömahus või tegevust alustava ettevõtja hinnang oma eeldatavale töömahule;

3) loa taotleja käsutuses olevate töövahendite loetelu;

4) loa taotleja töömeetodite kirjeldused;

5) taotluse esitamise kuupäev.

[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

(2) Kui loa taotleja soovib teha mitut liiki käitlemistoiiminguid ühes tegevusvaldkonnas, siis tuleb need märkida ühes käitlemisloa taotluses.

(3) Loa andjal on õigus igal ajal kontrollida käitlemisloa taotluses esitatud andmete õigsust ning käitlemisloa taotleja ja omaja tegevuse vastavust õigusaktidele, sealhulgas teha paikvaatlust.

(4) [Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122²³. Käitlemisloas esitatavad andmed ja tingimused

(1) Käitlemisloal märgitakse:

1) käitlemisloa number ja väljaandmise kuupäev;

2) loa andja nimi ja kontaktandmed;

3) käitlemisloa omaja ärinimi, registrikood ja kontaktandmed;

4) käesoleva seaduse §-s 122²¹ nimetatud tegevusvaldkond, käitlemiseks lubatud fluoritud kasvuhoonegaasi kogused seadmetes ja pumpades ning käitlemistoiimingud;

[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

5) käitlemisloa taotluse esitamise kuupäev;

6) loa andja esindaja nimi, ametinimetus ja allkiri.

(2) Käitlemisloa osaks on käitlemisloa tingimused, mille loa andja kehtestab käitlemisloa andmise otsusega ja mida käitlemisloa omaja on kohustatud täitma.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122²⁴. Käitlemisloa andmise otsustamine

(1) [Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

(1¹) Käitlemisloa annab Keskkonnaamet (edaspidi *loa andja*).

[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

(2) Loa andja teeb otsuse käitlemisloa andmise või selle andmisest keeldumise kohta kahe kuu jooksul käesoleva seaduse nõuetele vastava taotluse ja kõigi sellele lisatavate dokumentide ning loa taotlejalt käesoleva seaduse alusel täiendavalt nõutud andmete esitamisest arvates.

(3) Käitlemisloa andmise või sellest keeldumise otsusest teavitatakse loa taotlejat posti teel või elektrooniliselt kolme tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(4) Kui käitlemisloa taotlust ei vaadata läbi tähtaja jooksul, ei loeta tähtaja möödumisel käitlemisloa taotlejale vaikumisi antuks.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122²⁵. Käitlemisloa andmisest keeldumine

Loa andja keeldub käitlemisloa andmisest, kui:

- 1) loa taotleja ei esita käesoleva seaduse alusel nõutavaid andmeid või esitab eksitavaid või tegelikkusele mittevastavaid andmeid või võltsitud dokumente;
- 2) loa taotleja ei vasta Euroopa Komisjoni määrusega (EÜ) nr 303/2008 või Euroopa Komisjoni määrusega (EÜ) nr 304/2008 kehtestatud ettevõtjate sertifitseerimise miinimumnõuetele ning käesoleva seaduse ja selle alusel loa taotleja kohta sätestatud nõuetele;
- 3) loa taotluses nimetatud tegevus ei ole kooskõlas õigusaktide nõuetega;
- 4) loa taotlejat on karistatud käitlemisloata tegutsemise eest tegevusvaldkonnas, milleks käesoleva seaduse § 122²¹ alusel on nõutav käitlemisloa, ja karistusregistri seaduse §-s 24 nimetatud tähtajad ei ole möödunud;
- 5) loa taotleja on mõistetud mis tahes süüteo eest sundlõpetamisele ning sellekohane kohtuotsus on jõustunud;
- 6) loa taotleja ei ole tasunud riigilõivu.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122²⁶. Käitlemisloa muutmise

[Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122²⁷. Käitlemisloa kehtivuse lõppemine ja kehtimise erisused

[Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122²⁸. Käitlemisloa kehtetuks tunnistamise ettepanek

[Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122²⁹. Käitlemisloa kehtetuks tunnistamise ettepanek

Kui järelevalve käigus leitakse, et käesolevas seaduses või käesoleva seaduse § 122¹⁴ lõikes 2 nimetatud Euroopa Liidu määrustes sätestatud kohustusi on oluliselt või süstemaatiliselt rikutud, võib käitlemisloa omaja tegevuse üle järelevalvet teostav asutus teha loa andjale ettepaneku tunnistada käitlemisloa kehtetuks.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122³⁰. Käitlemisloa omaja kohustus teatada käitlemisloa taotluses esitatud andmete muudatustest

[Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122³¹. Käitlemisloa taotlemise ja andmise täpsustatud kord, käitlemisloa taotluse ja käitlemisloa täpsustatud nõuded ja vormid

Käitlemisloa taotlemise ja muutmise täpsustatud korra, käitlemisloa taotluse ja käitlemisloa täpsustatud nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122³². Käitlemisloa omajate avalik nimekiri

Käitlemisloa omajate nimekiri tehakse avalikult teatavaks loa andja veebilehel.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122³³. Käitlemisloa taotlemise või muutmise riigilõiv

[Kehtetu -RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 122³⁴. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide lubatud lekke piirväärtused ning fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavale tootele, seadmele või süsteemile ligipääsu tagamine

(1) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide lubatud lekke piirväärtused kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 01.03.2013]

(2) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldava toote, seadme või süsteemi käitleja peab tagama järelevalve teostajatele ligipääsu toote, seadme või süsteemi lahtivõetavatele ühenduskohtadele niivõrd, kui võrd see on tehniliselt võimalik.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 122³⁵. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide märgistamine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 12 nimetatud fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavaid tooteid, seadmeid ja süsteeme võib Eesti Vabariigis turustada ainult juhul, kui neil toodetel, seadmetel ja süsteemidel on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artikli 12, Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 1494/2007 ja kemikaaliseaduse nõuetele vastav eestikeelne märgis.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) FOKA registri koodiga fluoritud kasvuhoonegaasi sisaldava toote, seadme või süsteemi märgis (edaspidi *FOKA märgis*) peab olema kleebitud toote, seadme või süsteemi hooldeavade lähedusse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud FOKA märgis peab olema kindlalt oma kohale kinnitatud ning selgelt loetav kogu aja vältel, kui toode, seade või süsteem sisaldab fluoritud kasvuhoonegaase.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 01.03.2013]

§ 122³⁶. Fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemise ja aruandluse nõuded

(1) Fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemise kohta andmeid koondav asutus esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 20. juuniks andmed tema vastutusalas olevates toodetes, seadmetes ja süsteemides sisalduvate fluoritud kasvuhoonegaaside koguste ja tüüpide, tootetüüpide ja käitlemise kohta.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Fluoritud kasvuhoonegaaside müüja esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 20. juuniks aruande gaasikoguste ja -tüüpide kohta, mida ta on Eesti Vabariigis turustanud.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(3) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavaid tooteid, seadmeid ja süsteeme tootev isik esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 20. juuniks aruande tootmises kasutatud gaasikoguste ja -tüüpide, tootmise käigus tekkinud ainekaos ning Eesti Vabariigis turustatud tootetüüpide kohta.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(4) Reeder meresõiduohutuse seaduse tähenduses esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 20. juuniks aruande tema valduses olevas Eesti Vabariigi lipu all sõitvas veesõidukis kasutusel olevate fluoritud kasvuhoonegaasi sisaldavates jahutusseadmetes, kliimaseadmetes või tuletõrjeseadmetes sisalduvate ainete koguste ja tüüpide ning kasutuse käigus tekkinud ainekaos kohta.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(5) Raudteeveo-ettevõtja raudteeseaduse tähenduses esitab Keskkonnaministeeriumile iga aasta 20. juuniks aruande tema valduses oleva raudteeveeremi kohta, mis on registreeritud riiklikus raudteeliiklusregistris ning mida kasutatakse Eestis. Aruandes märgitakse fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate jahutusseadmete, kliimaseadmete või tuletõrjeseadmetega vagunite ja vedurite arv, neis sisalduvate fluoritud kasvuhoonegaaside kogused ja tüübid ning kasutuse käigus tekkinud ainekaos.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(6) Fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemise ja aruandluse korra, aruannete vormid, käitlemise kohta andmeid koondavate asutuste loetelu ja fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete või süsteemide käitlemisega tegeleva isiku täpsustatud pädevusnõuded kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

§ 122³⁷. Järelevalve fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemisnõuete täitmise üle

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 122³⁸. Järelevalveasutuse õigused fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemise, aruandluse ja FOKA registrisse andmete kandmise nõuete täitmise tagamisel

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

8. peatükk

VÄLISÕHUS LEVIV MÜRA

1. jagu

Välisõhus leviva müra tase ja müra kontrollnäitajad

§ 123. Välisõhus leviv müra

Välisõhus leviv müra käesoleva seaduse tähenduses on inimtegevusest põhjustatud ning välisõhus leviv soovimatu ja kahjulik heli, mille tekitavad paiksed või liikuvad saasteallikad. Müra tekitamine põhjendamatult on keelatud.

§ 124. Müra normtase

Välisõhus leviva müra normtase on mürataseme normitud arvsuurus, mida kasutatakse erinevate müraolukordade hindamisel.

§ 125. Müra piirtase

Müra piirtase on suurim lubatud müratase, mille ületamisel tuleb rakendada müratõrjabinõusid.

§ 126. Müra kriitiline tase

Müra kriitiline tase on müratase, mille ületamine tekitab ebarahuldava mürasituatsiooni ja põhjustab inimese tugeva häirituse ning mille juures tuleb rakendada abinõusid inimese tervise kaitseks.

§ 127. Müra taotlustase ja planeeringutele esitatavad nõuded

(1) Müra taotlustase on müra normtase, mida kasutatakse uuel planeeritaval alal ja olemasoleva müraolukorra parandamiseks.

(2) Välisõhus leviva müra piiramiseks planeeringu koostamisele esitatavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 23.03.2015, 3- jõust. 01.07.2015]

§ 128. Müra kontrollnäitaja

Müra kontrollnäitaja on müra hinnatud tase, mille juures on arvestatud müra kahjulikku mõju.

§ 129. Mürataseme määramise ja hindamise meetodid

(1) Välisõhus leviva müra normtasemed ning mürataseme määramise ja hindamise meetodid kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrustega.

(2) Kohaliku omavalitsuse organil on õigus kehtestada välisõhus levivale mürale oma haldusterritooriumil või selle osal käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud normidest kuni 50 protsenti rangemaid normtasemeid.

2. jagu

Välisõhus leviva müra kaardistamine, välisõhu strateegiline mürakaart ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava

§ 130. Müra kaardistamine

(1) Piirkonnas välisõhu müra kaardistamine on olemasoleva ja prognoositava mürataseme ning selle kehtestatud normtasemele vastavuse kirjeldamine kontrollnäitajate abil, võttes arvesse normtaseme ületamisest mõjutatud inimeste või elamute arvu.

(2) Müra normtaseme ületamise korral korraldab Terviseameti ettepanekul välisõhu müra kaardistamist või mürataseme hindamist müraallika käitaja oma kulul.
[RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 131. Välisõhu strateegiline mürakaart

(1) Piirkonna eri müraallikate tekitatud müratasemete üldhinnangu või üldprognoosi andmiseks koostatakse välisõhu strateegiline mürakaart.

(2) Piirkonna välisõhu strateegilisele mürakaardile kantakse müra levikut põhjustavad saasteallikad, olemasoleva või prognoositava müra leviku ulatus, elanike ja ehitiste paiknevus, andmed elanike ja ehitiste arvu, ehitiste iseärasuste ja muu kohta.

§ 132. Välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava

- (1) Välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava käsitleb müra ja selle mõju vähendamise abinõusid.
- (2) Välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava peab sisaldama kavandatavate abinõude loetelu, milles on nimetatud abinõude maksumus, abinõude rakendajad ja rakendamise tähtajad.

§ 133. Välisõhu strateegilise mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava sisu

Välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava sisule esitatavad miinimumnõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 134. Välisõhu strateegilise mürakaardi ja müra vähendamise tegevuskava koostamine, kooskõlastamine ja ülevaatamise sagedus

(1) Välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava koostab ning esitab kooskõlastamiseks Terviseametile:

[RT I 2009, 49, 331- jõust. 01.01.2010]

- 1) välisõhus leviva liiklusest tingitud müra põhjustaja, kui ta on üheselt määratav, nagu sadam, lennuväli, bussi- või raudteejaam;
- 2) maantee omanik;
- 3) raudtee omanik;
- 4) tiheasustusega piirkonna kohaliku omavalitsuse organ.

(2) Välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava vaatab koostaja üle, vajaduse korral täiendab seda ja esitab kooskõlastamiseks Terviseametile vähemalt iga viie aasta järel.

[RT I 2009, 49, 331- jõust. 01.01.2010]

3. jagu Välisõhus leviva müra järelevalve

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 135.–§ 138. [Kehtetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

9. peatükk VASTUTUS

§ 139. Välisõhu kaitse ja kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise nõuete rikkumine

(1) Välisõhu kaitse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) Kasvuhoonegaaside heitkoguse ühikutega kauplemise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

[RT I, 12.07.2013, 1- jõust. 01.08.2013]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 139¹. Lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide, mille lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus ei vasta piirväärtustele, turustamine ning ebaseaduslik kasutamine

(1) Lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide, mille lenduvate orgaaniliste ühendite sisaldus ei vasta piirväärtustele, turustamise ning ebaseadusliku kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 139². Lõhnaaine vähendamise tegevuskava koostamisele ja täitmisele esitatavate nõuete rikkumine

(1) Lõhnaaine vähendamise tegevuskava koostamisele ja täitmisele esitatavate nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 140. Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud toodete ja ainete sisse- ja väljaveo piirangute rikkumine
[Kehtetu -RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141. Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud ainete ning neid aineid sisaldava või nendel ainetel põhineva toote, seadme või mahuti ebaseaduslik käitlemine

(1) Osoonikihi kaitsmise eesmärgil keelatud ainete ning neid aineid sisaldava või nendel ainetel põhineva toote, seadme või mahuti ebaseadusliku käitlemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141¹. Maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumise, transportimise ja aruandluse nõuete rikkumine

(1) Maapõues säilitatava süsinikdioksiidi kogumise, transportimise ja aruandluse nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 141². Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide lubatud lekke piirväärtuste ületamine, lekke piiramise nõuete rikkumine ning lekke kõrvaldamata jätmine

(1) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide lubatud lekke piirväärtuste ületamise, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 3, Euroopa Komisjoni määruses (EÜ) nr 1497/2007 ja Euroopa Komisjoni määruses (EÜ) nr 1516/2007 kehtestatud fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide lekke piiramise nõuete rikkumise ning lekke kõrvaldamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141³. Toodetest, seadmetest ja süsteemidest fluoritud kasvuhoonegaasi kogumise nõuete täitmata jätmine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 8 kehtestatud fluoritud kasvuhoonegaasi sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide käitlemisel neis sisalduva aine viivitamata kogumise asemel selle atmosfääri paiskamise eest ning korduvtäidetava või ühekordselt täidetava mahuti kasutusea lõppedes selles sisalduva jääkgaasi nõuetekohase kogumise nõude rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141⁴. Fluoritud kasvuhoonegaaside hävitamise nõude rikkumine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artikli 2 kohaste fluoritud kasvuhoonegaaside hävitamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141⁵. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide märgistamise nõuete rikkumine

(1) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide märgistamise korra, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 12 ning Euroopa Komisjoni määrukses (EÜ) nr 1494/2007 kehtestatud fluoritud kasvuhoonegaaside märgistamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141⁶. Fluoritud kasvuhoonegaaside tootmise ning sisse- ja väljaveo aruande Euroopa Komisjonile esitamata jätmine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 19 ja Euroopa Komisjoni määrukses (EÜ) nr 1493/2007 kehtestatud fluoritud kasvuhoonegaaside tootmise ning sisse- ja väljaveo aruande Euroopa Komisjonile esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141⁷. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide ebaseaduslik turustamine

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 11 nimetatud fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate keelatud toodete, seadmete ja süsteemide turustamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141⁸. Fluoritud kasvuhoonegaaside kohta esitatava aruandlusnõude rikkumine

(1) Käesoleva seaduse § 122³⁶ lõigetes 2–5 sätestatud fluoritud kasvuhoonegaaside aruande esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141⁹. Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide käitlemine sertifitseerimata töötaja või ettevõtja poolt

(1) Fluoritud kasvuhoonegaase sisaldava toote, seadme ja süsteemi käitlemise eest, kui seda teeb sertifitseerimata töötaja, –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141¹⁰. Osoonikihti kahandavate ainete või fluoritud kasvuhoonegaasidega seotud andmete FOKA registrisse kandmise nõuete rikkumine

(1) Osoonikihti kahandavate ainete või fluoritud kasvuhoonegaasidega seotud andmete FOKA registrisse kandmise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 141¹¹. Hoolderaamatu säilitamisega ja selle kättesaadavuse tagamisega seotud nõuete rikkumine

(1) Osoonikihti kahandavaid aineid või fluoritud kasvuhoonegaase sisaldava seadme hoolderaamatu nõutud aja jooksul säilitamata ja seadme asukohas seadme hooldajale ning seadme hooldamist ja käitlemist kontrollivale isikule kättesaadavuse tagamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 142. Välisõhu müra kaardistamise, välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava nõuete rikkumine

(1) Välisõhu müra kaardistamise, välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 143. Menetlus

(1) [Kehtetu -RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(2) Käesoleva seaduse §-des 139, 139² ja 141–141¹¹ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnainspeksioon.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

(2¹) Käesoleva seaduse §-s 139¹ sätestatud väärtete kohtuvälised menetlejad on:
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

1) Keskkonnainspeksioon – lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide kasutamisele esitatavate nõuete rikkumise osas;

2) Tarbijakaitseamet – lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide jaemüüginõuete rikkumise osas;

3) Maksu- ja Tolliamet – lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide sisseveole esitatavate nõuete rikkumise osas;

4) Terviseamet – hulgemüügis olevatele lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavatele värvidele, lakkidele ning sõidukite taasviimistlusmaterjalidele esitatavate nõuete rikkumise osas.

[RT I 2009, 49, 331- jõust. 01.01.2010]

(3) Käesoleva seaduse §-s 142 sätestatud väärtete kohtuväline menetleja on Terviseamet.
[RT I 2009, 49, 331- jõust. 01.01.2010]

§ 144. Kahju hüvitamine

Saasteainete välisõhku suunamise ja käesoleva seaduse nõuete rikkumise tõttu tekitatud kahju korvab kahju tekitaja vastavalt võlaõigusseadusele.

10. peatükk RIIKLIK JÄRELEVALVE

§ 145. Riiklik järelevalve

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(1) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle teostab Keskkonnainspeksioon.

(2) Riiklikku järelevalvet käesoleva seaduse § 32 lõikes 1 nimetatud lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõiduki taasviimistlusmaterjalide kohta esitatavate nõuete täitmise üle teostavad:

- 1) Keskkonnainspeksioon – lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide kasutamise kohta esitatavate nõuete täitmise üle;
- 2) Tarbijakaitseamet – lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide märgistuse kohta esitatavate nõuete täitmise üle jaemüügis;
- 3) Maksu- ja Tolliamet – lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide sisseveo kohta esitatavate nõuete täitmise üle;
- 4) Terviseamet – lenduvaid orgaanilisi ühendeid sisaldavate värvide, lakkide ning sõidukite taasviimistlusmaterjalide märgistuse kohta esitatavate nõuete täitmise üle hulgimüügis.

(3) Riiklikku järelevalvet osoonikihti kahandavate ainete käitlemise üle teostavad:

- 1) Keskkonnainspeksioon – osoonikihti kahandavate ainete käitlemise üle;
- 2) Maksu- ja Tolliamet – osoonikihti kahandavate ainete, neid aineid sisaldavate või nendel ainetel põhinevate toodete ja seadmete sisse- ja väljaveo üle;
- 3) Raviamet – osoonikihti kahandavate ainete baasil toimivate dosaatorinhalaatorite üle.

(4) Järelevalvet fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemisnõuete täitmise üle teostavad:

- 1) Keskkonnainspeksioon – ettevõtja ja tema tegevuse vastavuse üle käesoleva seaduse, selle alusel kehtestatud õigusaktide ning käesoleva seaduse § 122¹⁴ lõikes 2 nimetatud Euroopa Liidu määruste fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemisnõuetele;
- 2) Maksu- ja Tolliamet – fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide sisse- ja väljaveo nõuete, sealhulgas fluoritud kasvuhoonegaase sisaldavate toodete, seadmete ja süsteemide märgistamisnõuete täitmise üle;
- 3) kutseseaduse §-s 6 nimetatud kutseasutus – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 517/2014 ning käesoleva seaduse § 122¹⁷ lõikes 2 nimetatud Euroopa Komisjoni määrustes sätestatud töötajatele kutse andmise nõuete täitmise üle kutseseaduse kohaselt.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

(5) Välisõhus leviva müra üle teostab järelevalvet Terviseamet, kes:

- 1) kogub enda kätte välisõhu strateegilised mürakaardid ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskavad;
- 2) kontrollib välisõhu strateegiliste mürakaartide ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskavade vastavust käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 3) kooskõlastab esitatud välisõhu strateegilised mürakaardid ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskavad;
- 4) koostab välisõhu strateegilistes mürakaartides ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskavades sisalduvate andmete koondi ja sisestab selle ning välisõhu müra kaardistamise tulemused elektroonilises andmebaasi;
- 5) teeb koondandmed meedia kaudu avalikkusele teatavaks.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 145¹. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud järelevalve teostamiseks kohaldada korrakaitseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50 ja 51 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 145². Riikliku järelevalve erisused

(1) Välisõhus leviva müra normtaseme ületamise vältimiseks võib kohaliku omavalitsuse organ liikluskorraldusega piirata mootorsõidukite liikumist oma territooriumil.

(2) Kui Terviseamet on teinud inimeste kaebuste põhjal mürataseme kontrollmõõtmisi, mis näitavad müra normtaseme ületamist, maksab mõõtmiste eest saasteallika käitaja.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 145³. Vahetu sunni kasutamine

Keskkonnainspektsioonil on lubatud kasutada füüsilist jõudu korrakaitseaduses sätestatud alusel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 145⁴. Sunniraha määr

(1) Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 32 000 eurot.

(2) Fluoritud kasvuhoonegaaside käitlemise, aruandluse ja FOKA registrisse andmete kandmise nõuete täitmise tagamiseks tehtud ettekirjutuste täitmata jätmise korral on asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras rakendatava sunniraha ülemmäär 3200 eurot.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

11. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 146. Lahustite kasutamisel eralduvate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguse vähendamise tegevuskava

[Kehtetu -RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 147. Paiksetest saasteallikatest eralduva vääveldioksiidi, lämmastikoksiidide, lenduvate orgaaniliste ühendite ja ammoniaagi heitkoguste vähendamise tegevuskava koostamine

[Kehtetu -RT I, 15.11.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 148. Uue paikse saasteallika ehitusloa taotlemine

Kui uue paikse saasteallika ehitusluba taotletakse pärast käesoleva seaduse jõustumist, tuleb enne ehitusloa taotlemist taotleda saasteluba või keskkonnapakkeksluba.
[RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 149. Põletusseadme väävläärastuse astmele esitatavad nõuded

[Kehtetu -RT I, 16.05.2013, 1- jõust. 01.06.2013]

§ 150. Kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemine

(1) Käesoleva seaduse § 120 lõike 2 alusel heitkoguse loa saanud käitaja võib kaubelda kasvuhoonegaaside heitkogustega alates 2005. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 05.07.2011, 25- jõust. 15.07.2011]

(2) Käesoleva seaduse § 120² rakendatakse alates 2009. aasta 1. jaanuarist.
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]

§ 150¹. Heitkoguse ühikute tagastamine

Alates 2013. aasta 1. jaanuarist ei rakendata käesoleva seaduse § 120 lõike 3 alusel kehtestatud lubatud heitkoguse ühikute tagastamise nõuet nende heitkoguste suhtes, mis on tõendatud käesoleva seaduse § 120 lõike 3 alusel kehtestatud korra kohaselt ja transporditud maapõues säilitamiseks käitisesse, millel on selleks kehtiv luba Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/31/EÜ, milles käsitletakse süsinikdioksiidi geoloogilist säilitamist ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 85/337/EMÜ ja direktiive 2000/60/EÜ, 2001/80/EÜ, 2004/35/EÜ, 2006/12/EÜ, 2008/1/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1013/2006 (ELT L 140, 05.06.2009, lk 114–135), kohaselt.

[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 150². Suurest põletusseadmest lähtuva süsinikdioksiidi kogumise ja transpordi võimalikkuse kohta hinnangu esitamine

Suure põletusseadme käitaja, kelle põletusseadme elektriline nimivõimsus on 300 megavatti või enam ja kelle põletusseadme ehitusluba on antud pärast 2009. aasta 24. juunit, peab käesoleva seaduse § 122¹⁰ lõikes 1 nimetatud hinnangu Keskkonnaministeeriumile esitama 2012. aasta 31. märtsiks.

[RT I, 21.12.2011, 1- jõust. 31.12.2011]

§ 150³. Kolm kilogrammi või enam fluoritud kasvuhoonegaase ja osoonikihti kahandavaid aineid sisaldava toote, seadme, süsteemi või mahuti FOKA registris registreerimise ning hoolderaamatu pidamise ja säilitamise kohustus

(1) Enne käesoleva paragrahvi jõustumist omandatud kolm kilogrammi või enam fluoritud kasvuhoonegaase või osoonikihti kahandavaid aineid sisaldav toode, seade, süsteem või mahuti tuleb FOKA registris registreerida hiljemalt 2013. aasta 1. jaanuariks.

(2) Kuni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja saabumiseni on käitlejatel kohustus pidada osoonikihti kahandavaid aineid või fluoreeritud kasvuhoonegaase sisaldava seadme hoolderaamatut.

(3) Käitleja on kohustatud säilitama käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud hoolderaamatut kuni 2017. aasta 31. jaanuarini ja tagama hoolderaamatule juurdepääsu seadme hooldajale ja seadme hooldamist ning käitlemist kontrollivale isikule.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 150⁴. Käitlemisloa taotluse esitamise kohustus

(1) Käesoleva seaduse § 122²¹ lõikes 1 nimetatud tegevusvaldkondades tegutsev isik, kes on selles valdkonnas tegutsenud enne käesoleva sätte jõustumist, peab käitlemisloa taotluse esitama loa andjale hiljemalt 2012. aasta 1. oktoobriks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt esitatud käitlemisloa taotluse puhul võib loa andja käitlemisloa andmise või selle andmisest keeldumise otsuse tegemiseks vajaduse korral määrata käesoleva seaduse § 122²⁴ lõikes 2 sätestatud erineva tähtaja.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 150⁵. Fluoritud kasvuhoonegaaside aruandluse esitamise kohustus

Käesoleva seaduse § 122³⁶ lõigetes 1–5 nimetatud aruanded tuleb esitada alates 2014. aastast.

[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]

§ 150⁶. Käitlemisloa andmine kuni 2015. aasta 1. jaanuarini

Kuni 2015. aasta 1. jaanuarini antakse käitlemislubasid vastavalt 2014. aasta 30. juunini kehtinud § 122³¹ alusel kehtestatud korrale.

[RT I, 29.06.2014, 1- jõust. 01.07.2014]

§ 150⁷. Õhusõiduki käitaja heitkoguse aruanne

Käesoleva seaduse § 121⁸ lõikes 7 nimetatud kohustuse täitmise tähtaeg 2013. aasta eest on õhusõiduki käitaja jaoks 2015. aasta 25. märts.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 150⁸. Õhusõiduki käitaja heitkoguse ühikute tagastamine

Käesoleva seaduse § 121⁹ lõikes 1 nimetatud kohustuse täitmise tähtaeg 2013. aasta eest on õhusõiduki käitaja jaoks 2015. aasta 25. märts.

[RT I, 10.03.2015, 2- jõust. 20.03.2015]

§ 151. Välisõhu strateegilise mürakaardi ja välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava esitamine

(1) Käesoleva seaduse § 134 lõike 1 kohaselt esitab hiljemalt 2007. aasta 30. juuniks kooskõlastamiseks välisõhu strateegilise mürakaardi ja hiljemalt 2008. aasta 18. juuliks välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava:

- 1) tiheasustusega piirkonna kohaliku omavalitsuse organ, kui tema haldusterritooriumil elab vähemalt 250 000 elanikku;
- 2) omanik, kelle maanteed kasutab üle kuue miljoni sõiduki aastas;
- 3) omanik, kelle maanteed kasutab üle 60 000 raudteeveeremi aastas;
- 4) omanik, kelle lennuväljal toimub üle 50 000 õhkutõusmise või maandumise aastas, välja arvatud kergelennukite kasutamine koolituse eesmärgil.

(2) Käesoleva seaduse § 134 lõike 1 kohaselt esitab hiljemalt 2012. aasta 30. juuniks kooskõlastamiseks välisõhu strateegilise mürakaardi ja hiljemalt 2013. aasta 18. juuliks välisõhus leviva müra vähendamise tegevuskava:

- 1) tiheasustusega piirkonna kohaliku omavalitsuse organ, kui tema haldusterritooriumil elab vähemalt 100 000 elanikku;
- 2) omanik, kelle maanteed kasutab üle kolme miljoni sõiduki aastas;
- 3) omanik, kelle raudteed kasutab üle 30 000 raudteeveeremi aastas.

§ 152.–§ 154.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 155. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2004. aasta 30. septembril.
- (2) Käesoleva seaduse § 96 lõige 1 jõustub 2004. aasta 27. novembril.
- (3) Käesoleva seaduse §-s 101 nimetatud kirjalikku kinnitust võib edastada ja lepingut sõlmida 2004. aasta 1. novembrini.
- (4) Käesoleva seaduse § 32 lõige 4 jõustub 2007. aasta 30. aprillil.
[RT I 2007, 19, 95- jõust. 11.03.2007]
- (5) Käesoleva seaduse § 120⁵ lõiget 3 kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 2011. aasta 1. juulist.
[RT I, 04.07.2012, 4- jõust. 15.07.2012]
- (6) Käesoleva seaduse § 119⁴ lõiget 8¹ kohaldatakse tagasiulatuvalt alates 2015. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 20.02.2015, 3- jõust. 02.03.2015]

¹Nõukogu direktiiv 1996/62/EÜ välisõhu kvaliteedi hindamise ja juhtimise kohta (EÜT L 296, 21.11.1996, lk 55–63);
nõukogu direktiiv 1999/30/EÜ väaveldioksiidi, lämmastikdioksiidi ning lämmastikoksiidide, tahkete osakeste ja plii piirtasemete kohta välisõhus (EÜT L 163, 29.06.1999, lk 41–60);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/69/EÜ benseeni ja süsinikmonooksiidide piirnormide kohta välisõhus (EÜT L 313, 13.12.2000, lk 12–21);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/3/EÜ välisõhu osoonisisalduse kohta (EÜT L 67, 09.03.2002, lk 14–30);
nõukogu direktiiv 1984/360/EMÜ tööstusrajatistest lähtuva õhusaaste vastu võitlemise kohta (EÜT L 188, 16.07.1984, lk 20–25);
nõukogu direktiiv 1996/61/EÜ saastatuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta (EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26–40);
nõukogu direktiiv 1999/13/EÜ teatavates toimingutes ja seadeldistes orgaaniliste lahustite kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta (EÜT L 85, 29.03.1999, lk 1–22);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/80/EÜ teatavate suurtest põletusseadmetest õhku eralduvate saasteainete piiramise kohta (EÜT L 309, 27.11.2001, lk 1–21);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/81/EÜ teatavate õhusaasteainete siseriiklike ülemmäärade kohta (EÜT L 309, 27.11.2001, lk 22–30);
nõukogu määrus (EMÜ) nr 1210/90 Euroopa Keskkonnaagentuuri ja Euroopa keskkonnateabe- ja -vaatlusvõrgu asutamise kohta (EÜT L 120, 11.05.1990, lk 1–6);
nõukogu direktiiv 1970/220/EMÜ mootorsõidukite ottomootorite heitgaaside tekitatud õhusaaste vastu võetavaid meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 76, 06.04.1970, lk 1–22);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1997/68/EÜ väljaspool teid kasutatavatele liikurmasinadele paigaldatavate sisepelemismootorite heitgaaside ja tahkete heitmete vähendamise meetmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 59, 27.02.1998, lk 1–86);
nõukogu direktiiv 1974/150/EMÜ põllu- ja metsamajanduslike ratastraktorite tüübikinnitust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 84, 28.03.1974, lk 10–24);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/94/EÜ, milles käsitletakse kütusesäästuga ja süsinikdioksiidi heitmetega seotud andmete tarbijale kättesaadavust uute sõiduautode turustamisel (EÜT L 12, 18.01.2000, lk 16–23);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1994/63/EÜ bensiini säilitamisel ja selle terminalidest teenindusjaamadesse jaotamisel lenduvate orgaaniliste ühendite (LOÜ) heitkoguste kontrollimise kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 24–33);
komisjoni otsus 2002/159/EÜ riigi kütusekvaliteedi koondandmete esitamise ühise vormi kohta (EÜT L 53, 23.02.2002, lk 30–36);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 2037/2000 osoonikihti kahandavate ainete kohta (EÜT L 244, 29.09.2000, lk 1–24);
nõukogu otsus 1993/389/EMÜ CO₂ ja teiste kasvuhoonegaaside heidete kontrolli- ja monitooringumehhanismi kohta (EÜT L 167, 09.07.1993, lk 31–33);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 1996/61/EÜ (EÜT L 275, 25.10.2003, lk 32–46);
Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/49/EÜ, mis on seotud keskkonnamüra hindamise ja kontrollimisega (EÜT L 189, 18.07.2002, lk 12–25);

